

VS en EG veroordelen schietpartij thuisland Zuid-Afrika

Mandela eist aftreden van sterke man Ciskei

Van onze correspondent

JOHANNESBURG - ANC-leider Nelson Mandela heeft het aftreden van de sterke man van het 'onafhankelijke' thuisland Ciskei als voorwaarde gesteld voor de hervatting van de onderhandelingen met de Zuidafrikaanse regering over een nieuw politiek bestel. De Verenigde Staten zowel als de twaalf landen van de EG hebben gisteren in officiële verklaringen de schietpartij in Ciskei veroordeeld.

Eenderde van Fransen twijfelt nog over 'Maastricht'

PARIJS - Het Franse Europa-referendum is nog lang geen bevestigende zaak. Weliswaar lijkt het 'ja' sinds enkele dagen weer de overhand te hebben, maar de marge tussen de voor- en tegenstanders blijft gering. Bovendien hebben veel kiezers nog geen definitief oordeel, zo blijkt uit de laatste opiniepeilingen. Volgens een gisteren gepubliceerde 'barometer' van het bureau CSA gaat het 'ja' het winnen op 20 september. Het bureau voorspelt dat 53 procent van de Fransen vóór het verdrag van Maastricht gaat stemmen, terwijl 47 procent 'nee' zal zeggen. Concurrent Louis Harris voorspelt een beduidend grotere marge. Volgens dat bureau is maar liefst 59 procent vóór 'Maastricht'. De opmerkelijke verschillen tussen de verschillende peilingen worden deels veroorzaakt door de gebruikte onderzoeksmethoden.

Mandela bracht gisteren een bezoek aan het gebied waar maandagmiddag 28 ANC-aanhangers bij een demonstratie tegen het bewind van generaal Oupa Gqozo door diens veiligheidstroepen in koelen bloede zijn doodgeschoten. Bijna 200 mensen raakten gewond. Later sprak Mandela een bijeenkomst van naar schatting 12.000 mensen toe. Mandela reageerde gistermiddag op een persconferentie in King William's Town, op de grens van Zuid-Afrika en Ciskei, voor het eerst officieel op de tragische gebeurtenissen, die de onderhandelingen over de toekomst van het land opnieuw in de waagschaal hebben gesteld.

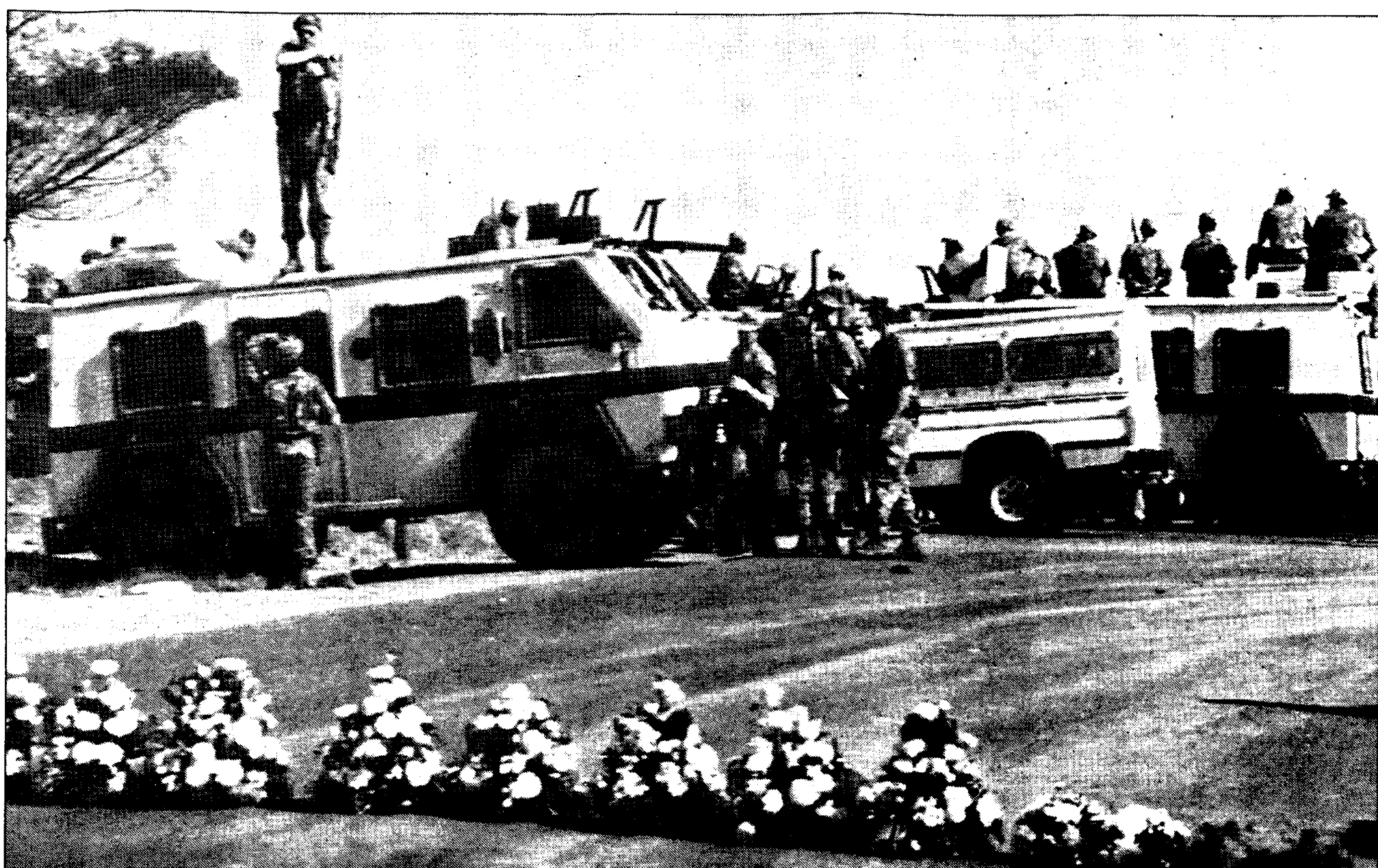
Onderzoek

Zijn toon was gematigder dan verwacht. Hij kwam niet met eisen, maar 'legde voorstellen voor'. Behalve het aftreden van Gqozo wil hij een onafhankelijk onderzoek naar de toedracht van het drama; vrijheid van meningsuiting en politieke activiteiten en het terugtrekken van leden van de Zuidafrikaanse inlichtingendienst.

Als de regering aan deze en eerdere eisen van het ANC tegemoet komt, zou dat 'bijdragen tot de totstandkoming van het klimaat, dat noodzakelijk is voor de hervatting van zinvolle onderhandelingen'. Het ANC brak de onderhandelingen af, nadat in juni 39 mensen in het zwarte woonoord Boipatong waren afgeslacht.

Vorige week besloot het ANC de onderhandelingen niet te hervatten voordat er doeltreffende maatregelen tegen het geweld zijn genomen en de laatste, naar schatting 400, politieke gevangenen zijn vrijgelaten. Met zijn uitspraken van gistermiddag heeft Mandela de deur voor onderhandelingen op een en kler gezet. Mandela vergeleek het drama in Ciskei met dat in Boipatong en zei dat ze een smet wierpen op het blazon van president De Klerk. Hij verwierp beschuldigingen dat het ANC medeverantwoordelijk was voor het bloedbad.

Zie ook pagina 4
● ANC speelt met vuur voor politiek gewin

Ondanks PvdA-motie voor sluiting kerncentrale Dodewaard blijft open

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - De kerncentrale Dodewaard blijft open, ondanks het ontbreken van een geldige vergunning. Een Kamermeerderheid van CDA en VVD steunde gisteravond het kabinetsbesluit de huidige situatie bij Dodewaard te gedogen tot een nieuwe vergunningsprocedure is afgerond. PvdA, D66 en Groen Links drongen in moties aan op sluiting van de centrale.

Eind mei vernietigde de Raad van State de in 1988 aan Dodewaard

verstreckte vergunning die tal van deelvergunningen verving. De Raad concludeerde dat er bij de verstrekking ten onrechte geen inspraakmogelijkheden waren geweest. Daarnaast ontbrak een actueel veiligheidsrapport, op basis waarvan de veiligheid van de centrale kon worden getoetst.

In het debat gisteravond hekelden PvdA, D66 en Groen Links het besluit van het kabinet de centrale voorlopig te gedogen. PvdA-woordvoerder Feenstra erkende dat de uitspraak van de Raad van State niet betekent dat de centrale onveilig is. 'Maar andersom, of de centrale veilig is, staat ook niet vast', aldus Feenstra. 'Ook aan een bot

mes kun je je nog lelijk verwonden'.

De PvdA wil eerst een nader veiligheidsonderzoek afronden alvorens de centrale een nieuwe vergunning kan krijgen om haar werkzaamheden te hervatten. Tot die tijd zou Dodewaard haar poorten moeten sluiten, aldus Feenstra in een mededoor D66 ondertekende motie. Daarmee staat de PvdA recht tegenover haar eigen minister Alders (VROM). Die deed de door Feenstra voorgestelde procedure af als 'een vluggertje' die de toets der kritiek 'absoluut niet kan doorstaan'.

De bewindsman doelde daarmee op de door de Raad van State vereiste zorgvuldige procedure voor Dodewaard om een nieuwe vergunning te verkrijgen. Die procedure is op zijn vroegst in 1995 afgerond. Het enkele veiligheidsonderzoek dat de PvdA wil, is volgens Alders onvoldoende. Samen met de ministers Andriessen (Economische Zaken) en De Vries (Sociale Zaken) benadrukte Alders dat de veiligheid van de Dodewaard op dit moment niet in het geding is.

Ook de kritiek van PvdA, D66 en Groen dat het gedogen van Dodewaard haaks staat op het vorig jaar door de Kamer aangenomen gedoogbeleid, wezen de bewindslieden van de hand. In dat beleid is vastgelegd dat gedogen alleen is toegestaan in overnachts- en overgangssituaties. Volgens de drie partijen is daar bij Dodewaard geen sprake van.

Frans Maassen van Buckler naar TVM
PAGINA 19

Krajicek laat Edberg ontsnappen
PAGINA 19

Randy Samuel op zoek naar een club
PAGINA 21

Onderzoek naar geheugen en veroudering

MAASTRICHT - De Rijksuniversiteit Limburg start aan deze maand een onderzoek naar de veroudering van het geheugen en aanverwante functies. Voor het onderzoek is een overheids-subsidie toegekend van ruim een miljoen gulden.

In de tweede helft van deze maand ontvangen 4000 mensen van 25 tot 85 jaar in de regio's Maastricht, Stein en Hoensbroek/Heerlen per post een verzoek van de RL om mee te doen aan een schriftelijke enquête. Begin 1993 zal een deel van de mensen die de postenquête hebben ingevuld, worden gevraagd om mee te doen aan een onderzoek naar onthouden, concentratie, vergeten en gezondheid.

Met het onderzoek hoopt de RL, in samenwerking met het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM), meer inzicht te krijgen over het aantal mensen die geheugenklachten hebben en daarvoor een behandeling willen of moeten hebben.

Ook wordt antwoord gezocht op de vraag of zekelijke vormen van geheugenstoornissen, zoals dementie of de ziekte van Alzheimer, in een vroeg stadium kunnen worden voorspeld.

Uit recent onderzoek van de RL en het AZM bleek al dat de klachten over het geheugen en afnemende concentratie niet alleen leeftijdgebonden zijn.

Factoren die met de gezondheid samenhangen, bijvoorbeeld een lichte hersenschudding, een operatie onder algehele narcose of veelvuldig gebruik van medicijnen of slaapmiddelen, blijken minstens zo belangrijk te zijn.

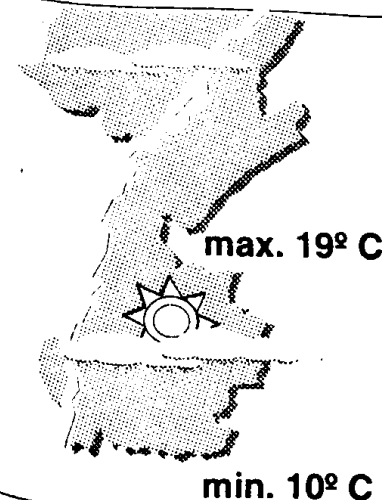
Sihanouk dreigt met aftreden

PHNOM PENH - De Cambodjaanse leider prins Norodom Sihanouk heeft gedreigd af te treden als hoofd van de Opperste Nationale Raad, het hoogste gezagorgaan, vanwege tegenwerking van de maoistische Rode Khmer bij de uitvoering van het vredesproces. Dit heeft een regeringsfunctionaris gisteren gezegd. De Australische minister van Buitenlandse Zaken, Gareth Evans, zei gisteren dat militaire actie tegen de Rode Khmer niet moet worden uitgesloten.

Sihanouk zou boos zijn over de eis van de Rode Khmer, een van de vier partijen in de raad, dat de Verenigde Naties commissies instelt om alle administratieve werkzaamheden van de vier facties te controleren tijdens de VN-vredesoperatie. De Rode Khmer stelde dat vorige maand voor tijdens een vergadering in de Thaise hoofdstad Bangkok.

Meer Japanners boven de 100

TOKIO - Het aantal Japanners van 100 jaar en ouder is voor het 22ste achtereenvolgende jaar gestegen. Volgens een bekendmaking van het ministerie van Volksgezondheid en Welzijn bedroeg het aantal Japanse 100-plussers op 1 september 4.152. Het overgrote deel van hen (3.330) is vrouw. Ook de oudste inwoner is een vrouw, Tane Ikai uit Nagoya die 113 jaar en zeven maanden oud is.

max. 19° C
min. 10° C
LICHT TOT HALF BEWOLKT
Limburg profiteert vandaag van een smalle zone van hoge luchtdruk. Het is overwegend licht tot half bewolkt, waarbij de kans op neerslag erg klein is. De zuidwestelijke wind is eerst zwak, maar wordt geleidelijk matig. In de avond neemt de wind weer af. De middagtemperatuur kan een waarde bereiken van 18 à 19 graden. Komende nacht daalt de temperatuur naar 10 graden. Donderdag is er meer zon met iets hogere temperaturen. Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.
VANDAAG:
zon op: 07.03 onder: 20.10
maan op: 18.29 onder: 03.09

Blauwhelmen gedood in Sarajevo

DEN HAAG - Twee Franse VN-soldaten zijn gisteren om het leven gekomen toen hun konvooi in de buurt van het vliegveld van Sarajevo onder gericht vuur kwam te liggen. De stoet van enkele tientallen witte vrachtwagens met VN-tekens was op de terugweg van het Servische plaatsje Pancevo in de buurt van Belgrado, waar eten en drinken voor de VN-troepen was opgehaald. Even voor half zeven 's avonds werd er plotseling minuten lang met zware machinegeweren op het konvooi geschoten. Gisteravond laat was nog onbekend

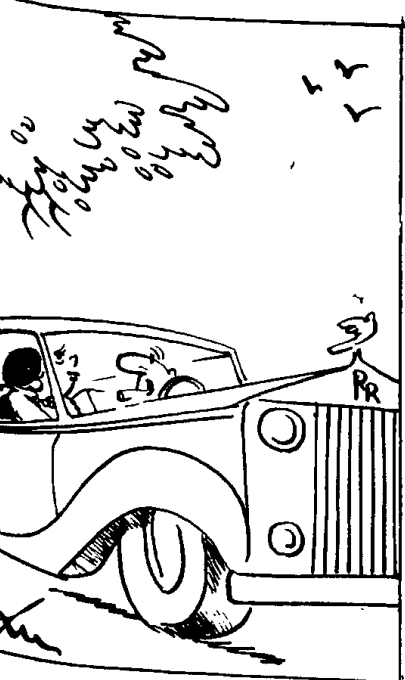
wie deze doelbewuste aanval heeft uitgevoerd. Volgens een VN-woordvoerder zijn in de buurt van het vliegveld zowel Servische milities als het Bosnische leger actief. Vier inwoners van Sarajevo zijn gisteren gedood door een mortiergranaat. Het projectiel sloeg in op een marktplaats.

De Serviërs in Bosnië hebben tot nu toe geen aanstalten gemaakt hun zware artillerie onder toezicht van de VN te stellen. Dat zou uiterlijk zaterdag moeten zijn gebeurd, hoewel de Servische leider Radovan

Karadzic heeft aangekondigd morgen al gevolg te geven aan het hierover vorige week in Londen bereikte akkoord. Onder 'zware artillerie' vallen ook vanaf de schouder af te vuren luchtdoelraketten, maar niet zware machinegeweren.

De luchthaven van Sarajevo is na het neerschieten van het Italiaanse vrachtvliegtuig, vorige week donderdag, nog steeds gesloten. De voedselvoorziening in Sarajevo is hierdoor tot onder het minimum gedaald.

Sociale diensten tegen controle van autobezit

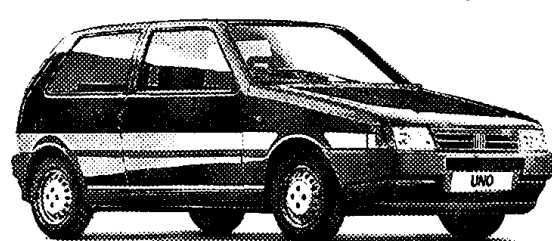
Het extraatje van Perla.

Perla KOFFIE
On Perla Mild koffie, snelfiltermaling, grove maling 02333
of bonen, pak 250 gram 2.39 **1.69**
On Perla Mild koffie, snelfiltermaling, pak 2 x 250 gram of 500 gram of bonen, pak 500 gram 4.69 **3.29**
On Perla Mokka koffie, snelfiltermaling, pak 2 x 250 gram of 500 gram 6.49 **4.99**

Aanbiedingen gelden tot en met zaterdag 12 september a.s.

's Lands grootste kruidenier blijft op de kleintjes letten. On

DREAM TEAM

DE UNO TEAM TIJDELIJK V.A. F. 18.950,-.

Maar dan krijgt u wel een zeer complete auto met 'n krachtige 1100 cc injectiemotor, ruiterwies achter, een katalysator en ook nog eens 'n 5-versnellingsbak. Dus droom niet verder, maar kom nu naar de Fiat dealer.

FIAT

Bel voor de dichtstbijzijnde Fiat dealer: 06-0998880.

limburgs agblad

U LEEST DE KRANT VAN LIMBURG
MAAR U BENT NOG GEEN ABONNEE?

Vul de bon in en stuur hem op. Dan kunt u het Limburgs Dagblad elke dag lezen. De eerste 14 dagen zelfs gratis! En als u daarna automatisch betaalt, spaart u nog eens vele gulden per jaar en ontvangt u bovendien een leuk cadeau naar keuze.

Ja, ik kies voor een abonnement op DE KRANT VAN LIMBURG.

Naam: .....

Adres: .....

Postcode/Plaats: .....

Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging): ..... (VEX)

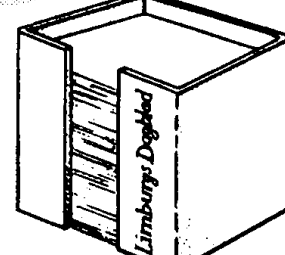
De betaling gebeurt automatisch: ☐ f 27,45 per maand ☐ f 28,45 per maand ☐ f 82,35 per kwartaal ☐ f 83,35 per kwartaal

Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: .....

Als beloning voor automatische betaling kies ik voor het volgende cadeau: .....

☐ parkeren ☐ memokubus ☐ luxe handdoek

Stuur deze bon in een open envelop, zonder postzegel, op naar: Limburgs Dagblad Antwoordnr. 46 6400 VB Heerlen

OF BEL GRATIS 06-022 99 11

Id-cd

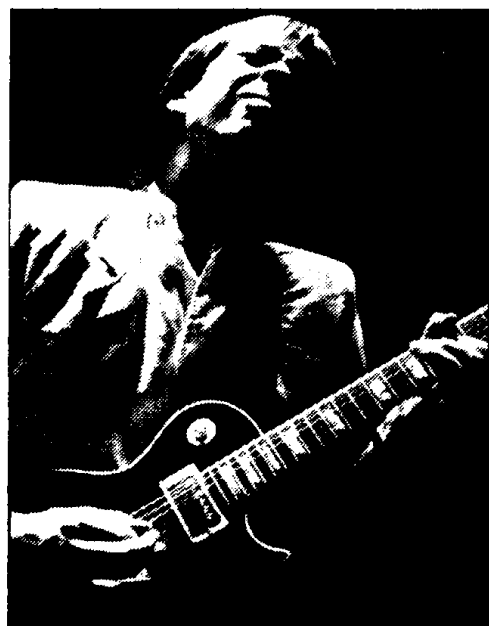
John Trudell - AKA
Grafitti Man (Munich)

DOOR GÉ BACKUS

John Trudell heeft de pest aan de Amerikaanse overheid. Niet vreemd voor een Indiaan gezien de manier waarop de Amerikaanse autoriteiten de oorspronkelijke bewoners van het land tegenwoordig behandelen, om nog maar te zwijgen van de dingen die in het verleden zijn gebeurd. Trudell heeft het aan den lijve meegemaakt. Kritisch was hij altijd al. Niet voor niets was hij tussen '73 en '79 voorzitter van de American Indian Movement (AIM). In die hoedanigheid stak hij demonstratief de Amerikaanse vlag in de fik vóór het hoofdkantoor van de FBI in Washington. Dezelfde dag werd zijn huis in lichterlaaie gezet waarbij zijn vrouw, schoonmoeder en drie kinderen omkwamen. Een onderzoek naar de daders werd nooit ingesteld. Het duurde een tijd voordat Trudell het drama verwerkt had. Het was Jackson Browne die hem adviseerde zijn bittere ervaringen op papier te zetten. Voor het eerst bleek dat hij capaciteiten als dichter had, hetgeen in '86 resulteerde in de cassette AKA Grafitti Man, opgenomen met zijn vriend, de gitarist Jesse Ed Davis. Drie nummers van de cassette, die door niemand minder dan Bob Dylan uitgeroepen werd tot de beste muzikale prestatie van het jaar, staan nu, zes jaar later, ook op cd. Zingen doet Trudell niet. Hij declameert zijn gedichten tegen een sobere muzikale achtergrond. De muziek is zuiver functioneel waardoor de luisteraar gedwongen wordt naar de teksten te luisteren. Daarin, het zal niemand verbazen, krijgen de machthebbers ervan langs. In *Bombs Over Baghdad* bijvoorbeeld stelt hij het voeren van oorlog in naam van God aan de kaak, zoals Dylan dat ook al deed in *With God On Our Side: 'Druggin' in God as they turned violent. God says nothing, he just remains silent'. Ronduit schitterend is het nummer *Beauty In A Fade*, compleet met Indiaanse trommels en gezang. Maar ook *Baby Boom Ché* (over de invloed van Elvis Presley op de naoorlogse generatie), *Rich man's war* en *Grafitti Man* zijn staaltjes van puur vakmanschap.*

T Bone Burnett - The Criminal Under My Hat (Sony Music)

Net als John Trudell maakt ook T Bone Burnett van zijn hart geen moordkuil. Platen dienen om een mening te verkondigen is zijn credo en vier jaar na *The Talking Animals* is de kritische kijk van Burnett niet aan slijtage onderhevig geweest. Op *The Criminal Under My Hat* (in ieder een schuilt een crimineel) is de akoestische gitaar weer het belangrijkste instrument en klinkt de expressieve stem van Burnett als vanouds. Ook tekstueel is er weinig veranderd. Over de Bushes en de Clintons zingt hij: 'How can anyone spend six million dollars every four years to get a job that makes sixty thousand? Maar hoe treurig hij de samenleving ook vindt, een doemdenker is T Bone beslist niet. 'It's not too late' is het motto op een cd die Burnett van zijn beste kant laat zien.

● Andrew Latimer van Camel

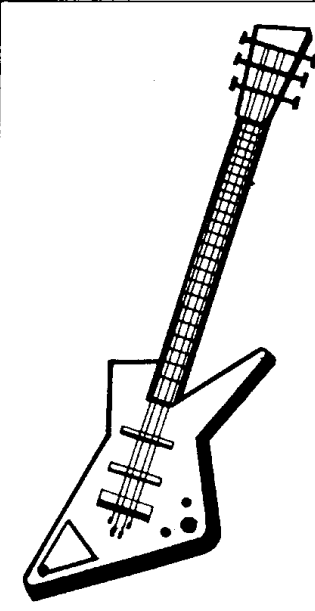
Vanavond in Geleense Hanenhof Camel is weer helemaal terug

HEERLEN - Het concert van de Engelse symfonische rockgroep Camel in Paradiso mag uniek heten. Gitarist en componist Andy Latimer (43) stapte na de pauze onthutsend verlegen het podium op, gaat zitten, zegt droogjes „this is Dust and Dreams”, waarna ruim drie kwartier non-stop uiterst ingetogen

en met enorme perfectie wordt gemusiceerd. Camel is na twintig jaar een eiland in de popmuziek: wie maakt er nu nog concept-albums en wie haalt het nog in zijn hoofd om een compositie van drie kwartier te spelen? Vanavond staat de legendarische band op de planken van de Geleense Hanenhof.

In februari maakte Latimer, de laatste Mohikaan van de oorspronkelijke bezetting, met de cd *Dust And Dreams* een einde aan een lange periode van stilte. Acht jaar lang was er geen nieuw materiaal van Camel uitgebracht en zo lang had de groep ook niet meer opgetreden. Volgens Latimer was het zelfs vijftien jaar geleden dat hij voor het laatste in Paradiso had gespeeld.

Camel behoorde in de jaren zeventig tot de top van de symfonische rock. De internationale doorbraak kwam in 1975 met het eerste zogeheten concept-album *The Snow Goose*, een muzikale impressie van het gelijknamige boek van Paul Gallico. Bovendien volledig instrumentaal, daartoe vooral geïnspireerd door de Nederlandse formatie Focus.

Workshop voor popzangers

LANDGRAAF - Aanstormend Limburgs zangtalent opgelet. De Stichting Kulturele Producties Landgraaf (KPL) start komende maand een speciale workshop zangtechniek voor pop en lichte muziek. De workshop wordt gehouden in het plaatselijk jongeren centrum Exit in G en bestaat uit tien sessies onder leiding van zangpedagoog Jacqueline Diederix. Zij laat weten dat alle voor een goede zanger (es) belangrijke aspecten tijdens de cursus aan bod zullen komen: van zang- en microfoontechniek tot presentatie en zingen met een heus combo. Voor aanmeldingen en informatie: ☎045-324354.

Prince tekent contract van 100 miljoen

NEW YORK - Prince heeft een contract ter waarde van 100 miljoen dollar (159 miljoen gulden) getekend met de platenmaatschappij Warner Bros. Met het contract wordt Prince de best betaalde popartiest aller tijden. Wat betreft zijn gage steekt Prince Michael Jackson en Madonna, die ook miljoenencontracten afsloten, naar de kroon. Prince krijgt 10 miljoen dollar per uitgebracht album, zei Gilbert Davison, directeur van Paisley Park Enterprises, een onderneming van Prince. Daarnaast wordt Prince vice-president van Warner Bros., verantwoordelijk voor artiesten en repertoire. Twee platenlabels van Prince, het bestaande Paisley Park Records en een nieuw label, zullen volgens het contract door de grote platenmaatschappij worden gefinancierd.

Illegale plaat opgedoken van vroege Beatles

LONDEN - In Groot-Brittannië circuleert een illegale opname van de groep die later als de Beatles verder zou gaan. De opnames dateren van vier jaar vóór de doorbraak van de Beatles in 1962. Te horen is hoe een groep die zich The Quarrymen noemde, bestond uit John Lennon, Paul McCartney, George Harrison en bassist Stu Sutcliffe, en in 1958 in Liverpool repeteerde. Drummer Ringo Starr werd pas in 1962 lid van de net omgedoopte Beatles die kort daarna Love Me Do opnamen. De opnames staan op een laserdisc die zwart verkocht wordt voor prijzen van tegen de 50 pond (150 gulden).

popagenda

SEPTEMBER

- 9 VK Brussel (B.), Swell
- 9 Hanenhof Geleen, Camel
- 9 Countryhome Jan van Cep Amsterd., Eric Gale
- 11 feesttent Guttecoven, Janse Bagge Bend
- 11 Countryhome Jan van Cep Amsterd., karaoke-show Randy Hill
- 12 Grand Theater Landgraaf, Be kenfield
- 12 Parochiehuis Waubach, Studepop met Purple Ona Gazona en Passing Strangers
- 12 feesttent Doenrade, Janse Bagge Bend
- 12 Festivalweide Lommel-Kattenbos (B.), Rockwood '92 met The Beautiful Babies, The Wolf Byes, Tröckener Kecks, Fischer & Carmel, The Scene, Stray Cats
- 12 High Chaparel Berg a/d Maas, The Underbanks
- 12 Pannepot Meyel, Basic Blue
- 13 Tapas Sittard, Theo & The Harkettes
- 13 Stramproy, Vivelevink
- 13 Countryhome Jan van Cep Amsterd., The Thunderbirds (12 uur)
- 16 Vorst Nationaal Brussel, Black Sabbath en Testament
- 17 Evenementenhal Groningen, Black Sabbath
- 17 VK Brussel, Redd Kross
- 18 Kajuit Landgraaf, Vengeance en Flyer
- 18 Charley's Valkenburg, Red Hot
- 19 Countryhome Jan van Cep Amsterd., Topless
- 19 Grand Theater Landgraaf, Johnny G & The Pano's
- 19 feesttent Venlo, WW-Band
- 20 Piektheater Sittard, WW-Band
- 20 Centrum Cocarde Valkenburg, Vivelevink
- 21 cafe Sportzicht Borgharen, Vivelevink
- 23 Hanenhof Geleen, Bluesin' Geleen met Paul Orta & The Kingpins en Lonnie Mack
- 23 Vooruit Gent (B.), Body Count
- 25 Fenix Sittard, The Neon Judgment
- 25 Exit in G Landgraaf, SFEQ
- 25 The Curve, Echt, G-top met Kachich Whop, Psychotrip, Rub a dub-dub
- 26 Vrijthoftheater, Richard Thompson
- 26 High Chaparel Berg a/d Maas, Red Hot
- 26 Grand Theater Landgraaf, Hot City Blue Band
- 28 Maaspoort Venlo, Richard Thompson
- 28 Paleis voor Schone Kunsten Brussel, The Neville Brothers
- 28 't Engelse Weert, Red Hot
- 29 Rijnhal Arnhem, Toto
- 29 VK Brussel (B.), The Lemonheads
- 29 cafe Gotcha Weert, Vivelevink
- 30 Vorst Nationaal Brussel (B.), J. lio Iglesias

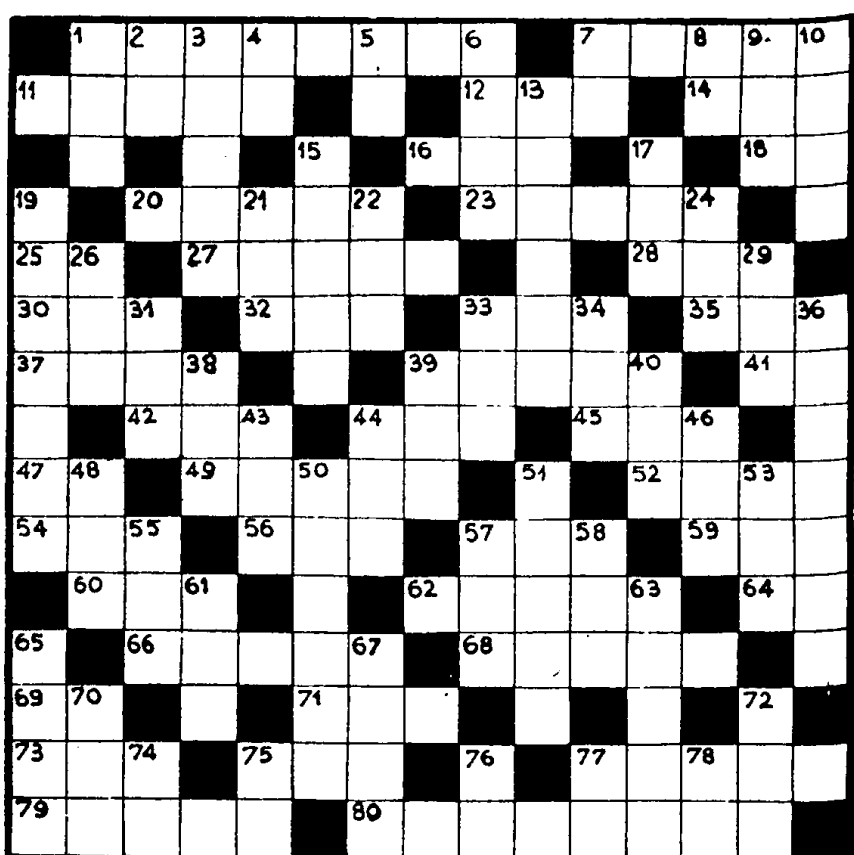
OKTOBER

- 1 Vooruit Gent (B.), Danzig
- 1/2 Ahoy Rotterdam, The Cure
- 2 feesttent Boukoul (Swalm), Janse Bagge Bend
- 2 VK Brussel, Kong
- 2 Ahoy Rotterdam, The Cure
- 3/4 Ahoy Rotterdam, The Cure
- 3 Muziekcentrum Utrecht, Michael Brook
- 6 Vooruit Gent (B.), Throwing m ses
- 9 Brielpoort Deinde (B.), Etheridge
- 9 Unitas Brunssum, Sadus en Cylone
- 9 Turschip Breda, Dubliners
- 9 Veronicaboot Maastricht, Vivelevink
- 10 dancing Housmans Montfort, Vivelevink
- 10 Ahoy Rotterdam, Melissa Etheridge
- 11 Boerderij Hazendans Maastricht, Fietsefreem

Oplossing van gisteren

O B I E R H O P S C A F E
A I G B E L U S I L S
S T R O P I D O R I O N
L E O R A E N N T O E
O K O E T E R W A L S L
L S H U A A R B E
S U P I E T A N O N E I S
K N E U S E H C A R V E
T E L T O R O D E C A I T
R B O R R E L P R A T O
U U R I K U I A I E D E
S T A G E S P A M A R O
T V I A S T U L P R T S
V O L K A S T C A S T

puzzel van de dag

Horizontaal: 1 vol genegenheid; 7 behaagziek; 11 omvangrijk; 12 eenh. v. elektr. weerstand; 14 hertensoort; 16 spoedig; 18 met name (afk.); 20 gras; 23 standvastig; 25 welwillende lezer (lat. afk.); 27 onderwizen; 28 stapel; 30 fam. lid; 32 kloosterzuster; 33 gebogen been; 35 kinbaard; 37 vermengde kleiaarde; 39 keizerlijke titel; 41 meervoud (lat. afk.); 42 dof van geest; 44 mannelijk dier; 45 spitse bek; 47 boom; 49 springloop; 52 brandstof uit veen; 54 snel; 56 lichte slag; 57 vr. munt; 59 lichaam; 60 rictingwijzer; 62 lange snuit; 64 formula internationalis (afk.); 66 prijsverlies; 68 dieregeluid; 69 maat v. arbeidsvermogen; 71 telwoord; 73 europeaan; 75 titel v. e. ordebroeder; 77 vorderaar; 79 brandbare aardolie; 80 let wel (lat.).

Verticaal: 1 zwaar karwei; 2 zie bij het ge-

DOOR TON DE JONG

AMSTERDAM - Thuis hangt een brief van Johnny Cash aan de muur. Dat Billy Ray toch maar vooral door moet gaan op de ingeslagen weg. Een brief van de gróte Johnny Cash! „They don't come any bigger.” Maar als er in de Verenigde Staten momenteel ééntje 'big' is, dan is het mr. Achy Breaky zelf, oftewel: Billy Ray Cyrus, uit Flatwoods, Kentucky.

De meeste Amerikanen kennen hem intussen, deze megaster, die zo succesvol met country, rock en blues tegelijk flirt. Is het niet van zijn massaal verkochte album *Some Gave All*, dan toch minstens van zijn 'eigen' dans, de Achy Breaky. De Achy Breaky wordt gedanst op Cyrus' aanstekelijke hitsingle *Achy Breaky Heart*, waarmee hij wekenlang de Billboard-hitlijsten heeft aangevoerd. Het is een variant op het ouderwetse square dansen, waarbij de deelnemers in lange rijen staan en tegelijkertijd dezelfde passen en bewegingen maken. De choreografe Melanie Greenwood voegde op verzoek van de platenmaatschappij een paar passen samen en de Achy Breaky was geboren. En met de Achy Breaky kwam een nieuwe dansrage, die nu voorzichtige naar Europa (Groot-Brittannië) overwaait. Billy Ray, mislukt als honkballer, ongelukkig als autoverkoper,

● De roddelpers maakt overuren voor het aansprekende levensverhaal van Billy Ray. Zelfs collega's spreken kwaad over de Amerikaanse zanger. Maar dat is de prijs die je moet betalen', meent Billy Ray zelf.

Foto: GPD

DOOR LAURENS SCHELLEN

GELEEN - De 'r' is weer in de maand en dat betekent dat de Limburgse popliedhebbers zich stilaan weer kunnen gaan opmaken voor de Gelander Rocknach. Het spektakel beleeft in de nacht van 7 op 8 november in de Geleense Hanenhof zijn tiende editie en is daarmee uitgegroeid tot één van Limburgs meest traditievolle popmarathons. Met het oog op dit tweede lustrum heeft het organiserende Backbone Concerts aanvullende financiële bronnen weten aan te boren om zodoende het met de nodige verwachtingen tegemoet geziene affiche nog wat extra glans te geven.

Backbone-woordvoerder Marcel Haerkens, die sinds enige tijd ook door het leven gaat als popjourna-

Komst Amerikaanse bands bevestigd

Tiende Rocknach pakt uit met surprises

list, doet niet moeilijk en wil best alvast een trits namen prijsgeven van de in totaal zeven binnen- en vooral buitenlandse bands die voor het Hanenhof-plankier zijn gestrikt. „Om te beginnen hebben we *Bright Blue Gorilla* op de kop kunnen tikken. Een sensationeel akoestisch duo uit Los Angeles. In vroeger dagen trouwens de vaste begeleiders van Susan Vega.”

Bij wijze van exclusief voorproefje

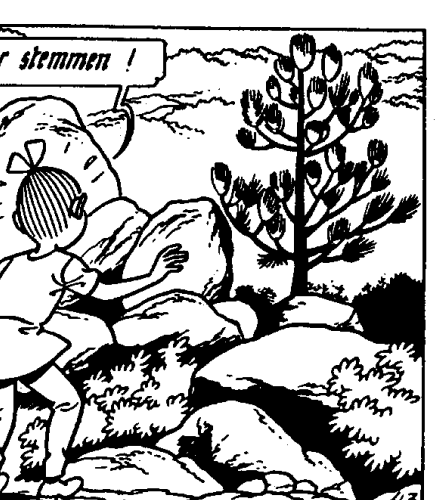
al zullen sommigen misschien liever spreken van een heuse 'avant première' - reist het Amerikaanse tweetal op 16 oktober al af naar Geleen voor een intiem optreden in het plaatselijk etablissement 't Vlaegelke. „Dat doen ze op speciale uitnodiging van ons”, meldt Haerkens niet zonder trots.

Voorts heeft het Backbone-collectief voor de Rocknach beslag weten te leggen op de eveneens uit The States afkomstige The Nighthawks,

een gerenommeerd blues-, boogie en rock 'n' roll-gezelschap uit Washington D.C. Zeker is inmiddels ook de komst van de energieke Amsterdamse gitaarrockers van Spo Dee O Dee naar Geleen. Sinds het overlijden van het roemruchte Fata! Flowers mag deze live-band bij uitstek zich onderhand de beste leerling van de veelbesproken hoofdstedelijke gitaarschool noemen.

De overige namen van het festivalaffiche houdt Haerkens voorlopig nog even geheim. Tot 8 oktober om precies te zijn, want dan ontvouwen Haerkens en konniten de officiële line-up van de tiende rockmarathon. Maar hardnekkige geruchten willen nu al dat Backbone nog enkele spraakmakende acts in het vizier heeft. De poppagina van het Limburgs Dagblad houdt je de komende weken op de hoogte.

het kristallen kasteel

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

recept

Varkensvlees zoet-zuur

DOOR HUIJB MEIJER

Benodigdheden voor 4 personen: 500 g hamlappen, gemberpoeder, peper en zout, 2 lenteutjes, 1 groene paprika, 2-3 el ananasstukjes, ruim 1 dl ananassap, 4 gedroogde abrikozen, 1,5 dl kippebouillon, ketjap en azijn. Snijd varkensvlees in blokjes. Kruid met gemberpoeder, peper en zout. Maak lenteutjes schoon en snijd in schuine stukken. Maak paprika schoon en verdeel in blokjes. Verhit scheutje olie en bak hierin blokjes vlees rondom aan.

Neem vlees met schuimspaak uit de pan. Fruit lenteutjes en paprika enkele minuten in dezelfde olie. Voeg vlees opnieuw toe en voeg dan ananas, ananassap en bouillon toe. Breng geheel aan de kook. Snijd abrikozen in kleine stukken en voeg aan vlees toe. Breng op smaak met ketjap en azijn en stooft het vlees verder gaar. Bind het vqcht met allesbinder.

TIP: Serveer hierbij als garnituur droge bruine rijst.

UITGEVERSMATSCAPPIJ
Limburgs Dagblad b.v.

Directie:
R. F.A.M. van Hellemond
R.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Pisole-advertenties 045-719966

Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264

Banken:
ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
PABank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045

Abonnementenprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen
bij automatische betaling:
per maand f 27,45
per kwartaal f 82,35
Per acceptgiro:
per maand f 28,45
per kwartaal f 83,35
losse nummers f 1,60
Bfr. 30

Mavo-meisjes roken het meest

LEIDEN - Meisjes op de mavo of in het lager beroeps onderwijs (lbo) roken het meest van de middelbare-schoolleerlingen, zo blijkt uit een onderzoek van de Leidse psychologe Marlène Chatrou. Op donderdag 10 september promoveert zij op haar proefschrift dat gaat over het rookgedrag onder jongeren.

In het algemeen roken leerlingen van de mavo/lbo beduidend meer dan hun leeftijdsgenoten van de havo en het vwo. Bijna een kwart van de leerlingen van

de mavo/lbo rookt regelmatig. Bij de havo/vwo-leerlingen is dat minder dan 2 procent.

Het verschil in rookgedrag tussen jongens en meisjes op de mavo en in het lbo is groot.

Steekt 16,7 procent van de jongens op deze scholen regelmatig een sigaretje op, bij de meisjes ligt dat percentage op 31,6. Bij het vwo en op de havo is er nauwelijks verschil tussen het rookgedrag van jongens en meisjes. Daar liggen de percentages op

respectievelijk 2,0 (jongens) en 1,8 (meisjes).

Uit de analyses van het onderzoek maakt de promovenda op dat de leerlingen van de mavo/lbo het meest risico lopen om roker te worden, vooral als hun vrienden en ouders roken en ze toestemming hebben van hun vader en moeder om te roken. Vanwege deze volgens Chatrou duidelijke relatie lijkt het haar zinvol bij het opstellen van preventieprogramma's behalve leeftijdsgenoten ook de ouders actief te betrekken.

Voorts pleit de onderzoekster ervoor leerlingen met een verhoogd risico gedurende de gehele schoolperiode te begeleiden.

Daar is volgens haar alle reden toe, omdat uit de jongste cijfers blijkt dat het percentage rokers oploopt van ongeveer 2 in de leeftijdsgroep van 10 tot 12 naar 15 in de groep van 13- en 14-jarigen. Vervolgens stijgt het aantal rokers tot 19 procent in de groep meisjes tussen de 15 en 19 jaar en 22 procent in de groep jongens van deze leeftijd. Het percentage rokers van 20 tot 34 jaar neemt sterk toe tot bijna 40. Pas op oudere leeftijd neemt het percentage rokers weer af.

In voorstel tot wijziging Duitse grondwet

CDU wil asielrecht aan banden leggen

BONN - De Christen-Democratische Unie van bondskanselier Helmut Kohl wil voor eind oktober aan het parlement een wijziging van de Duitse grondwet voorstellen die het recht op asiel aan banden legt. De sociaal-democratische oppositie is boos op minister Theo Waigel van Financiën omdat die voor het belastingjaar 1993 een zelfde begroting heeft ingediend als welke voor het lopende jaar van kracht is.

Het is zeer de vraag of de scherpere formulering van artikel 16 van de grondwet voor 1 november rond is: de leiding van de oppositie SPD heeft de laatste weken laten doorschemeren dat ze zaken wil doen met de regering, maar de achterban is zover nog niet. Vermoedelijk moet partijvoorzitter Björn Engholm eind oktober of begin november een extra partijcongres organiseren om zijn partij mee te krijgen.

Bij hoofdelijke stemming waren de leden van de CDU-fractie in de Bondsdag unaniem voor een wijziging van artikel 16 van de grondwet in de zin dat 'politiek vervolgd

recht hebben op asiel'. Nu is het nog zo dat elke buitenlander in Duitsland asiel kan aanvragen. Van hen krijgt uiteindelijk slechts vijf procent een verblijfsvergunning, maar in de soms wel twee jaar die heengaan met de afhandeling van de asielaanvraag krijgt de buitenlander een sociale uitkering en noodhuisvesting.

Geweld

De afgelopen weken is met name op het grondgebied van de voormalige DDR sprake van aanhoudend geweld tegen opvangcentra voor vluchtelingen en asielzoekers. De politieke leiding van de deelstaat Brandenburg is van plan op korte termijn diverse extreem-rechtse groepen en partijtjes te verbieden.

Zonder medewerking van de SPD kan de regering-Kohl de grondwet niet wijzigen. Zowel in de Tweede (Bondsraad) als de Eerste Kamer (Bondsraad) is een tweede-derde meerderheid nodig voor het herformuleren van artikel 16. In de eerste acht maanden van dit jaar hebben 274.000 mensen asiel gevraagd.

De meesten van hen komen uit Zuidoost-Europa (het voormalige Joegoslavië en Roemenië). Dit aantal is bijna drie keer zoveel als het aantal asielaanvragen in heel het jaar 1988.

Belasting op grondwater deugt niet volgens Raad van State

DEN HAAG - De Raad van State heeft zich in een advies aan de regering zeer kritisch uitgelaten over de volgende jaar in te voeren belastingen op grondwater en afval. De belastingen moeten volgens jaar 475 miljoen gulden opleveren. De voorstellen zijn onder druk van vooral het CDA in de Tweede Kamer in zeer korte tijd voorbereid door de regering.

De regering wilde eigenlijk de brandstofbelasting verder verhogen van 1,5 tot ruim 1,9 miljard volgende jaar, maar het CDA vond dat brandstof en energie zo te eenzijdig en te zwaar belast zouden worden. De opbrengst van de brandstofbelasting wordt nu gehandhaafd op 1,5 miljard. Door invoering van de grondwater- en afvalbelasting zou toch toch de reeds ingeplande opbrengst van ruim 1,9 miljard kunnen worden gehaald.

De PvdA is op zich niet tegen invoering van afval- en grondwaterbelasting, maar vindt dat invoering een meer gedegen voorbereiding vergt. De PvdA pleit dan ook voor uitstel van de nieuwe belasting.

De Raad van State vindt nu dat de regering de invoering van de nieuwe belastingen onvoldoende heeft gemotiveerd.

Problemen doorgeschoven naar nieuwe ministersploeg

Kabinet ziet af van ingreep lastendruk

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Het kabinet ziet af van een ingreep bij de berekening van de collectieve lastendruk: het beslag van belastingen en premies op elke verdiende gulden. Bij de formatie van een nieuwe ministersploeg in 1994 moet de definitie van de lastendruk nu maar herzien worden.

Eerder dit jaar bestonden er in kabinetskring ideeën om de lastendruk anders te gaan berekenen. Zo zouden premiestijgingen als gevolg van bovenwettelijke uitkeringen waar toe werkgevers en vakbonden in cao-onderhandelingen besloten, niet meer meegeteld moeten worden. De lastendruk zou daarmee op papier met een procent kunnen dalen. Daarnaast werd eraan gedacht om de inkomsten uit gas dat in eigen land werd verkocht voortaan niet meer mee te tellen. Hetzelfde idee ontstond rond de vaste (nominale) premies ziektefondsen en awbz. De nominale premies konden immers worden 'afgekocht' door het nemen van een eigen risico zodat de last individueel bepaald kon worden.

De plannen werden geopperd in een tijd dat de lastendruk steeds verder steeg. In het regeerakkoord staat dat de druk nooit meer mag zijn dan 53,6 procent. Vorig jaar ging het kabinet daar overheen. Ook voor dit jaar tekende zich dat perspectief af. Inmiddels is bekend dat de lastendruk dit jaar onder het afgesproken maximum blijft. In 1993 daalt de lastendruk nog verder.

CDA en PvdA waren het overigens oneens over de voornemens te gaan rommelen aan de lastendruk. Het CDA stond op het standpunt dat een bijgestelde definitie wel kon, mits het nieuw berekende percentage dan ook meteen het nieuwe maximum zou worden. De PvdA sprak zich daar nooit keihard over uit. Dit leidde bij het CDA tot de stelling dat de sociaal-democraten ruimte zochten om de lasten verder te kunnen verhogen.

Gestoorde man doodt 4 vrouwen in Jeruzalem

TEL AVIV - Een psychisch gestoorde veiligheidsbeambte heeft gisteren in Jeruzalem vier vrouwen doodgeschoten en twee vrouwen verwond. Na de moordpartij vluchtte hij een dak op, waarna hij door de politie kon worden neergeschoten. Hij is korte tijd later in een ziekenhuis overleden.

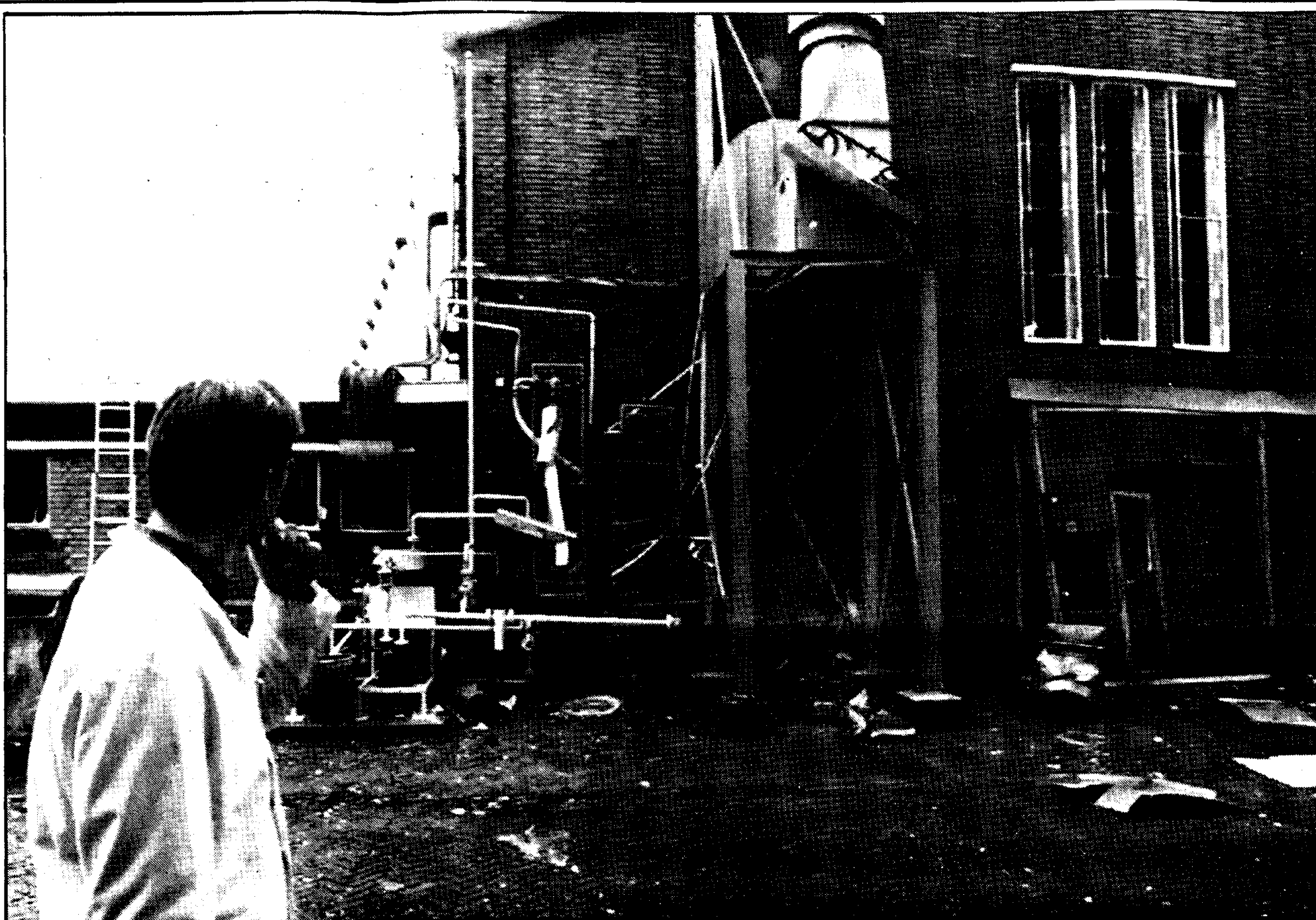
Het drama begon aan het begin van de middag in een psychiatrische kliniek, waar de 25-jarige bewaker enige tijd onder behandeling is geweest. Hij arriveerde er gewapend met een pistool en een Uzi-pistool-mitrailleur die hem door zijn werkgever, een beveiligingsfirma, waren verstrekt. Zonder iets te zeggen, opende hij het vuur op personeel van de kliniek, waarbij twee sociaal werkers, een verpleegster en psychologe dodelijk werden getroffen. Twee andere vrouwen raakten gewond.

Crisis in Birma

CANBERRA - Elke dag sterven in Birma honderden kinderen aan eenvoudig te genezen ziektes. De internationale gemeenschap, die de hulp naar het land op een laag pitje heeft gezet, is echter niet op de hoogte van de humanitaire crisis, aldus een grote Australische hulporganisatie.

„Elke dag sterven er rond 500 kinderen onder de vijf jaar in Birma, veelal aan makkelijk te voorkomen of te genezen ziektes”, verklaarde Russell Rollason, de directeur van de Raad voor Hulp Overzee, na een bezoek van elf dagen aan Birma en Thailand. „Als de internationale gemeenschap niet in actie komt zal de humanitaire crisis blijven groeien”.

Bijna-ramp in Apeldoorn

• Een medewerker van het chemisch bedrijf Diosynth BV bekijkt de ravage die buiten ontstond, na een ontploffing van de zogenaamde gaswasser.

Foto: ANP

Dode na explosie chemisch bedrijf

APELDOORN - Een explosie bij het chemische bedrijf Diosynth BV in Apeldoorn heeft het leven gekost aan één werknemer. Niemand raakte gewond; schadelijke stoffen zijn bij de ontploffing niet vrijgekomen. Over de oorzaak van het ongeluk is nog niets bekend. De ontploffing ontstond in een gasreinigingsinstallatie op het terrein van de fabriek.

Daarin worden gassen gezuiverd van giftige stoffen. De ontploffing leidde tot nog een explosie in de ketel, waarop de installatie was aangesloten. Deze stond in een aangrenzend gebouw.

Een van de operatoren die de installatie bediende, een 39-jarige man, kwam om het leven. Op het mo-

ment van de ontploffing werkten drie mensen bij de gaswasser. Omdat een van hen de explosie aan zag komen, konden twee werknemers op tijd vluchten. Het is nog niet duidelijk of er sprake is geweest van een menselijke fout. Bij Diosynth BV, onderdeel van het Akzo-concern, worden grondstoffen voor geneesmiddelen gemaakt.

De knal van de explosie was tot in de verre omgeving te horen en leidde in de eerste instantie tot veel paniek. De politie van Apeldoorn kreeg tientallen meldingen binnen.

Toeschouwers stroomden massaal naar de plaats van het ongeluk. De politie had daardoor de grootste moeite wegen vrij te houden voor hulpverlenend verkeer.

Patiënten in verpleeghuis hulpbehoevender

UTRECHT - Bejaarde patiënten in verpleeghuizen met een geestelijke handicap of ziekte - vooral demente bejaarden - hebben steeds meer hulp nodig bij wassen, kleden, toiletbezoek en eten. Bovendien zijn er vorig jaar meer patiënten opgenomen dan in 1990, terwijl ook het aantal patiënten voor dagbehandeling steeg.

Dit staat in het gisteren verschenen jaarboek verpleeghuizen 1991 van de SIG, het informatiecentrum voor de gezondheidszorg.

Het aantal lichamelijk zieke patiënten met aandoeningen als een beoorte steeg vergeleken bij voorgaande jaren, terwijl er - waarschijnlijk mede door de grotere mogelijkheden voor thuiszorg - minder kankerpatiënten werden opgenomen. Het aantal patiënten met dementie, de meest voorkomende diagnose bij deze groep patiënten, nam toe.

Nu door intensieve thuiszorg wordt geprobeerd mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te laten, noemt de SIG het opvallend dat de gemiddelde leeftijd van opgenomen vrouwelijke patiënten vorig jaar iets lager is geworden. Die kwam van 80,3 op 80,1 jaar. Bij mannen bleef de gemiddelde leeftijd 76,7 jaar. Tweederde van de patiënten is vrouw.

Restaurateur Goldreyer schilderde Newtons 'Who's afraid' toch over

AMSTERDAM - Vervolgonderzoek van het Gerechtelijk Laboratorium heeft nog eens bevestigd dat de Newyorkse restaurateur Daniel Goldreyer 'Who's Afraid' of Red, Yellow and Blue' van Barnett Newman uit de collectie van het Stedelijk Museum eigenmachtig heeft overgeschilderd. Grondig monsteronderzoek wijst nu uit dat hij op de rode onderlaag tenminste vijf extra lagen heeft aangebracht. Drie lagen zijn niet transparant rood en bezitten de karakteristiek van een moeilijk te verwijderen alkydhar.

Restaurateur Daniel Goldreyer liet gisteren vanuit de Verenigde Staten weten dat het onderzoek hem even weinig zegt als het eerste rapport. „Ik blijf achter mijn werk staan. Het is nog steeds een succes”, aldus Goldreyer.

Het Gerechtelijk Laboratorium kwam ook in zijn onderzoek van november 1991 tot de conclusie dat er sprake was van overschilderen, maar heeft nu met extra zekerheid

vastgesteld dat Goldreyer behalve op een smalle rand langs het blauwe gebied, aan het hele oorspronkelijke rode gedeelte een dekkend rood heeft toegevoegd. Hij heeft bovendien verschillende lagen vernis aangebracht. Ook het slotvernis blijkt op alkydhar-basis gemaakt.

Advocaat

De hoofdstedelijke cultuurwethouder Ernst Bakker maakte gisteren bekend dat een Newyorkse advocaat onderzoek doet of juridische procedures tegen Goldreyer en zijn bedrijf mogelijk zijn. Bakker wilde daar niet nader op ingaan. Het Amerikaanse rechtssysteem vereist in elk geval een omvangrijk jurisprudentie-onderzoek omdat zaken van een vergelijkbare omvang niet eerder voorkwamen.

Goldreyer heeft het overschilderen altijd ontkend en diende daarom begin dit jaar voor 225 miljoen gulden aan schadeclaims in tegen onder meer meer Stedelijk Museum-

directeur Beeren en de restauratiedeskundige prof. Ernst van der Wetering. Omdat hij 'tenslotte niet de woordvoerder van Goldreyer is' wilde de Bakker ook daar geen nadere informatie over verstrekken.

Het aanvullende onderzoek van het Gerechtelijk Laboratorium in Rijswijk met steun van het Centraal Laboratorium in Amsterdam concentreerde zich op de samenstelling van de rode verfspat in het blauw, het aantal verlagen waaruit de rode onderlaag is opgebouwd en de mogelijkheid het slotvernis en de nieuwe bovenlaag te verwijderen.

Beeren

Stedelijk Museum-directeur Wim Beeren benadrukte gisteren opnieuw dat hij bij de ontkent van Goldreyer altijd ernstig heeft willen nemen zolang het tegendeel niet bezwezen was. Hij geeft nu echter definitief toe dat de restaurateur in gebreke bleef hem op de hoogte te stellen van zijn veranderde werkwijze.

punt uit

• Libanon

Generaal Aoun, die in Frankrijk in gedwongen ballingschap levende vroegere leider van een door een christelijke milite zelf uitgeroepen regering, heeft gisteren verklaard bereid te zijn deel te nemen aan een kabinet van nationale redding in Libanon.

• Rusland

Rusland en Litouwen hebben gisteren in Moskou een akkoord ondertekend dat alle troepen van de vroegere Sovjetunie tegen 31 augustus 1993 uit de Baltische staat weg moeten zijn. Daarmee is de datum waarop de terugtrekking moet zijn voltooid met een jaar vroeger.

• TUC-congres

Voor het eerst in de geschiedenis heeft een werkgever het congres van de Britse vakcentrale, de TUC, toegesproken. De rede van Howard Davies, directeur-generaal van de werkgeversorganisatie CBI, was voor een aantal vakbondsleden reden de zaal te verlaten.

• Wijkertunnel

De grote fracties in de Tweede Kamer gaan akkoord met het laatste bod van het bankconsortium voor de bouw van de Wijkertunnel bij Amsterdam. Dit is gisteren gebleken uit uitlatingen van CDA- en PvdA-woordvoerders na een besloten mondeling overleg met minister Maj van Verkeer en Waterstaat.

• Zoo gered

De oudste dierenruimte ter wereld, die in Londen, is van een gedwongen sluiting gered door giften van particulieren en een grote cheque van de emir van Koeweit.

• Vliegvakanties

Het aantal vliegvakanties is deze zomer sterk toegenomen, terwijl steeds minder mensen de bus nemen naar hun vakantieoord. Dat blijkt uit de Boekingsstatistiek van de ANVR, de vereniging van reisorganisatoren, en het NIPO, over de periode van begin april tot eind augustus van dit jaar.

• Malaria

De Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) houdt op 26 en 27 oktober in Amsterdam een ministersconferentie waarvan het doel is dat alle bij deze VN-organisatie aangesloten landen een nieuwe, doeltreffender, strategie aanvaarden tegen de tropische ziekte malaria. Het wezen van die strategie is dat de hoop om malaria met behulp van een vaccin helemaal uit te roeien wordt opgegeven. Het is beter er naar te streven de ziekte met een heel scala van maatregelen terug te brengen naar een controleerbare omvang.

• Bestelwagen

Op het Portugese eiland Madeira zijn maandag zeven mensen om het leven gekomen, toen een chauffeur van een bestelwagen die de macht over het stuur kwijt was met zijn voertuig inreed op een menigte feestvierders in een voetgangersgebied.

• Schildpadden

De algemene inspectiedienst van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heeft op de luchthaven Schiphol 200 landschildpadden in beslag genomen. De dieren staan op de internationale lijst van beschermde diersoorten (CITES).

(ADVERTENTIE)

men neme

••• 1 1/2 dl yoghurt, 2 eetlepels mayonaise en 1 theelepel mosterd. Meng dit in een kommetje en pers er 3 gepelde teentjes knoflook boven uit. Roer het mengsel en voeg naar smaak zout en peper toe aan deze knoflook-yoghurtsaus. Lekker als dipsaus of bij gegrild vlees.

Nog 24 andere avontuurlijke yoghurt-recepten vindt u in het boekje 'Men neme... yoghurt'.

Zend een briefkaart met uw naam en adres naar Het Nederlands Zuivelbureau, Postbus 30, 2280 AA Rijswijk, onder vermelding van 'Men neme... yoghurt'.

Plak fl.-aan extra postzegels en u ontvangt het receptenboekje thuis.

yghurt

(ADVERTENTIE)

De op één na beste manier om kennis te maken met Miele keukens.

Miele er is geen betere

Het prachtige Miele Keukenboek ligt voor u klaar. Als u het komt ophalen, is de beste manier natuurlijk om u door ons, als ervaren keukenadviseurs, een persoonlijk advies te laten geven.

Heerlen

Miele-Keuken-Centrum "Heerlen". Beersdalweg 95B. tel. 045 - 729098

Maastricht-Wyck

Miele-Keuken-Centrum "Maastricht". Stationsstraat 58. tel. 043 - 252578

'Mandela c.s. medeverantwoordelijk voor bloedbad in Ciskei'

ANC speelt met vuur voor politiek gewin

DOOR PETER VAN NUIJSENBURG

JOHANNESBURG – De doden en gewonden van de laatste slachting in Zuid-Afrika lagen nog maar nauwelijks op de door met bloed doordrenkte grond van Ciskei of het even voorspelbare als weinig verheffende ritueel van de politici was al begonnen. De dans ging rond twee vragen: wie is verantwoordelijk voor het verlies van 28 levens, en wie kan aansprakelijk worden gesteld voor deze nieuwe stap naar de rand van de afgrond?

De eerste vraag is het gemakkelijkst te beantwoorden. De troepen van de sterke man van Ciskei, Oupa Gqozo, openden zonder waarschuwing het vuur op demonstranten, die volgens vrijwel alle ooggetuigen nog geen stap verkeerd hadden gezet. „Het was onnodig. Als dit een voorproefje is van wat ons te wachten staat, God helpe ons”, aldus de alom gerespecteerde voorzitter van het Vredescomité, John Hall, die ook had moeten duiken voor zijn leven.

De beantwoording van de tweede vraag is lastiger, maar na aftrek van alle retoriek, aantijgingen en verdachtmakingen, die door de regering en het ANC de wereld in zijn geslingerd, moet men wel instemmen met het oordeel van de leider van de liberale Democratische Partij (DP), Zach de Beer. De Beer, die in het oververhitte klimaat van de Zuidafrikaanse politiek als de stem van de redelijkheid wordt beschouwd, legt de verantwoordelijkheid bij de deur van het ANC. „Het was duidelijk dat de mars tot geweld zou leiden. Daarom is het ANC verantwoordelijk.” De doden zijn de tol van de strategie van confrontatie, waarvoor het ANC na het bloedbad van Boipatong heeft gekozen.

Doelwit

Aankankelijk was de regering in Pretoria het doelwit van 'operatie aftocht'. President De Klerk moest door een golf van stakingen, demonstraties en acties van burgerlijke ongehoorzaamheid ten val worden gebracht. De campagne bereikte in de eerste week van augustus haar hoogtepunt. Een algemene staking van twee dagen en een mars naar de regeringsgebouwen in Pretoria bewezen dat het ANC nog steeds miljoenen aanhangers kan mobiliseren, maar het doel werd niet bereikt. De re-

gering werd niet op de knieën gedwongen.

Operatie aftocht was het geesteskind van de radicale vleugel binnen het ANC, die droomt van een spontane volksoptocht die de regering uit de zetels van de macht verjaagt. Na het fiasco van augustus leek het even of de gematigde vleugel binnen het ANC zijn rentree maakte. Er werd weer gesproken over de hervatting van de onderhandelingen over een nieuw politiek bestel, die na Boipatong door het ANC waren afgebroken, en Nelson Mandela noemde De Klerk niet langer een misdadiger maar een man van de vrede.

Deze fase was van korte duur. Na veelbelovende overtures besloot het ANC vorige week de onderhandelingen toch niet te hervatten. De uitspraken van de leiders werden weer onverzoenlijk en de campagne van massale acties zou weer op gang worden gebracht. De haviken onder leiding van Chris Hani, de leider van de com-

munisten, hadden het pleit weer gewonnen.

De Klerk bleek te stevig in het zadel te zitten, maar zijn bondgenoten in de thuislanden waren waarschijnlijk makkelijker te wippen. Door hen te verdrijven werd de machtsbasis van De Klerk ondermijnd, en kon via deze omweg, het uiteindelijke doel, de val van de president, alsnog bereikt worden. En dus werden Oupa Gqozo van Ciskei, president Mangope van Boputatswana en de leider van de Zulu-beweging Inkatha, Buthelezi, tevens premier van KwaZulu, het doelwit van operatie aftocht. Gqozo zou het eerst worden aangepakt, omdat zijn positie het meest wankel was.

De operatie werd gerechtvaardigd door te wijzen op het dictatoriale bewind van Gqozo. Nu kan de leider van Ciskei onmogelijk een democraat worden genoemd, maar dat zelfde geldt voor de generaals die in twee andere thuislanden, Transkei en Venda, de lakens uitdelen. Deze heren zijn echter bondgenoten van het ANC

en dan weegt hun democratische gehalte kennelijk minder zwaar. Het drama van maandag kende in augustus een voorspel. Ook toen hadden zich tienduizenden ANCaanhangers aan de grens met Ciskei verzameld om onder leiding van Hani op te rukken naar de hoofdstad Bisho. Een confrontatie met de schietgrage troepen van Gqozo kon mede dankzij de bemiddeling van een VN-waarnemer worden voorkomen.

Maar de teerling was geworpen. De spanning in Ciskei was opgelopen tot het kookpunt. Gqozo voelde zich in het nauw gedreven en waarschuwde dat hij elke poging om hem ten val te brengen meedoogenloos de kop in zou drukken. Wie onder deze omstandigheden de confrontatie met hem zocht, wist dat hij niet alleen met vuur, maar ook met de levens van anderen speelde. Het ANC heeft omwille van politiek gewin dit risico genomen. De beweging is daarom op zijn minst medeverantwoordelijk voor de tragedie in Ciskei.

Narcotica-chef: 'Nederlandse jongeren laten zich te gemakkelijk paaien'

Ronselen door drugmaffia maatschappelijk probleem

DOOR FRED VAN ESSEN

AMSTERDAM – De Nederlandse overheid zou jongeren moeten voorlichten over de onszelfpraktijken van de drugsmaffia. Dat zegt hoofdspecteur Rob van Velsen, chef van het bureau Georganiseerde criminaliteit en drugs van de gemeentepolitie Amsterdam. „Ik ben geschokt door het gemak waarmee tientallen jongeren zich hebben laten paaien om cocaïne te smokkelen. Dat betekent dat we hebben te maken met een maatschappelijk probleem waarvoor alleen het aanhouden van roeiers geen oplossing is.”

Iet opprolen van een omvangrijke cocainebende waarbij in de afgelopen maanden 44 jeugdige koeriers zijn aangehouden, leidde voor Van Velsen tot de „verbazingwekkende” ontdekking dat alle smokkeelaars 'gewone' jongens en meisjes waren, in leeftijd van 17 tot 23 jaar. Van Velsen: „Geen van hen had een criminele achtergrond of een strafblad en we hebben ze ook niet kunnen betrappen op een criminele vriendenkring, 'problemenhuis' of zoiets. Het past helemaal niet bij oude beeld van de louches, rimele drugsmokkelaar dat we hadden. Deze koeriers bleken gewoon op school te zitten, waren eret vanaf of hadden een baan, geen kansarmen, maar gemiddel-

de jongeren uit modale gezinnen die bezig waren om een maatschappelijke carrière op te bouwen.”

Mooie verhalen

Desondanks vielen de jongeren voor de „mooie verhalen” van de ronselaars door wie ze in de disco, een bar of een coffeshop werden aangesproken. Ze kregen gemiddeld 5.000 gulden per gesmokkelde kilo betaald. Van Velsen: „Ze vielen voor het idee van het snelle geld, de snelle auto van de ronselaar en de mooie kleren. De meesten deden mee om de betaalde

vijf koeriers in Parijs aangehouden in gezelschap van een Surinaamse vrouw. Sindsdien zijn er 21 opgepakt in Nederland en zitten er 17 vast in Frans Guyana en op Curaçao. Daar schijnen de omstandigheden in de gevangenis dramatisch te zijn; een 21-jarige jongen heeft in zijn cel op Curaçao zelfmoord gepleegd.

Overall

Voor Van Velsen staat vast: „De jongeren zijn er ingeluisd. Lekker gemaakt met een mooie vakantie-reis en 'alleen maar een pondje of een kilo' die ze mee hoefden te ne-

maar het kan op dit moment overal aan de gang zijn.”

De Nederlandse overheid zou daarom haar preventieve beleid ten opzichte van druggebruik moeten uitbreiden met voorlichting over het ronselen „van niet-criminelen”, meent Van Velsen. „Ik wil graag mijn bijdrage leveren, maar niet het voortouw nemen. Vanuit de politiehoeft kom je toch al gauw in de repressieve hoek terecht en dat is volgens mij de oplossing niet. Dan ben je toch weer bezig met incidentbestrijding. Er is een ruimere, bestuurlijke context nodig. Als politiemann vind ik het heel moeilijk daarvoor ideeën aan te dragen, zonder aan het Nederlandse drugbeleid van de 'scheiding der markten' van soft- en harddrugs, te knagen.”

De Amsterdamse coffeshops die recentelijk door de directeur van de Jellinekliniek in verband zijn gebracht met de harddrughandel, spelen in het ronselverhaal geen andere rol dan gewone cafés of disco's, zegt Van Velsen. „Je hoort wel zeggen 'die coffeshops dat is niks dan ellende, die moeten allemaal dicht'. Maar ik denk niet dat het goed zou zijn om nu opeens coffeshops te gaan sluiten. Dan kom je weer aan dat principe van de scheiding van markten, waarmee het Nederlandse drugbeleid nu juist succesvol is. En zo vaak gaat het daar nu ook weer niet mis. Per jaar gebeurt het tien tot twaalf keer dat er in Amsterdam een coffeshop wordt gesloten omdat er in harddrugs is gehandeld.”

achtergrond

vakantie die hun werd aangeboden naar de Antillen, of om ook eens mooie kleren en een dure kapper te kunnen betalen. Dat verlangen naar het snelle geld is een maatschappelijk probleem geworden.”

De jongeren werden door de leden van de Surinaamse organisatie in het uitgaansleven van Amsterdam, Amstelveen en de Haarlemmermeer geselecteerd op hun 'gezonde' Hollandse uiterlijk. Blond haar was een pré. „Die komen makkelijker door de douane dan Surinamers of Antillianen”, was de achterliggende overtuiging. Ironie van het noodlot, geeft Van Velsen toe.

Eind vorig jaar werden de eerste

• Aanhangers van het ANC zoeken in allerlei dekking nadat soldaten van het 'onafhankelijke' thuisland Ciskei het vuur op hen hebben geopend.

Foto: AP

commentaar

Uitkeringen

De mensen aan de onderkant van onze samenleving kunnen, als de voortekenen niet bedriegen, de borst natmaken. Het mes gaat vrijwel zeker in de waa nu de Raad van State slechts milde kritiek heeft op de waa-plannen van het kabinet, zoals die vorige zomer op tafel kwamen. Het belangrijkste adviesorgaan van de regering heeft weinig moeite met het besluit om de duur van de waa-uitkering afhankelijk te maken van het arbeidsverleden. Het voornemen de uitkering van de huidige waa'ers onder de vijftig jaar te bevriezen, vindt eveneens genade in de ogen van de raad.

Er is nog een sprankje hoop voor de huidige waa'ers. Want de PvdA is van mening dat de 'zittende' waa'ers ongemoeid moeten worden gelaten. Dat kan nog tot een conflict met het CDA leiden. De christen-democraten vinden namelijk, evenals PvdA-staatssecretaris Ter Veld overigens, dat het kabinet onverkort moet vasthouden aan de vorig jaar genomen besluiten.

Voor mensen in de bijstand ziet de toekomst er zo mogelijk nog somberder uit nu een Kamermeerderheid van CDA en PvdA positief staat tegen een basisuitkering in de bijstand van vijftig procent van het minimumloon. Voor een aanvulling tot het huidige niveau moet de aanvrager vervolgens zelf de noodzaak kunnen aantonen. Een asociale maatregel, die zal leiden tot pure willekeur en rechtsongelijkheid. Het huidige uitkeringsniveau is al heel laag. Als je het daarmee moet doen kom je vanzelf geïsoleerd te zitten ten opzichte van de maatschappij. En deze 'Habenichtsen' – meestal toch al niet de mondigste mensen van deze samenleving – worden straks afhankelijk van deze of gene ambtenaar, die kan bepalen of er een noodzaak, een aanleiding is om die circa 750 gulden per maand aan te vullen tot het huidige bedrag. Dat is toch al te weinig om van te leven, maar nog net te veel om van dood te gaan.

Ook in de aow ziet het kabinet een mogelijkheid om te bezuinigen. Mensen, die na 1 januari 1993 65 jaar worden, met een partner die zelf geld verdient en jonger is, krijgen een lagere aow-uitkering. Dat levert een besparing op van 190 miljoen gulden per jaar. Het ziet er, al deze maatregelen in ogenschouw nemend, sterk naar uit, dat het einde van de sociale verzorgingsstaat Nederland definitief nabij is. Dat de zwaksten daar het slachtoffer van worden staat buiten kijf.

P.S.

PvdA-voorzitter aait CDA en torpedeert D66 en VVD

Felix Rottenberg wil niets weten van paarse coalitie

DOOR WILFRED SCHOLTEN

WASSENAAR – Stuurs kijkt hij het zaaltje in. Felix Rottenberg is komen opdaven, maar naar het lijkt niet van harte. De discussie over de vorming van dat ene 'dream team', dat kabinet zonder het vermaledijde CDA, boeit hem maar matig. „Dat gepraat over die paarse coalitie heeft meer een psychologische functie, dan dat het politiek inhoudelijk iets voorstelt”, zo vat Rottenberg de bijeenkomst in Wassenaar samen.

Daar kunnen de Tweede-Kamerleden Linschoten (VVD) en Kohnstamm (D66) het mee doen.

Kohnstamm zijn beide gesprekspartners mild te stemmen. Op de ethische en zedelijke thema's (abortus, euthanasie) zitten de drie partijen toch op één lijn.

Maar dat pleidooi, gevoegd bij de bekende anti-christen-democratische sentimenten, maakt geen enkele indruk op Rottenberg. Integendeel, er volgt een liefdesverklaring aan het CDA. „De kracht van de samenwerking met het CDA is juist dat dit soort immateriële vraagstukken in de praktijk, ondanks de stevige opvattingen van het CDA hierover, goed te regelen valt. We zijn als Nederland hiermee het vooruitstrevendst van heel Europa.” Het CDA is volgens Rottenberg een 'constructieve minderheidspartij’.

Nee, de PvdA'er heeft een vraag over de betrouwbaarheid van

maken met hetzelfde psychologische probleem als D66: in 1989 zijn ze er bij de kabinetsformatie uitgevlogen”.

Verhitte koppen

Over een coalitie zonder het CDA gaat het dan al lang niet meer. De keurige Kamerleden Linschoten en Kohnstamm trappen met verhitte koppen in de provocaties van de Amsterdamse straatvechter. Linschoten: „Felix is inconsistent. De sociaal-economische thema's zijn belangrijk. Maar de PvdA is op dit punt door het CDA wel gefilleerd. Zie de koppeling, zie het plan-Simons.”

En Kohnstamm, nog boos over het hem aangedane onrecht in 1982. „De PvdA eiste toen van ons dat we het kabinet uit zouden stappen. Dat deden we niet en daar ben ik persoonlijk het slachtoffer van geworden. Door de grote verkiezingsnederlaag verloor ik mijn Kamerzetel”. De Democraat heeft trouwens moeite met de kritiek op zijn partij. „Waarom ben je zo onaangenaam voor D66. Waarom scheld je ons uit voor rotte vis?”

Rottenberg ruikt zijn kans en doet er een schepje bovenop. Onvriendelijk? D66 is gewoon een 'a-politieke partij', met bestuurders die 'bar en boos' zijn, ongeschikt voor het besturen van steden. „Verbijsterend. Ik heb de PvdA in die steden verweten dat ze het toelaten dat D66 desondanks slapende rijk wordt.”

Als Kohnstamm de bestuurlijke problemen schoorvoetend toefteert, maakt Rottenberg zijn punt af. „Het ontbreekt D66 aan bestuurlijke kracht, zei je. Waarvan acte”. En de PvdA-voorzitter kijkt voldaan het zaaltje in.

Een man roept verstoord, dat ze het over de paarse coalitie moeten gaan hebben. Het helpt niet. Rottenberg valt nu de VVD aan. Hij hekelte het 'nep-intellectualisme' van de partij en Bolkesteins taboe doorbrekende uittalingen. „Over discriminatie hoor je hem niet.” En: „Ik verdenk de VVD van electorale motieven in deze discussie.”

Ondertussen hebben de toeschouwers de geboorte van een nieuwe coalitie al opgegeven. Een jongen probeert het nog. „Ik had hier een hele andere Felix verwacht, een frisse vent, niet iemand met een oud geluid. Waarom ben je niet voor de paarse coalitie?” Rottenberg, geïrriteerd: „Ja, hoor eens, ik ga niet allemaal herhalen wat ik al eerder deze avond vertelde”.

• FELIX ROTTENBERG

...paarse coalitie stelt niets voor...

De boodschap is duidelijk: als zij gedacht hadden dat met de verkiezing van de eigenzinnige Felix Rottenberg tot voorzitter van de PvdA, de kans op een coalitie tussen PvdA, VVD en D66 dichterbij zou komen, vergissen beide heren zich behoorlijk.

Pestend, jennend en treiterend probeert de nieuwe PvdA-voorzitter zijn gelijk aan te tonen. Bovendien, zo stelt Rottenberg zonder tegenwerping vast, de partijen zitten helemaal niet op één lijn als het om het belangrijkste politieke onderwerp gaat: het sociaal-economisch beleid.

Liefde

Vol goede moed probeert

D66. Waar was de partij toen de PvdA in 1982 met ruzie het kabinet-Van Agt uitstapte? De bloedbroeders van D66 bleven onder leiding van Terlouw gewoon op het pluche zitten. Ook hier blijkt nog een psychologisch probleem van groot formaat te zitten. „Laten we dit eerst eens oplossen: waarom laten we ons, ondanks de verwantschap, toch altijd uit elkaar spelen?”, vraagt Rottenberg.

En Linschoten moet eens vertellen met welke VVD Rottenberg eigenlijk te maken heeft. Met de conservatieve vleugel, of met de links-liberale? Dat de VVD de 'filiaalhouder' Linschoten de paarse coalitie laat propaganderen, is aardig, „maar dat heeft ook te

moeten zelfstandig over hun toekomst beslissen en zich niet van alles laten aanpraten. Ze moeten juist heel goed nadenken over hun mogelijkheden. Dit is een campagne met een knipoog." De 'alleshonthullende' sterrenbeelden verschijnen deze maand in het meidenblad Yes. Sociale Zaken heeft voor horoscopen gekozen omdat die blijkbaar door

heel wat mensen worden gelezen.

De horoscopen zijn de laatste activiteit van de nu ruim drie jaar lopende campagne. Van Bavel sluit op voorhand uit dat er weer zo'n grootscheepse voorlichting zal komen. "We willen wel doorgaan met die voorlichting, maar niet meer via radio, televisie en de bladen." Sociale Zaken is tevreden met de geboekte resultaten. Van Bavel: "Ruim negentig procent van de jongeren kent de campagne en kan zich ook vinden in de uitstraling: gelijke rechten en mogelijkheden voor jongens en meisjes, de noodzaak van een goede opleiding."

DEN BOSCH - De ontmanteling van het automatiseringsconcern HCS wordt met kracht voortgezet. Voor drie werkmataanschapen is gisteren uitstel van betaling aangevraagd, terwijl de moedermataanschap voor zes andere ondernemingen faillissement zal aanvragen. Bovendien wordt gewerkt aan een spoedig faillissement voor HCS Technology.

Bij deze zes vennootschappen zijn circa 120 mensen in dienst. Voor 45 van hen, die bij HCS Public Automation Services in dienst zijn, waren al ontslagvergunningen verleend, terwijl voor 52 mensen van HCS Facilities Management begin augustus een collectief-ontslagmelding is gedaan. Verwacht wordt dat van deze laatste in totaal 28 bijdrerden in dienst kunnen treden.

En alsof dit nog niet erg genoeg is: er is ook nog een knetterende bestuursruzie uitgebroken, want Albalda Jelgerma is per 4 september afgetreden als commissaris van HCS Technology en HCS Beheer omdat hij zich niet met de besluitvorming van de HCS-directie kon verenigen.

De zes dochterondernemingen waarvoor faillissement wordt aangevraagd zijn HCS Engineering Systems, HCS Public Automation Services, HCS Vision Technology, HCS Logistics, HCS Facilities Management en HCS Office Systems. Alle andere werkzaamheden, voor zover nog niet aan derden

De op 18 augustus begonnen onderhandelingen met GTI over de verkoop van HCS Apeldoorn (HCS Building Automation en HCS Industrial Automation) en met Randstad over de overdracht van HCS Professional Services en HCS Opleidingen zijn maandag met succes bekrond

HCS België is aan de directie verkocht en wordt voortgezet onder de naam Manudax België. De activiteiten van Infotec in België zijn opvlochten uit HCS België en overgedragen aan de Infotec-organisatie. Het eigen vermogen van Infotec is versterkt met circa f 35 miljoen. Als gevolg hiervan is het belang van de HCS Groep in Infotec gedaald tot 30 procent. De overige aandelen in Infotec zitten bij een bankensyndicaat.

● **Johma**

Hillsdown International, de Nederlandse dochteronderneming van het gelijknamige Britse concern, neemt de Nederlandse saladeproducent Johma in het Overijsselse Losser over. Voor deze grootste acquisitie in de geschiedenis van het bedrijf - met Johma worden ook de Duitse Nadler Werke en de Deense K-Salat overgenomen van de Belgische levensmiddelenproducent Gevel - legt het in Amersfoort gestichte bedrijf f 157 miljoen op tafel.

● Ontkend

Bijna het gehele Japanse kabinet (17 van de 20 bewindslieden) heeft gisteren ontkend politieke bijdragen te hebben aangenomen van het vervoersbedrijf Sagawa Kyubin. De geldelijke giften van dit bedrijf hebben geleid tot een nieuw grootschalig corruptieschandaal in Japan. De drie ministers die hun betrokkenheid niet ontkenen, verbleven allen in het buitenland.

● Fokker

Jürgen Schrempp, topman van Deutsche Aerospace (Dasa), verwacht eind november een definitief akkoord te kunnen sluiten met Fokker over een Duitse deelneming van 51 procent in de Nederlandse vliegtuigfabriek.

● Duitsland

De economie in het oosten van Duitsland is in de tweede helft van vorig jaar jaar sterk achteruitgegaan. In vergelijking met de tweede helft van 1990 nam het bruto binnenlands product (bbp) af met 11,4 procent. Daarmee staat voor het eerst statistisch vast dat het Oost-Duitsland sinds de eenwording van beide Duitslanden economisch gezien bereafswaarts gaat.

● Gasunie

Het aantal personeelsleden bij de NV Nederlandse Gasunie kan in principe met tien procent verminderen. Dat concludeert het in Amsterdam gevestigde organisatieadviesbureau Arthur D. Little (ADL) in een tussenrapport aan de directie. De voorlopige resultaten van het door dit bureau verrichte onderzoek zijn aan onder meer leden van de vakbonden medegedeeld. Bij de Gasunie werken in totaal tweeduizend medewerkers, inclusief deeltijdwerkers.

● Bankbiliet

De Nationale Bank van België overweegt de invoering van een nieuw bankbiljet, een briefje van tweeduizend frank (ruim honderd gulden). Dat heeft vooral te maken met het toenemend gebruik van geldautomaten. Deze automaten die het moeten doen met de huidige briefjes van duizend frank, raken in het weekeinde vaak leeg.

Droom in duigen

● Een groot bord 'te koop' stert de koopelofnige discotheek Tomorrowland in de Alexanderpolder. Wie gehoopt had na de zomer in een totaal vernieuwd gebouw te kunnen swingen, komt bedrogen uit. Geen feestelijke heropening, maar een plotselinge sluiting is het lot van de futuristische disco. De vele peperdure snuffjes zijn niet in staat geweest bezoekers te blijven trekken. Tomorrowland sloot in juli haar deuren voor wat werd genoemd een ingrijpende verbouwing. De verbeteringen die de eigenaar had willen aanbrengen, zouden enkele tonnen hebben gekost. Op advies van de bank heeft hij echter van de verbouwing afgezien. Wie 3,9 miljoen gulden neertelt, kan zich de nieuwe eigenaar noemen.

Foto: GPD

Foto: GPD

Bruto uurloon minder gestegen

VOORBURG - Het gemiddelde daadwerkelijk verdiende bruto uurloon lag in april van dit jaar 4,7 procent hoger dan een jaar eerder. Die stijging was minder dan die vorige jaar oktober werd gemeten, aldus het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Van oktober 1990 tot oktober vorig jaar was de stijging 5,2 procent. Daarna werd in januari een stijging over de periode van een jaar gemeten van 4,7 procent en dat percentage bleek in april gelijk te zijn.

Docdata uit rode cijfers

VENLO - Het elektronica-bedrijf Docdata (cd's) heeft in de eerste helft van dit jaar een nettowinst behaald van 1,8 miljoen. In dezelfde periode vorig jaar moest de onderneming nog een verlies van ruim 1 miljoen incasseren. Als de resultaten van ODSC, het bedrijf dat in augustus via een omgekeerde overname met Docdata werd samengevoegd, worden meegerekend, bedroeg de nettowinst in die periode f. 225.000.

Bedrijven en overheid investeren niet genoeg

HAAG - Het bedrijfsleven in Nederland investeert te weinig in het land. Het spectaculaire winsttoename in de jaren tachtig heeft niet geleid tot een navenante groei van investeringen. Ook de overheid geeft veel te weinig geld in ons land. Toch zijn extra investeringen nodig om meer mensen aan het werk te helpen, zo stelt de commissie economische deskundigen van de Tweede Kamer.

de SER in een gisteren verschenen advies aan het kabinet.

De SER-commissie boog zich over het Nederlandse spaaroverschot (het geld dat in Nederland méér wordt gespaard dan geïnvesteerd) dat in vergelijking met het buitenland erg hoog is. Het probleem, aldus de SER-economen, is echter niet dat burgers en bedrijven veel geld oppotten, maar dat er te weinig wordt geïnvesteerd. De economen verwijten dit het bedrijfsleven, maar vooral de overheid. De overheidsinvesteringen zijn thans op het historische dieptepunt beland van 1,5 procent van het nationale inkomen, aldus het advies. In de jaren zestig en begin jaren zeventig lag dat percentage op 4,5.

beurs

Kalm

RDAM — Op een nog steeds
slechtenbeurs zijn sommige
nemen zoals Van der Giessen,
Heineken en Heineken gisteren ste-
de de slof geschoten. De stem-
was overwegend gemakkelijk
voor de stemmingindex een
beduidelijk verlies van 0,3 punt op
de CBS-koersindex sloot 0,6
lager op 191,5. De aandele-
nomen bleven met f 428 mil-
van de zeer povere kant.

de hoofdmarkt bleef Heineken
tegen. Het bierfonds wordt al
jaar dagen vanuit Engeland
schoten. De mooie halfjaar-
aan al dik in de koers verdis-
reden waarom men nu
uit tot het verzilveren van de
nomen. Na de aaderlaten van bijna
op maandag moest het fonds
eens f 1,80 terug naar f 165,20.
Bankenloper Lucas Bols was
lager op f 42,40.

verzekeringsaandeel Amev
met een winst van f 0,80 niet
uit de bus. Kleine winsten
vergeleed voor Wessanen,
KLM, Océ, Wolters Klu-
pergram.

De lokale markt schoot scheeps-
nover van der Giessen de Noord-
zee, raket omhoog om uiteinde-
lijk 14 hoger te belanden op f 100.
De dagtop van f 106. Deze willi-
gheid was het gevolg van de
afwijking van de werfleiding om
de los te kopen van de overheid,
daardoor de plicht vervalt om elk
tweederde van de winst aan de
staat te staan. Smit Internationale
naar f 1,50 naar f 22

De optiebeurs was het gisteren rustig. Er gingen slechts 28.000 contracten om, waarvan 4.800 voor de obligatiemarkt was sta-
te licht hoger.

[illegible]

ve MEISJES Werkloos in zocht voor computerspellen
overleg. Zeer goede ver- hoge verdiensten. Br.o.
diensten. Tel. inl. 045- B-2568 L.D., Postbus 261
729239 b.g.g. 06-52984534 6401 DC Heerlen.

Laredo grijs kent. bwj. 2-'92, kl. wit, met hardtop en soft-top, pr. f 40.000,- incl. BTW Tel. 04406-12289

W. Tel. 04400-12263.
 Oel OMEGA 2.0i GLS bwj.
 7, zwartmet., APK,
 15 950 - 046-526047

piccolo's in het Limburgs
dagblad zijn groot in RE-
SULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop babyblauwe voor-
hoofdamazone PAPEGAAI
045-272979 na 18.00 uur.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

045-719966 VOOR TELEFONISCHE OPGAVE VAN UW PICCOLO 045-719966

Duur speelgoed staat dit jaar buitenspel. Spellen van boven de vijftig gulden, dure trendideeën en grootse noviteiten laten de consument koud, is de tendens die fabrikanten signaleren. In plaats daarvan wordt gekozen voor degelijk speelgoed met, nieuw voor Nederland, een educatieve inslag.

Nederland stelt zich behoudend op, de hand wordt op de knip gehouden en men laat die houding slechts varen als er een computer in zicht komt. De videospellen hebben na een aarzel-

Duur speelgoed dit jaar taboe

lende start, twee jaar geleden, thans de markt veroverd en lijken op weg naar een aandeel in speelgoedland dat z'n weerga nauwelijks kent. In deze sector valt dan ook weinig te vrezen van een plotselinge zuinigheid die lijkt te zijn ingegeven door onrust in de wereld, zo menen de fabrikanten. Ze wijzen daarbij op de toegenomen spaarzin, die de omzetten in speelgoedland dreigt parten te spelen.

Vooraf educatief speelgoed is dit jaar in. Direct of indirect leren van spelend bezig zijn, scoort bijna dubbel zo hoog als vorig jaar. Een tendens die ook merkbaar was bij de uitverkiezing van het Speelgoed van het Jaar, vorige week in de Utrechtse Jaarbeurs.

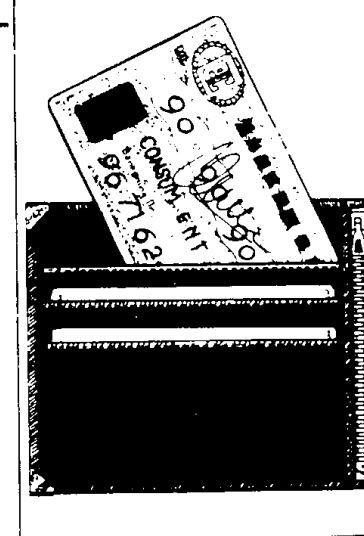
Nederland, zo bleek, denkt overigens anders dan de meeste andere Europese landen, waar

speelspullen al jarenlang slechts goed worden bevonden als er een pedagogische meerwaarde in zit. In eigen land is de koppeling leerzaam speelgoed annex met plezier hebben, kortom wat vrijblijvender.

Prijzen

In vijf categorieën werden in Utrecht speelgoedprijzen uitge-

deeld. Computer Elektro van Jumbo scoorde het hoogst in de categorie schoolgaande jeugd. Voor kleuters koos de jury Duplo Toolo, een klik/schroefstelsel als uitbreiding op kleuterlego. In de categorie baby- en peuterspeelgoed werd Bleumini uitgekozen, de eerste spelserie voor kindjes van anderhalf jaar. Coco Crazy, een actiespel vol opwindende en plezier, scoorde in de spellensector. In de creatieve sfeer koos de jury het Halmakralsysteem, waarmee kleurrijke motieven kunnen worden gelijmd via de strijkbout.

● Witte, rode, gele, dikke of kleine, bolvormige of bolloze types uien worden dagelijks op talrijke manieren in gerechten verwerkt.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Overmatig gebruik schadelijk voor nieren en bloeddruk

Zuinig omgaan met zout belangrijke stelregel

DOOR PATRICIA SCHUTTE

Menige peuter heeft wel eens met een natte vinger zout uit het Keulse potje in de keuken gesnoept. De prikkelende zilte smaak was lekker en er werd nog enkele malen toegetast totdat de peuter onpasselijk werd. Met als gevolg een flinke reprimande van moeder en de waarschuwing dat zout iets is waar zeer zorgvuldig mee moet worden omgaan.

In het algemeen gebruiken we te veel zout. Het natrium in het zout is slecht voor onze nieren en het vergroot de kans op een te hoge bloeddruk. Helemaal zonder zout kan het menselijk lichaam niet, maar wie gevarieerd eet hoeft eigenlijk geen zout aan het eten toe te voegen. Er zit van nature al genoeg in het voedsel.

Wennen

Er bestaan diverse 'zouten', maar in het leven van alledag bedoelen we er voornamelijk keukenzout mee. Dat we deze smaakmaker zo waarderen is ons waarschijnlijk al in de vroege jeugd aangeleerd. Het lijkt er op dat hoe meer zout we als baby en als kind kregen, hoe meer zout we op latere leeftijd gebruiken. Een goede reden dus om geen zout aan het eten van jonge kinderen toe te voegen. Minder zout is een kwestie van wennen. Wie de zoutconsumptie gaat beperken, zal de stof in het begin waarschijnlijk flink missen, maar na enkele maanden gaat dat over.

worstsoorten. Sommige producten, zoals kaas, kunnen zelfs niet zonder zout bereid worden. Hoe kun je nu het natriumgebruik beperken? In de industrie kan dat maar in beperkte mate. Als het zout als conserveermiddel wordt gebruikt moeten er alternatieve conserveermiddelen beschikbaar zijn. Thuis is het heel goed mogelijk het zoutgebruik te verminderen. Zout mag dan een belangrijke smaakmaker zijn, een gerecht kan ook heel smakelijk worden als er iets minder zout en wat meer kruiden aan worden toegevoegd. Flauw hoeft het dan absoluut niet te zijn. Tuinkruiden zijn een goed alternatief voor zout. Lavas bijvoorbeeld, het blad van de maggiplant, is heel geschikt om het zoute maggi-aroma te vervangen. Ook (strooi)aroma, kruidenmengsels en kruidenzout bevatten royaal zout, evenals hartige snacks, zoutjes, kant-en-klaar soepen en sauzen.

Tips

Omdat het natriumgebruik in Nederland veel hoger is dan goed voor ons is, geeft het Voedingsbureau voor de Voeding de volgende adviezen:

- * Voeg minder zout aan het eten toe. Elk gerecht heeft zijn specifieke smaak. Die komt vaak niet tot zijn recht als er te veel zout in zit.
- * Gebruik in plaats daarvan zoveel mogelijk tuinkruiden en specerijen om gerechten op smaak te brengen.
- * Het is beter geen zout, aroma of kruidenzout op tafel te zetten. Mensen strooien het dan alleen al uit gewoonte over hun eten.
- * Wees matig met zoutjes, hartige snacks, sausmixen, juspoeders en dergelijke.
- * Kijk naar wat op de etiketten staat en kies voor producten met een lager zoutgehalte.

Conserveermiddel

Zout wordt niet alleen als smaakmaker gebruikt. De voedingsmiddelenindustrie gebruikt het ook als conserveermiddel, bijvoorbeeld in ham en

gevonden. Ruime aandacht krijgt de vrijetijdsbesteding.

De liefhebbers van audio en videoapparatuur en andere elektronica kunnen ook hun hart ophalen. Opnieuw vertegenwoordigd zijn auto-accessoires, rijwielen, naai- en breimachines. Bezoekers kunnen zich uitgebreid informeren over het winterkarakter maken van de tuin. Ook dit jaar loopt als een rode draad een letterspel door de beurs, waardoor de aan deze prijsvraag deelnemende bezoekers langs alle stands wordt gevoerd.

De beurs in het sportcentrum Geleen, gelegen op het handels-terrein Krawinkel Zuid, is morgen, vrijdag en zaterdag geopend van 14.00 tot 22.00 uur; zondag van 11.00 tot 18.00 uur. De entreeprijs bedraagt twee rijksdaalders. Voor informatie: 046-740300/743744.

Mignon blijft groeien

● De Consumentenbeurs is zowel voor ondernemers als bezoekers een goede gelegenheid nieuwe contacten te leggen.

Consumentenbeurs in Sportcentrum Geleen

De tennishal van het Sportcentrum in Geleen is komend week-ende veranderd in één groot, overdekt winkelcentrum waar zo'n 70 standhouders hun artikelen of diensten aan het publiek presenteren. Deze consumentenbeurs, die voor de dertiende keer wordt georganiseerd door het Geleens Mannenkoor Mignon, start morgen en duurt tot en met zondag 13 september.

De beurs heeft in de loop der jaren grote bekendheid verworven tot ver buiten de eigen regio. Bedrijven en instellingen uit het gehele land en ook uit België en Duitsland nemen er aan deel.

De meest uiteenlopende branches zijn vertegenwoordigd en op velerlei gebied kan het publiek zich op de hoogte stellen van zaken en ontwikkelingen die met het dagelijks leven verband houden.

Vertegenwoordigd zijn onder meer woninginrichting, woningonderhoud en -renovatie, parketvloeren, huishoudelijke apparaten, glas en keramiek en centrale verwarming.

Ook minder materiële zaken zoals kunstzinnige vaardigheden, voorlichting over diverse activiteiten, opleiding en werkvoorziening hebben een plaats

DOOR ALFRED VAN DIJK

Vroeger waren de stille, om-muurde tuinen van kloosters verzamelaars van planten waar zowel de kok als de heelmeeester van plukten voor hun recepten.

De glazen kruidentuin Molen-veld, in het Noordlimburgse Horst, waar het geurt naar basilicum en menig ander kruid, heeft niets kloosterlijks. De beschieden perkjes van broeder tuinman worden er ver overtroffen door de vele vierkante meters van een en hetzelfde kruid. Hier en op de aangrenzende akkers wordt de kruidenteelt op grote schaal bedreven en dagelijks gaan verse kruiden op weg naar honderden Nederlandse supermarkten en horecagebieden. Een weg die verloopt langs de veiling ZON (Zuidoost-Nederland) in Grubbenvorst.

ZON is belast met de distributie en de handelsbemiddeling van de kruiden. Bij de veiling komen de bestellingen binnen en tweemaal per dag worden de bestelde kruiden naar Grubbenvorst gebracht, verpakt op de wijze die de klant wenst. 'Vandaag geogst, morgen op tafel', is het motto van de kruidentelers.

Historie

Geur en smaak zijn inzet geweest van oorlogen en waren de aanleiding voor gruweldaden. Het bezit van een aantal Aziatische eilanden waar planten groeiden die, bij geringe hoeveelheden aan gerechten toevoegd, een maaltijd aanmerkelijk smakelijker maakten, was mensenlevens waard. De eilandbewoners werden desnoods met

Vanuit Horst levering door heel Nederland

Limburgs bedrijf teelt volop verse kruiden

● Het gebruik van kruiden zowel in de professionele als in de huishoudelijke keuken betekent geeft de gerechten een aparte smaak. Foto: GPD

lijfelijk geweld gedwongen die planten te telen.

Van de geschiedenis van peper, kaneel en kruidnagel kan een gevoelig mens maar beter niet kennis nemen, als hij prijs stelt op

zijn gemoedrust. De minder exotische kruiden die onze keukens verrijken, hebben een be-daardere historie.

Aanvankelijk produceerde Molen-veld naast groenten en spe-

cialiteiten als fleur de courgette en kiwano ook peterselie en sel-derij. Er kwamen steeds meer kruiden bij. Na tien jaar kon men uitbreiden. Er kwam een boerde-rij te koop en acht en een halve hectare grond. Op een deel van

het land werd een verwarmde kas van 1,8 hectare opgetrokken. Het bedrijf kreeg de naam Molen-veld en ging zich geheel toeleggen op de kruidenteelt.

In Horst worden het hele jaar door verse tuinkruiden geproduceerd en nooit wordt nee verkocht. 'Als we onvoldoende hebben van een bepaald kruid, dan kopen we bij. Maar we kunnen tachtig procent zelf leveren dank zij uitgekende teeltplan-nen,' zegt Frans Hilken, de algemeen bedrijfsleider.

Veertig mensen werken er bij Molenveld en ze zorgen voor kruiden van hoge kwaliteit. De teelt geschiedt met zo weinig mogelijk chemische middelen. Als het even kan wordt biologische bestrijding toegepast. 'Als we te veel luis in een gewas krijgen, dan vernietigen we het produkt,' zegt Hilken. Dagelijks wordt er tweemaal geoogst van de ruim twintig verschillende gewassen. Basilicum, bieslook en bonenkruid groeien er, maar ook Chinese bieslook, citroenmelisse, dille, dragon, kervel, koreander en krulpeterselie. Het alfabet gaat verder met lavas, majoraan, munt (bont, groen en rood), oregano, rozemarijn, salie, snijselderij, tijm en zuring. Een palet van geuren waaruit gekozen kan worden voor het bereiden van gastronomische hoogstandjes.

Soms wordt er te veel geproduceerd van een bepaald produkt. Die overproductie wordt meestal afgenomen door de diepvries-industrie. 'December is onze topmaand,' vertelt Hilken. 'Dan is de vraag naar kruiden zo groot, dat we er uit onze eigen produktie niet helemaal aan kunnen voldoen. Maar we hebben tijdig overleg met kruidentelers elders in Europa zodat we bij hen kunnen inkopen wat we te kort komen.'

Ui wordt als smaakmaker dagelijks benut

DOOR MARTIN VAN HUIJSTEE

De ui is een voedsel waarover we eigenlijk nooit nadenken. Menige huisvrouw of -man breekt zich er regelmatig het hoofd over welke groente nu weer eens op het menu gezet moet worden, maar de ui, die is er bijna altijd bij, wordt vrijwel dagelijks als smaakmaker benut. Maar niemand staat er bij stil, de ui die ons zo aan het huilen kan brengen, die is er gewoon.

Over de hele wereld zijn er zo'n 500 leden der ui-achtigen (de Alliaceae) bekend. Ook in ons land komen sommige soorten 'in het wild' voor. Toch heeft het tot de oud-romeinse tijd geduurd voordat de prei, de ui en de knoflook over heel West-Europa verspreid waren, en pas sinds Columbus, nu exact vijf eeuwen geleden, kennen de Amerikaanse landen deze gewassen.

Zonder enige twijfel is de Egyptische ui de vreemdste van het hele stel. Die groeit niet onder de grond, maar wel een meter erbo-

heid. Een kleinblijvend ras van de gele ui, op een speciale manier zoetzuur ingelegd, staat bekend onder de naam 'Amsterdamse uien'.

Zilveruitjes

Witte uien kennen we bovendien in een heel klein geteelde vorm, onder de naam zilveruitjes. Vers zijn ze slechts zelden te koop. De meeste worden in zuur ingelegd in de handel gebracht. Wel komen we jonge zilveruitjes tegen, soms met het groene loof en al tot bosjes bij elkaar gebonden, onder de naam 'bosui'.

De bosui is net weer even iets anders dan de soort die sla-ui, lente-ui of voorjaarsui wordt genoemd. Deze plant vormt nauwelijks bolletjes en bestaat uit een min of meer tot een schacht, heel smakelijk vergroei loof. Het sla-uitje heeft uiterlijk een grote gelijkenis met prei, maar is daar beslist geen jong exemplaar van.

Loofui

Het nagenoeg bolloze type loofui (stengelui) is er ook een goede naam voor) is nauwer verwant aan het tuinkruid bieslook dan aan de groente prei. Grove bieslook wordt er ook wel tegen gezegd. Vermoedelijk is dit neefje van de ui afkomstig uit het noorden van China. Chinese gerechten kunnen er niet zonder, en Nederlandse sla is er heel lekker mee. Anders dan de naam voorjaarsui (of in het Engels 'spring onion') zou doen vermoeden, is de stengelui gedurende het hele jaar verkrijgbaar. In Duitsland heet hij merkwaardig-gerwijze Winterzwiebel en in Frankrijk oignon d'hiver.

Sjalot

De namen bosui en sla-ui leiden overigens tot nog meer verwarring. Veel consumenten, maar ook handelaren denken dat dit hetzelfde is als sjalot. Een sjalot groeit echter, net als een gewone ui, onder de grond. De plant vormt een aantal langwerpige of eivormige bolletjes die aan de onderkant met elkaar vergroeien. Een bosje uien dus, die niet met de stengel aan elkaar zijn gebonden, maar met worteltjes aan elkaar vast zitten. De smaak van de sjalot is verfijnder dan die van de ui. In de fijne keukens worden daarom bij voorkeur sjalotten gebruikt, zowel rauw als glazig gefruït, of licht-bruin gebakken.

Om de ui tenslotte nog een positieve en praktische uitkomst te geven: mensen die met een moeilijke stoelgang kampen, doen er goed aan in het eten zo veel mogelijk uien op te nemen... rauw, gekookt of gebakken. Dat werkt vaak heel uitlokkend op de spijsvertering!

Egyptische variëteit vreemdste van alle soorten

ven. Boom-ui, tree-onion of Luft-zwiebel wordt die merkwaardige plant dan ook wel genoemd. Bovenin ontstaan aan de stengels van de plant kleine uitjes die wortels vormen, geleidelijk richting grond groeiend, daar vastgroeien en weer een nieuwe boom laten ontspruiten.

Drie types

Onze gewone onder de grond groeiende uien kunnen in drie types worden onderscheiden. De witte rassen, die vooral uit het zuiden van Europa komen, smaken het minst scherp, of het zoetst als je dat zo zeggen wilt. Spaanse uien zijn wel tot 200 gram of meer zwaar en zijn vanwege dat formaat heel geschikt om gevuld te worden. Ze kunnen ook een zachte, gestoofde groenteschotel opleveren. Rode uien zijn het kleinst en het scherpst. Hoewel de meeste rassen hiervan in Italië worden geteeld, noemen we ze hier dikwijls 'Spaanse uien'.

Het gele type, waarvan sommige rassen wel rond een kilo kunnen wegen, zit wat de smaak betreft tussen de rode en de witte in. Gele uien zien we in Nederlandse groentewinkels en supermarkten in de grootste hoeveel-

Braderieën/Markten

na-zomer-markt
zondag 13 september 1992
van 11.00 - 18.00 uur
Centrum Pey-Echt
kraamhuur f 45,-
voor deelname: 040-856693.

Diversen
Voor Limburgs LEKKER-STE gehakt. Slagerij Hout-vast Schinnen.
Te k. wegens omstandigh. 1x gebruikte KOELMOTOR plus Unit, compleet met schakelkast voor redelijke prijs. Tel. 046-334294.

Kunst en Antiek
Te koop partij oude PLAN-KENVOER, geklikt en ge-schaafd, ook oude stenen-vloer. 09-3289491661.

06-lijnen

Bi-sex voor 2
direct apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen
06-320.330.87 - 75 ct p/m

Livesex prive! 75 cpm.
De madam verbind je door voor een privé gesprek!
Grieks standje...06.95.05
Eros live.....06.95.06
Rijpe vrouw.....06.95.09
S&M live.....06.95.26
Tieners live.....06.95.36
TOPSEX 25-plus.06.97.22
Frans standje...06.97.33

Nu al: 610!
Vrouwjes vertellen wie ze zijn, wat ze lekker vinden en geven dan hun tel.nummer aan je door! 06-340.310.10 (75 cpm).

One-on-one
live met hete nimfo's. Helemaal alleen, dus echt one on one met een echte nimfo? Dat kan alleen via 06-340.340.11 (1 g.p.m.)

Hete Livesex
uit Zandvoort! Lekker heet vrijen met drie Zandvoortse kanjers die een liveleven in huis hebben?
06-340.340.50 (1 g.p.m.)

Gewillige meisjes en vrouwjes willen alles met jou doen. Vraag naar hun tel.nr. voor een hete

Vrijpartij
06-320.330.45 (75 cpm)

Homo
Waar gebeurd, echt live. 06-320.327.01 (75 cpm).

Vrije meiden
ziken regelmatig sexkontakt 06-320.320.55 - 75ct p/m
Onderdanige jongens bellen met strenge meesters.

SM voor 2
06-320.329.99 (75 cpm)

Slippertjes
meisjes zoeken sexkontakt 06-320.320.36 - 75 ct p/m

300 meiden
zoeken een heet slippertje 06-320.321.44 - 75 ct p/m

** Gay privé **
Ben je op zoek naar een heet afspraakje met een lekkere jongen? Of voor 'n opwindend gesprek met een lekkere knul. Bel snel 06-96.14 (75 cpm)

Meisjes willen bijverdien
sexadressen
06-320.330.60 - 75 ct p/m

06-9603
Er zijn genoeg meiden die ook het bed in willen 75 cpm

Sexkontakt
Zoek jij tel.nr. van allemaal heerlijke hete meisjes? 06-320.330.42 - 75 ct p/m

Sexafspraken
met 'n meisje. Vraag haar tel.nr. Bel 06-9502 (75 cpm)

Sex voor Twee
direct kontakt met meiden en hete huisvrouwjes 06-320.330.46 - 75 ct p/m
Vanavond al een afspraakje!

Altijd succes
Bel voor een leuke vriend(in) Afsp.r.lijn: 06-9533 (75 cpm)

06-9511
Duik in bed met 'n hete meid vraag haar tel.nr. (75 cpm)

Meisjes
willen sex-ervaring opdoen. 06-320.330.43 - 75 ct p/m

Homokontakt
Zoek je 'n hete jongen? 06-320.330.18 - 75 ct p/m

Vluggertje
meisjes zoeken jongens. Bel **06-9662** - 75 cpm

Evelientje
toen ze haar rokje liet zakken...! 06-9530 (75 cpm)
Dames die zich vervelen.

Sexkontakt
06-320.326.66 - 100 ct p/m
Oudevriendes meisjes, ben jij ook op zoek? (75 cpm)
* 06-9602 *

Homo-jongens
Hoor ze heet TJEKER gaar 06-320.330.88 - 75 ct p/m

Het meisje
keek in zijn gemene ogen achter het zwartleren masker "Je gaat me toch geen pijn doen hè" smeekte ze (SM voor boven 18). 06-340.340.64 (50 cp/2m)
37,5 cpm volslanke Meiden 18 jr. Lief, zacht en heet. Willen door jou uitgekleed worden 06

320.320.22

DE WIPLIJN
06*9555
Snelste versierlijen van Nederland: voor 'n discr. afspraakje of 'n heet sex-gesprek. Dag & nacht druk bezet. 50 cphm

DE WIPKRANT
* 06*95*59 *
Alle stijlen alle adressen ook voor jouw "wippertje" 50 cphm

HOGHE NOOD
06-320.320.89
Voor zeer snel sexcontact. 50 cphm

TELEKRANT
06-320.320.00
Het allereerste en makkelijkste 06-nummer in Nederland. Dames en (vaak heel jonge) meisjes doen hier hun eerste sex-contactverzoek. Succes is op deze lijn verzekerd. 50 cphm

WIP-DATING
06-320.320.76
Voor mensen die weten wat ze willen! Niet gek voor 50 cphm

** Zapsex **
Draai of toets om heen en terug te spoelen, het lekkerste kun je blijven herhalen. 75 cpm
Sexclub ... 06-96.91
Effe vlug ... 06-96.92
Rijpe vrouw ... 06-96.94
Meisjes ... 06-96.40
Frans standje ... 06-96.46
uwijes ... 06-97.11
S&M Club ... 06-97.91
Topsex 25 plus 06-97.92
Hardcore ... 06-97.94

Partnerruil
Direct apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil. 06-320.330.91 - 75 ct p/m

06-9665
Hete meisjes willen sex-kontakt met tel.nr. 75 cpm
Direct een meisje. Druk op nul voor meer meisjes. (75cpm)

06-320.322.05

Karla komt bij je
of jij bij haar, ze geeft haar adres en tel.nr. (06/100cpm) 95.98

adres privé
Ze willen je verwennen, ze ontvangen je privé of komen bij je langs ze geven zelf hun eigen adres. tel. 06/100cpm 96.85

* Bianca *
06-320.331.07 Zal ze je met haar hand verwennen? Doe je ogen maar dicht 75 ct/m

Lesbische Vrouwen 30
37,5 cphm 06-320.320.37

* Lisa *
06-320.331.02
Maak je broek los en doe je ogen dicht, Lisa doet de rest 75 ct p/m

Meisjes 18
Je kunt van meisje op meisje kies maar! 37,5 cphm
06*320*320*52
Hard, wild en ruig russische standje 37,5cpm lekker tussen m'n bolle!
06-320*320*53

Ruige straatsex!
Vuurrode lippen! 37,5 cphm
06-320.320.77

Claudia 38jr live opgenomen
toen ze alleen bezig was op bed. 37,5 cphm
06-320.323.56

Tante Nel
Houdt van Griekst Ze is rijp en ervaren! 37,5 cphm 06-320.327.17

Rijpe vrouw! Witte lingerie.
Grote Cups! Volle dijen! 37,5 cphm
06-320.323.46

Sex voor 2
(f 1.- p.m.) Hete jongens en meiden direct apart, draai eerst 06-320 en dan Telefon-sex ... 325.00
Limburgs onderonsje 32592 voor 2 ... 325.93

Hardcore!
Lekkere Harde Ruige Porno. Het lekkerste kun je herhalen met je telefoon. 75 cpm. 06.97.94

S & M LiveBox
Er is dagelijks een Bazin op de Box Durf je! 37,5 cphm
06.96.26

Een live Sexgesprek met meisjes vanaf 18 jr. Wij helpen snel 37,5 cphm
06-96.36

Topsex
2 handen vol 37,5 cphm
06-320.325.25

Beeldschoon
Meisje 25 jr. wil telefoonsex. Je kunt me ook ontmoeten. 06-320.324.96 (100cpm)

Deze Dames
Zoeken met spoed een man 3 x per dag andere vrouwen 06-320.324.97 (100cpm)
Nee, dat nooit! Maar als de vriend van haar man doorzet voelt Elsa...
'n sensatie
06-320.321.32 - 50 cp/2m.
Vlucht in de kelder. Als ze haar vinden...
voor en achter
06-320.323.85 - 50 cp/2m.

Bizar trio
Een blonde en 2 veel-eisende mannen. SM 06-320.330.51 - 50 cp/2m.

Thea, naakt
rekent ze de rit af in de taxi... 06-320.340.01 - 50 cp/2m.

320.320.22

Bezweet stapte het meisje
onder de douche, plots werd ze van achter vastgepakt, de man drukte haar prilte naakte lijf tegen zich aan "Oh nee, niet doen" kreunde ze 06-9670 (50 cp/2m)

Heel verlegen trok het meisje v. 18 jr. haar slipje uit "Voorzichtig het is de eerste keer"
fluisterde ze 06-340.340.30 (50 cp/2m)

Ik weet niet wat een Nummertje is
en ik heb ook nog nooit een standje gedaan", zei het meisje heel verlegen 06-340.340.21 (50 cp/2m)

Evelientje
moest nablijven bij de strenge meneer. "Je broekje uit en bukken, je krijgt STRAF me de lineaal!"
06-340.340.20 (50 cp/2m)

Naakt!
lag het meisje vastgebonden op het bed, toen kwam hij binnen met de leren zweep in z'n hand (SM v. boven de 18 jr)
06-340.340.90 (50 cp/2m)

Sex Top 10
De computer kiest de sexlijn die jij wilt, 0,75 pm 06-320.320.40
VOOR ELK WAT WIL(D)S 1 NUMMER - 10 MEISJES

Omdraaien
Opgevoeden ziet Tina in de spiegel hoe 2 man. Grieks 06-320.323.85 (50 cp/2m)

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

De vrouw keurt een blondje.
BH af meisje
en je slipje. Zal ik jou eens heerlijk...
06-320.340.88 - 50 cp/2m.

Sex voor 2
direct contact (f 1.- p.m.) 06-9596

100% gratis sex
Vrouwen, meisjes en echtparen zijn op zoek naar avontuurtjes.
06-320.320.81 - 75 cpm

Het Telebordeel
Meisjes vertellen hoe ze er uit zien, wat ze te bieden hebben en geven daarna hun privé tel.nr. aan je door! 06-320.320.85 - 75 cpm

Fonkelnieuw!
De Live/Sexlijn. Je hebt de keus uit lekkere wipadresses uit gratis sex of een Live/gesprek met een bloed(....) meisje.
06-320.320.86 - f 1.- p/m

Kontakten/Klubs
Paren en alleenstaanden club
Villa Liberta
Woe. en vrijd. voor paren en alleenstaanden. Zat. alleen voor paren v.a. 21.00 uur. Altijd mooie live-shows. Iedere laatste zat. v.d. maand, nudistische avond voor paren en alleenstaanden. Privé parking, Maaseikeweg 24, Susteren, 300 mtr. v.a. A2. Tel. 04499-4928.

8 hete sexy meisjes bij
Privé Yvonne
Het vertrouwde adres Kapelweg 4, Kerkrade. Tel. 045-425100. Geopend maandag-zaterdag 11.00-24.00 uur en zondag 15.00-24.00 uur.

SM-huis Rachel
Een unieke SM-club voor alle SM-ers. Tel. 045-414338.

Club Mirabelle/Club Nirwana
* het bekendste TOP-TEAM van plm. 10 jonge meiden, die de beste service willen verlenen !!!
* Geen verplichtingen, maar ongedwongen gezellig babbeln maakt u ook tot graag geziene gast !!!
* BIJ ONS: NIET GOED-GELD TERUG-GARANTIE !!!
* NIET DUUR !!! Gezien wat u geboden wordt !!!
* Wij scheppen op en MAKEN HET WAAR !!!
Drempelvrees? Bel dan onze ESCORT-SERVICE !!!
Deze staat reeds lang als nummer 1 bekend !!!
Club MIRABELLE, Burg. Franssenstr. 4, Kerkrade.
Club NIRWANA, Nieuwstr. 147, Kerkrade.
Bel gerust: 045-427120 of 045-463323.
Tot vanavond dan KARIN !!!

Paren en alleenst. club LC
Open v.a. 21 uur. Dinsd. en donderd., gesloten.
Hertenweg 5, Zutendaal (B). 0932-89713323.

SACHA'S Escort
7 dagen per week geopend
Nu 24 uren service!!
Info: ☎ 045-463386

!!Splinternieuw!! Romina's escort!!
Striptease, Slavin, Grieks.
Wil je een hij of een zij...? Bel dan mij! 045-271920

Privé, Escort, ook SM-stunt!!
! Bij Angel en Boy !
met nieuwe meisjes en jongens. Info: 045-274587

Porky's Pretpark
NIEUW DAISY
Tel. 045-228481.

Paradiso
Europaweg Nrd. 158, Landgraaf. 045-317032 va. 14 u.

Buro Mieke
Discrete bem. 046-748768

Escort Saskia
tel. 045-418606

Petit Fleur
Vandaag speciale aanbieding met nieuwe meisjes. Tel. 045-229091

Peggy Privé en Escort
Ma.-vr. 11-22.30 uur; wo. tot 19 u. Nieuw: Conny Tel. 046-374393.

Buro SITTARD
046-523203
Met 2 jonge meisjes.

Nieuw
Boys voor heren privé en escort Tel. 045-713062.

046-749662
LYDIA
HIJ LACHT: HIJ IS TEVREDEN, HIJ WAS BIJ LYDIA. ONVERGETELIJK!

Slanke blonde
vrouw 40 jaar. Licht maso, zoekt huisvrouw voor trio. Br. o.n.r. B-2567 Limburgs Dagblad., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Videoclub
Nieuwe films en of een leuke meid. Tel. 045-718067. Ass. gevr. Intern mog.

Love escort
045-320905
Leuk meisje gevraagd.

Ik, 30 jaar
Volslank
langen benen, volle b... van 10 tot 10 u. 043-473309

Privé
Heerlen-centrum van 11.00 tot 18.00 uur. 045-714707.

f 50,- all-in
Tel. 045-423608

SM Anita
met haar team. Open van maand. t/m zond. 13.00-24.00 uur. 's Woensdags slavenmiddag met diverse shows. Tel. 045-462720. Dringend assistentie gevr.

Nieuw
Privé Michelle van 12.00 tot 045-740924.

Brigitte
met vriendin. 045-254588

Met een PICCOLO in Limburgs Dagblad raakt uw oude spulletjes 't sneu kwijt. Piccolo's doen van wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Wat VERKOPEN? Advies teer via: 045-719966.

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

045-719966

Mooie rooie!
Het is altijd een omvangrijke, maar bijzonder aangename klus, om uit het gigantische wijnaanbod dat ons uit Bordeaux bereikt, het mooiste te zoeken dat qua prijs ook nog eens interessant voor u is. Wij kunnen tot aller tevredenheid stellen dat wij met de 1991-er Chateau Pujos een mooie rode Bordeaux in huis hebben gebaald, waaraan u veel plezier zult beleven.

CHATEAU PUJOS 1991
A.C. BORDEAUX ROUGE

7.95

DE GULE BOTTELIJER
Heerlen: VAN WERSCH, Winkelcentrum Heksenberg 11, Tel. 215746, Kloosterkoolhof 64, Tel. 724481
Voerendaal: ERVO B.V., Heerlenweg 141 (hoek Grachtstraat), Tel. 045-751227
Beek: PAUL GELISSEN, Marktstraat 4, Tel. 046-371196
Amstenrade: ROUWMAAT, Hoofdstraat 31, Tel. 04492-1857

ALLES ONDER DE KURK

19.95 22.95 23.95 16.95 20.45 26.95

BERENTZEN 14.95 LONG JOHN 23.95 PEACHTREE 16.95

Prijzen zijn afhaalprijzen. Looptijd aanbiedingen van 10-09 t/m 30-09 1992.

MOOI VOORDEELIG!

Acryl/wol fantasie pull
in zwart en antraciet. Maten S-M-L. Normaal 49.95
39,-

Sweatshirt
met jacquard inzetstukken in div. kleurcombinaties. Maten S-M-L-XL. Normaal 59.95
Bristolprijs 45,-
39,-

Fantasie pull met schipperskraag
in mix antraciet en bordo. Maten M-L-XL. Normaal 89.95
Bristolprijs 75,-
69,-

Stretch denim skibroek
in zwart en blauw. Maten 28 - 36. Normaal 59.95
Bristolprijs 55,-
39,-

Zwarte suede loafer met elastiek garnering.
Maten 36 - 42. Normaal 34.95
Bristolprijs 27.50
25,-

Stewardess pump
in zwart en zwartlak. Maten 36 - 42. Normaal 39.95
Bristolprijs 30,-
25,-

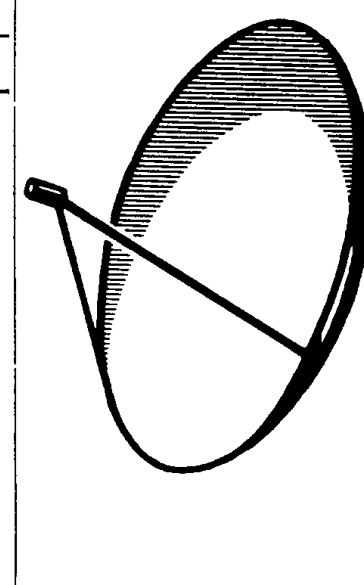
Leder modieuze veterboot
in zwart en bruin. Maten 36 - 41. Normaal 99.95
Bristolprijs 85,-
75,-

Nubuck molliere
in zwart/bruin en bruin/zwart. Maten 40 - 46. Normaal 79.95
Bristolprijs 69,-
59,-

Zwart leder loafer met LEDER ZOOL
Maten 40 - 47. Normaal 79.95
Bristolprijs 69,-
49,-

Suede "Street Hiker"<

groep I, III en IV van de WK-kwalificatie: Schotland-Zwitserland, N.-Ierland-Albanie en Wales-Faeröer-eilanden. 01.20-01.25 Weerbericht.

BBC 2

07.45-08.10 Open universiteit. 09.00 Breakfast news. 09.15 The history man. 09.20 The Italians. Serie. 09.50 Father Quintin's Normandy. Filmpor-tret. 10.20 TUC 92. Live verslag. 13.55 ■ A week to remember. 14.05 Van-dag; portret van de maker van gita-ren. 14.20 Forget-me-not-farm. 14.35 Country file. 15.00 nws. Aansl. TUC 92. Met om 16.00 en 16.50 nws. 18.00 Great journeys. 19.00 Star Trek. Am-st-serie. 19.50 DEF II: Wayne's world. Serie sketches uit Amer. show Sat-urday Night Live. 20.00 DEF II: Teenage diaries. 20.40 The Shetland sessions. Serie. 21.10 The Un-Americans. 22.00 Screenplay: Drie korte films over het Nieuwe Europa. 23.10 Colour TV. M.m.v. blueszanger Honey Boy Edwards. 23.30 Newswatch. 00.15 The late show. 01.00-01.55 Open universiteit.

Sportnet

08.00 Eurobics. 08.30 Parijs-Moskou-Beijing rally. 09.00 Nederlands en Spaans voetbal. 11.00 Golf. Hoogte-punten. 12.00 Eurobics. 12.30 Ameri-can Football. Washington - Dallas. 14.30 Eurobics. 15.00 Boksen. 17.00 Parijs-Moskou-Beijing rally. 17.30 Autosport. 18.30 Bowlen. Vanuit Sche-veningen. 19.30 Rallysport. Duitse tourwagen kamp. 20.30 Voetbal. Italië-Nederland, vriendschappelijk. 22.10 Global adventure. 22.40 Golf. Hoogte-punten. 23.15 Golf. Nieuws. 23.30 Pa-rijs-Moskou-Beijing rally. 00.00-02.00 Honkbal.

Eurosport

09.00 Volleybal. World league. 11.00 Basketbal. 12.00 Eurogals. 13.00 Olymp. Spelen. Openingsceremonie. Herh. 15.00 Tennis. Samenvatting. 17.00 WK Voetbal. 19.00 Atletiek. IAAF finale. 21.00 Rallysport. Duitse kam-pioenschap. 21.30 Eurosport nieuws. 22.00 Eurotop event. Motorsport: Grote prijs van Z.-Afrika. 23.00 Boksen. 00.30-01.00 Eurosport nieuws.

Super Channel

05.30 Victory with Morris Cerullo. 06.00 Super show. 06.30 Business insiders - CNBC. 07.00 Europe update en Media Europe. 07.30 News watch. 08.00 ITN world news. 08.30 News watch. 09.00 Channel E. 09.30 Super show. 11.00 Beyond tomorrow. 11.30 Business CNBC. 12.00 CNBC Programme. 12.30 Europe update en Media Euro-pe. 13.00 Japan business today. 13.30 News watch. 14.00 Inside edition. 14.30 Serie noire. 15.00 The mix. 16.00 All mixed up! 17.00 On the air. Show. 18.30 Bonanza. 19.30 Serie noire. 20.00 Cult tv - I spy. 21.00 Inside edition. 21.30 Focus. 22.00 ITN world news. 22.30 USA Market wrap. 22.45 Europe en Editorial. 23.00 Triangle fac-tory fire scandal. Amer. speelfilm uit 1979. 00.50 News watch. 01.20 Focus. 01.50 All night mix.

MTV

07.00 Awake on the wildside. 10.00 Paul King. 13.00 Simone. 16.00 Great-est hits. 17.00 The report. 17.15 At the movies. 17.30 News at night. 17.45 3 From 1. 18.00 Yo! Raps today. 18.30 Prime. 20.00 Dial MTV. 20.30 Most wanted. 22.00 Greatest hits. 23.00 The report. 23.15 At the movies. 23.30 News at night. 23.45 3 From 1. 00.00 VMA pre-games show. 02.00 VMA's live! 05.00-07.00 Night videos.

CNN

09.45 CNN Newsroom. 12.30 Business morning. 13.30 Business day. 15.00 Larry King. 16.00 World today. 17.30 Crier and Co. 20.00 World business tonight. 21.00 The international hour. 23.00 World business tonight. 23.30 Showbiz today. 24.00 The world today. 01.00 Moneyline. 01.30 Crossfire. 02.00 Prime news. 03.00 Larry King. 05.00-09.45 Showbiz today.

Nederland 1

KRO 13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden. 14.25 Teresa Venerdì. Speelfilm. 16.00 •• Journaal. 16.10 De schoenpoetserij (Scui-sia). Italiaanse speelfilm uit 1946 van Vittorio de Sica. Met: Remaldo Smer-tone, Franco Interlenghi e.a. Vlak na de oorlog proberen twee jongens wat te verdienen als schoenpoetser in de straten van Rome. Als ze een karwei-ge opknappen voor de broer van één van hen, raken ze in de problemen. 17.45 KRO's tekenfilmfestival. 18.00 Boggle, woordspel. 18.30 (TT) 1000 Km voor de boeg. Verslag van een boottocht door Ne-derland (van 'Gouda naar Muiden') met Aad van den Heuvel. 19.00 De ver van mijn bed show: De Latino's, 10-delige serie reportages gewijd aan Latijns Amerika. Afl. 5. Presentatie: Han van der Meer. 20.00 ••• (TT) Journaal. 20.25 De waterspiegel. Informatief en versterkend zomerprogramma. Pre-sentatie: Carl Huybrechts, vanavond rechtstreeks vanuit 's Hertogen-bosch. 22.00 Father Dowling. Amer. mis-daadserie. Afl.: Moord in Hollywood. Als een oude bekende van Father Dowling en zr. Steve bekent een film-producent te hebben vermoord, ra-ken de twee verzeild in de wereld van de Hollywoodse showbusiness. 22.50 Columbus en het tijdpark van de grote ontdekkingsreizen. 7-delige documentaireserie over deze ont-dekkingsreiziger. Afl. 5: Het zwaard en het kruis. In september 1493 vertrekt Colum-bus voor zijn tweede reis met zeven-tien schepen en 1.200 kolonisten met als doel de kolonisatie en de bekering van de bevolking. Op Hispaniola werd in 20 jaar bijna de hele Indiaan-se bevolking uitgeroeit, terwijl ook op het vasteland, waar de Dominicaan Bartolomé de las Casas het opnam voor de Azteken, een einde kwam aan hun cultuur. 23.50-23.55 •• Journaal.

Nederland 2

Tros 13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden. 15.30 Matinee klassiek, muziek uit-gevoerd door Tsjechische musici. 16.00 •• Journaal. 16.09 Bekijk het maar. Kinderserie. met o.a. 'Bereboot', 'Casper and his friends', 'Peppi en Kokki' en de 'De Teenage Hero Turtles'. (herh.). 17.27 (TT) Over m'n lijf. Thematisch magazine over het menselijk lichaam. 18.00 •• Journaal. 18.21 Expo '92 Sevilla - Tussen twee werelden, serie over de Expo 92. Vandaag: Guatemala en Italië. Gua-temala is een klein land in Midden-Amerika met een kleine negen mil-joen inwoners, waarvan nog bijna de helft rechtstreeks afstamt van de be-roemde voorouders, de Maya's. De andere helft bestaat grotendeels uit Mestiezen. Het land werd door Co-lumbus zelf in 1502 ontdekt; Italië is driemaal zo groot als Guatemala en een van de veelzijdigste landen. Italië is beroemd om zijn landschappen, maar ook door zijn oude Romeinse beschaving. (herh.). 18.49 Candid camera. Amerikaanse humor met de verborgen camera. 19.15 Dierenmanieren, dierenmagazine. Presentatie: Martin Gaus. 19.50 De erfenis van een vrouw (Act of will). 4-delige Amerikaanse mini-serie naar de roman van Barbara Taylor Bradford. Met: Victoria Ten-nant, Peter Coyote, Elizabeth Hurley e.a. Deel 1 en 2. Audra krijgt na het overlijden van haar moeder een baan bij een ziekenhuis. In haar huwelij-ke vindt ze weinig geluk, zodat ze al haar aandacht richt op haar dochter Christina. 21.38 TV Dokter. (herh.). 21.40 TROS Aktua. Actualiteitenru-briek. 22.11 De erfenis van een vrouw (Act of will). 4-delige Amerikaanse mini-serie naar de roman van Barbara Taylor Bradford. Met: Victoria Ten-nant, Peter Coyote, Elizabeth Hurley e.a. Deel 3 en 4. 23.54-24.00 •• Journaal.

Nederland 3

NOS 08.55-09.00, 13.00-13.12 en 16.55- Nieuws voor doven en slechthorenden. 17.00 Studio sport met Open Ameri-kaanse tenniskampioenschappen. 17.55 Spotje Open Universiteit. 18.00 •• Journaal. 18.15 Sesamstraat. 18.30 Jeugdjournaal. 18.40 Het klokhuis. 19.00 De vallei, soapserie. Afl.: Kirstie heeft alweer genoeg van haar nieuwe opleiding, maar een stage brengt daar verandering in. Beth brengt Maggie in verarring. 19.19 Verhalenvertellers, serie. 19.24 Van gewest tot gewest, regio-naal magazine. 19.54 Uitzending van de RPF. 20.00 •• Journaal. 20.20 Thuisfrontcollecte - ook voor Cambodia en Joegoslavië. Film van het Bureau Fondenwerving Thuis-fronten. 20.30 Studio sport. 22.00 •• Journaal. 22.15 Studio sport journaal. 22.30 NOS Laat, achtergrondinformatie uit binnen- en buitenland, met om 23.00 Den Haag Vandaag. 23.15 Studio sport. Open Amerikaanse tenniskampioenschappen. 00.15-00.20 Nieuws voor doven.

● Victoria Tennant in 'De erfenis van een vrouw'. (Nederland 2 - 19.50 uur).

RTL4

07.00 Nieuws. 07.05 Cartoon. 07.30 Nieuws. 07.35 Cartoon. 08.00 Nieuws. 08.05 The bold & the beautiful. 08.30 Nieuws. 08.35 Prime time pets. De leukste huisdieren op video. (herh.). 09.00 Nieuws. 09.10 Rad van fortuin. Spel. (herh.). 09.35 As the world turns. Serie. 10.19 Groenten en fruit. Progr. over psychologische en psychiatrische problemen. Vandaag: tics. (herh.). 11.10 Zaterdagavondshow. (herh.). 12.05 Radio studio live. 12.25 American flyers. Amer. film uit 1985. Met o.a. Kevin Costner. 14.15 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. (herh.). 15.05 De draagmoeder. Telenovela. 15.35 The bold & the beautiful. Ame-rikaanse soap rond twee families. 16.00 Telekids. Kinderprogramma. 17.05 Love boat. Amer. serie. (herh.). 18.00 Zes uur nieuws. 18.20 Prijzenslag. 18.50 Minispeel: Gebarentaal. Spel. 19.00 Rad van fortuin. 19.30 Avondnieuws. 19.45 Het weer door John Bernard. 19.52 RTL sport: Nederland-Italië. Live-verslag van de voetbalwedstrijd Nederland-Italië. Deze oefenwed-strijd vindt plaats in het kader van de WK-kwalificatie en wordt gespeeld in het Einhovense PSV-Stadion. In de pauze een catch up van de Bold and the beautiful, met daarin een terug-blik op de levensgeschiedenis van de belangrijkste personages uit deze se-rie. Deel 2 wordt uitgezonden tijdens de pauze van RTL Sport op zondag 13 september. 21.50 Beverly Hills 90210. Serie. 22.45 RTL sport: voetbal. Nabe-schouwing van Nederland-Italië. 23.05 Laatse nieuws. 23.20 Loose cannon. Serie (slot). 00.10 The Oprah Winfrey show. 00.55 De draagmoeder. (herh.). 01.20 Nachtprogramma.

België/TV 1

16.30 Samson. Dolle avonturen. 17.30 Postbus X. Jeugdserie. Afl. 61. 17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 252. 18.00 Journaal. 18.10 Mooi en meedogenloos. 18.35 Top score. Spelprogramma. 19.03 Buren (Neighbours). Serie. 19.25 Mededelingen en overzicht. 19.30 Journaal en sport. 20.00 Een zaak voor twee (Ein Fall für Zwei). Duitse misdaadserie. Afl. 2: Zigzagkoers. Willi Niemann wordt be-schuldigd van een overval op een ju-welierszaak, waarbij een dode viel. Als Niemann zich twee dagen voor het pro-ces probeert te verhangen, wordt hij op het nippertje gered door een bewaker. Het gerecht ziet deze daad evenwel als een bekendenis. 21.00 'Allo 'allo. Engelse comedyse-rie. Afl. 2. 21.35 Married with children. Comedyserie. Afl. 37: He thought he could. 22.00 Mobiliteit en milieu. Documen-taire serie over de gevolgen van het autobedrijf voor het milieu. 21: Eu-ropa en USA en de auto toekomst. Aansl. Paardenkoersen. 22.30 Coup de film. 23.20 Laatse nieuws. 23.35 Beursberichten. 23.40-23.50 Le coeur et l'esprit.

België/RTBF 1

12.05 Vacaturebank. 12.25 Jeunes docteurs. 13.00 Nieuws. 13.20 Ombre bianchi. Ital. avonturenfilm uit 1960 van Nicholas Ray. 15.10 Noubia cinema. 17.05 Jeu des dictionnaires. 17.35 Be-verly Hills 90210. 18.30 Ce soir. 18.55 Le bon numéro. Spel. 19.30 Journ. 20.10 Prince des Belges. Portret van prins Philippe van België (1). 21.25 Le copains d'alors. 22.30 Grand écran. 22.30 Coup de film. 23.20 Laatse nieuws. 23.35 Beursberichten. 23.40-23.50 Le coeur et l'esprit.

België/Télé 21

15.45 Documentaire over ontstaan van 'n muzieklut geschreven door Paul McCartney en Carl Davis. 16.45 Noubia cinema. 18.30 Radio 21. 19.00 Le coeur et l'esprit. 19.30 Journ. 20.00 Challen-ge. 22.00 Journ. 22.30 Document: Un cadeau empoisonné (Formula Fix). Austr. reportage over het hoge sterfte-cijfer onder kinderen in de Derde we-reld door het gebruik van melkpoeder. 23.30-00.00 Le jeu des dictionnaires.

TV 5

07.00 Ochtendprogr. 12.00 Nieuws. 12.05 Magellan. Magazine. 12.15 L'é-cole des fans. 13.00 Nieuws. 13.30 La bonne aventure. 14.00 Musiques au coeur. Met om 14.45 les grands solis-tes: Werken van Moessorgsky en Rachmaninov. 16.00 Nieuws. 16.15 Paroles indiennes. 17.10 Culinaire ma-gazine. 17.40 Méthode Victor. 18.00 Questions pour un champion. 18.30 Nieuws. 18.50 Weerbericht. 19.00 Montagne. 19.30 Zwitsers nieuws. 20.00 Telescope. 21.00 Nieuws en Eur. weerbericht. 21.30 Le foyer. Ko-medie van Octave Mirbeau. 23.40 Nieuws. 00.00-00.50 Studio libre.

RAI UNO

06.50 Ochtendprogr. -IS313.30 Nieuws. 13.15 TG 1 tre minuti di... 14.00 Quando si ama. Speelfilm. 15.25 Tobruk. Speelfilm. 17.15 Questa è Raiuno. 17.55 Oggi al parlamento. 18.00 Nieuwsflits. 18.10 Serie. 18.40 Mille e una Russia. 19.40 Il naso di Cleopatra. 20.00 Nieuws. 20.40 Dova la terra scotta. Speelfilm. 22.20 Voor-ronde miss Italië. 22.45 Nieuws. 23.00 Mercoledì sport. 00.00 Laatse nieuws. 00.30 Oggi al parlamento. 00.40 Ap-puntamento al cinema. 00.50 Mezza-notte e dintorni. 01.15 Fantasy party. 01.40 L'immorale. Speelfilm.

BBC 1

07.00 Teletekst. 07.30 BBC Breakfast news. 10.05 Major Dan. 10.30 Wildlife safari to Ethiopia. Afl.: Africa's newest national park. 11.00 nws. 11.05 Play-days. 11.25 Barney. 11.35 Hudson and Halls. 12.00 nws. 12.05 The High Chaparral. 12.50 The history man. 13.00 nws. 13.05 Summer scene. 13.55 Reg. nws. 14.00 nws. 14.30 Neighbours. 14.50 Eldorado. 15.20 Hawaii five-o. 16.10 Pot black: Time frame. Serie wedstrijden tussen bekende snooker-professionals. 16.35 For the love of birds. De grootste natuurbeschermingsorganisatie in Europa, die in '89 zijn eeuwfeest vierde. 17.05 Guss Bun-ny. 17.10 Potsworth and Co. 17.35 Tricky business. 18.00 Newround. 18.10 Grande Hill. 18.35 Neighbours. 19.00 nws. 19.30 Reg. nws. 20.00 El-dorado. 20.30 Clue. Am. speelfilm uit 1985, gebaseerd op het bordspel Clue-do. 22.00 nws. 22.30 Inside story. 23.20 Sportsnight. Voetbal: Spanje - Engeland, vriendschappelijk. Tevens samenvattingen van wedstrijden uit

Duitsland 1

06.00 Morgenmagazin. Ontbijttv. 09.00 Tagesschau. 09.03 Das Buschkrankenhaus. Se-rie. Afl. 43: Gewissenskonflikte. 09.45 Medizin nach Noten III. Afl. 4. 10.00 Tagesschau. 10.03 Brot für uns alle - Krümel für den Rest. Reportage. Herh. 10.45 ZDF-info Arbeit und Beruf. 10.50 Tagesschau. 11.03 Weltenbummler. Serie reisre-portages. Afl.: Nieuw-Zeeland (1). 11.40 Fest im Sattel (King of the wild stallions). Amerikaanse speelfilm uit 1959 van R.G. Springsteen. 12.55 Persoverzicht. 13.00 Tagesschau. 13.05 ARD-Mittagsmagazin. 13.45 Wirtschaftst-Telegramm. 13.58 Programm-overzicht. 14.00 Tagesschau. 14.02 •• Sesamstrasse. 14.30 Das Geheimnis des Steins. Afl. 9: Das geheimnisvolle Labyrinth. 14.55 Lilliputput. Kinderprogramma. 15.00 Tagesschau. 15.03 Leonie Löwenherz. Serie. 15.30 Frauengeschichten. Serie. Vandaag: de carrière van de 73-jari-ge actrice Gisela Uhlen. 16.00 Tagesschau. 16.03 Von Kopf bis Fuss. Informatie-ve serie over het menselijk lichaam. Afl. 8: Gute Stimmung. 16.30 (TT) Vale Tudo - Um jeden Preis. Brazil. soapserie. Afl. 149. 17.00 Punkt 5 - Länderreport. 17.15 Tagesschau. 17.35 Die glückliche Familie, serie. 18.30 Hier und Heute, actualiteiten. 18.45 Vera Wesskamp, serie. Afl.: Glück im Unglück. 20.00 (TT) Tagesschau. 20.15 Polizeiruf 110: Ein verhängnis-voller Verdacht. Misdaadfilm van Pe-ter Vogel. 21.45 Tagesthemenn-Telegramm. 21.46 ARD-Brennpunkt. 22.30 Tagesthemenn. 23.00 Nachschlag. Satire. 23.05 Josephs Tochter. Duits/Spaan-se tv-film van Gustav Ehrlich naar een roman van Jutta Heinrich. 00.35 Tagesschau. 00.40-00.45 Zuschauen - Entspan-nen - Nachdenken. Europäische Gärten: im Garten der Villa d'Este.

Duitsland 2

06.00 Gezamenlijk programma ARD/ZDF. Zie Duitsland 1. 13.45 Black Beauty. Jeugdserie naar de roman van Anne Sewell. 14.05 •• Echt tierisch! Natuurfilmse-rie voor de jeugd. Afl.: De gaffelbok. 14.30 Der Mörder Dimitri Karama-soff. Duitse speelfilm uit 1931. 16.00 Heute. 16.03 Afl. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Auge um Auge. 16.25 Logo. Jeugdjournaal. 16.30 Löwenzahn. Jeugdserie. Herh. 17.00 Heute. 17.10 Sport heute. 17.15 •• Länderjournal. 17.40 (TT) Rivalen der Rennbahn. Duitse serie. Afl.: Am seidenen Fa-den. Rolf Lesch wordt steeds zwaar-der door de chanteurs onder druk gezet. Margit spijbelt al maanden om bij Samuraj te kunnen zijn, en als haar ouders dat ontdekken kan Moni-ka Adler tenaauwernood het ergste voorkomen. Met om 18.10 •• Lotto-trekking. 18.40 (TT) ZDF Sport extra. Voetbal: Denemarken - Duitsland, recht-streeks vanuit Kopenhagen. Met om ca. 19.45 Heute. 21.00 Gesundheitsmagazin Praxis. Gezondheidsmagazine. Vandaag: 1. Nieuwe ontwikkelingen in de tand-heelkunde. 2. Borstkanker. 3. Artsen spelen patiënten. 21.45 Heute-journal. 22.15 (TT) Bilder, die Geschichte machten. Serie over foto's die indruk hebben gemaakt op de hele wereld. Afl. 12: Der Grenzbruch. Een foto uit 1939 waarop Duitse soldaten een Poolse grenspost neerhalen. 22.25 Deutschland Journal. Verraten en verkauft? Reportage over jonge-ren uit de nieuwe Duitse deelstaten. 23.10 Derrick. Duitse misdaadserie. Afl.: Ute und Manuela. Herh. Egon Sebald, bigenaamd Blacky, gaat na een anoniem telefoontje naar de ga-rage om zijn lichten te controleren. Daar wordt hij doodgeschoten. 00.10 Der Henker von London. Duit-se speelfilm uit 1963 van Edwin Zbo-nek naar het verhaal White Carpet van Edgar Wallace. 01.40 Heute. 01.45-02.30 Ohara. Misdaadserie.

Duitsland 3 West

09.00 Teletekst. 11.48 progr. over-zicht. 11.50 Solange es gut geht. Afl. 13: Neue Pläne. 12.15 Das brennende Gefühl: Hass. 13.00 Das Millardengrab. Reportage. 13.45 Markt. 14.15 West 3 aktuell. 14.20 Fensterplatz. 15.10 Westpost. 15.40 Tagessgespräch. 15.55 Sport in Westen aktuell. 16.00 West 3 aktuell. 16.05 Oh, dieser Vater. Serie. 16.30 Beyond the Big Cities. Documentaire serie. Vandaag: Quincy, Illinois. 17.00 Kolping. Afl. 2: 1841-1848. 17.30 Telekolleg II: Europa auf dem Weg zur Einheit. 18.01 Aktuel-le Minute. Duitsland 18.01 Sesamstrasse. 18.30 Es war einmal... Amerika. tekenfilmserie. Afl. 12: Jacques Cartier. 19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal ma-gazine met sport en om 19.45 Raam-progr's. 20.00 Mitwochs um 8. 21.30 West 3 aktuell. 21.45 Hobbytheater: The-ma: progr. over de zorg van ouders bij het grootbrengen van hun kind in de eerste levensjaren. 22.30 Rückblende: Vor 626 Jahren zum ersten Mal er-wähnt: Pützchens Markt. 22.45 ■ Ins Leben entlassen (Outside the wall). Amer. speelfilm uit 1950 van Crane Wilbur. 00.02 Laatse nws. Aansl. Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

08.45 Medizin nach Noten. 09.00 Schooltv. 10.35 Non-Stop-Fernsehen. 14.00 Schooltv. 15.00 ■ Comment réussir en amour. Franse speelfilm uit 1962 van Michel Boisrond. 16.30 Sag' die Wahrheit. 17.00 Mit Telekolleg II zur Fachhochschullehre. 17.30 Sesam-strasse. 17.58 Auf und davon. Afl. 14: Ein Schiff aus Spanien. 18.24 Kinder-Verkehrsspot. 18.26 Das Sandmänn-chen. 18.30 Das Südwest-Journal. 19.00 Hallo, wie geht's? 19.15 Länder-Menschen-Abenteuer. Documentaire. 20.00 Guten Abend. Live. 21.00 nws. 21.15 Am Rande der Finsternis (Edge of darkness). Engelse serie. Afl. 5: In den Stollen von Northmoore. 22.05 Do-cumentaire over een nieuwe psycholo-gische techniek. 22.50 Heiteres Be-zirksgesicht. Serie. 23.40 Ohne Filter extra. Garth Webber and band. 00.40 Aktuell. 00.45 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Plus

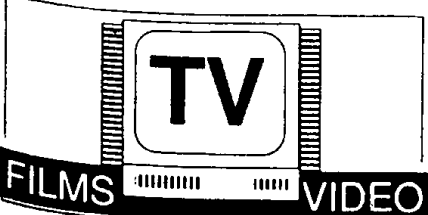
06.00 RTL aktuell. 07.00 Guten Morgen Deutschland. 08.50 Owen Marshall (Owen Mar-shall, counselor at law). Afl.: Pilot. 09.45 Reich und schön (The bold and beautiful). Amerikaanse serie. 10.10 Dr. med. Marcus Welby (Mar-cus Welby M.D.). Amerikaanse serie. Afl.: Das Recht auf Leben. Herh. 11.00 Viva. Infotainment-liveshow. 11.30 Familienduell. Spelprogr. 12.00 Punkt 12. Middagmagazine. 12.30 Wie das Leben so spielt (As the world turns). Amer. soapserie. 13.20 California Clan (Santa Barba-ra). Amerikaanse serie. 14.15 Die Springfield Story (The guid-ing light). Amerikaanse serie. 15.00 Der Chef (Ironside). Amerikaan-se serie. Afl.: Die letzte Zeugin. Herh. 15.55 Chips. Serie. Afl.: Der Callboy und der Diamantenring. Herh. 16.45 US-Open '92 live. Tenniskam-pioenschappen. (Volgende aanvangstijden onzer voor-behoud) 18.45 RTL aktuell. 19.15 Explosiv - Das Magazin. Ma-gazine. 19.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. Duitse serie. 20.15 Zweimal Rom und zurück (Lit-tle white lies). Amerikaanse komedie uit 1989 van Anson Williams. Met: Ann Jillian, Tim Matheson e.a. 22.00 Stern tv. Magazine. Presenta-tie: Günther Jauch. 22.30 Gong-Show. Show waarin op-tredens met nieuwe talenten. Presen-tatie: Götz Alsmann. 23.00 Ausgerechnet Alaska (Nort-thern exposure). Amerikaanse serie. Afl.: Krieg und Frieden. 23.50 RTL aktuell. 00.10 Eine schrecklich nette Familie (Married... with children). Amerikaan-se serie. Afl.: Bundy gegen den Rest der Welt. Herh. 00.30 Der Hammer. Amerikaanse po-litieserie. Afl.: Der Eisbrecher. Herh. 01.00 US-Open '92. Samenvatting. 01.30 US-Open '92 live. Rechtstreek-se tenniswedstrijden van Flushing Meadow. 05.00 Baretta. Amerikaanse politiese-rie. Afl.: Zwei Desperados rasten aus. Herh.

● Cornelia Froboess in 'Derrick'. (Duitsland 2 - 23.10 uur).

SAT 1

05.30 Regional-Report. 06.00 Ontbijt met früh dran, sport. 08.30 Neighbours, serie. 09.00 Nieuws. 09.05 Kino News. 09.20 Hotel. Am. serie. 10.10 Opa kann's nicht lassen (Kotch). Amer. speelfilm. 12.05 Glücksrad. Aansl. Tip des Tages. 12.45 Tele Börse. Met Nieuws. 13.35 Unter der Sonne Kaliforni-ens (Knots landing). Amer. serie. Afl.: Ein schwerer Unfall. 14.30 Neighbours. Afl.: Ein schwerer Schlag für Eileen. Aansl. Nieuws. 15.05 Hotel. Amer. se-rie. Afl.: Leibeswellen. 16.00 MacGy-ver. Amer. serie. Afl.: Das Sicherheits-risiko. Aansl. Nieuws. 17.05 Geh aufs Ganze. 17.45 Reg. progr's. 18.15 Bin-go. 18.45 Nieuws. Aansl. Weerbericht. 19.00 dran. Sportmagazine. 19.20 Glücksrad. 20.00 Wer wird die neue Scarlett? Aansl. Weerbericht. 20.15 Ja, ja, die Liebe in Tirol. Duitse speelfilm uit 1955. 22.05 Akut. 22.35 Schreine-makers live. 23.40 Nieuws en Sport. 23.45 The last warrior. Amer. speelfilm uit 1970 van Carol Reed. 01.35 Mac-Gyver. Amer. serie. 02.25 Sport. Hoog-tepunten PGA. 02.55 Programma-overzicht. 03.05 Teletekst.

Duitsland 1/2 11.40 King of the wild stallions. Herhaling van maandag, 15.03

RTL4 12.25 American Flyers. Melo-drama van John Badham uit 1985, met Kevin Costner, David Grant, Rae Dawn Chong. Twee broers doen mee aan een fiets-marathon, een van hen is ster-vende.

Duitsland 2 14.30 Der Mörder Dimitri Karama-soff. Dostojevski-verfilming uit 1931 van Fedor Ozep, met Fritz Kortner, Anna Sten.

BBC 1 20.30 Clue. Mensen die slach-toffer zijn van chantage komen samen in oud landhuis. Moord is het gevolg. Thriller uit 1985 van Jonathan Lynn, met Eileen Brennan, Tim Curry.

● Hansjörg Felmy en Maria Perschy in 'Der Henker von London'. (Duitsland 2 - 0.10 uur).

Duitsland 3, West 22.45 Outside the Wall. Gevan-gene ontsnapt en zaait verwar-ring bij dievenbende. Komedie uit 1950 van Crane Wilbur, met

Richard Basehart, Dorothy Hart. Duitsland 2 0.10 Der Henker von London. Ter dood veroordeelde, misda-

digers worden buiten de wet om door geheimzinnige beul opge-hangen. Regie in 1963 van Edwin Zbonek, met Hansjörg Felmy, Maria Perschy.

radio

Radio 1

7.07 VARA Radio 1 woensdageditie (7.30 en 12.30 Nws.) 12.55 Mede-delingen t.b.v. land- en tuinbouw. 13.10 TROS Aktua. 13.32 Journa-listenforum. 14.05 TROS Klanten-service. 16.05 Tijdsien (17.30 Nws.). 18.00 Tijdsien (vervolg). 18.57 EO-Mettersdaad hulpver-oring. 19.04 Radio Vrijplaats. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02 Volgsport - specials. 1.02 Nocturne. 2.02 Clair-Obssur. 4.02 Nachtex-press. 6.02-7.00 De ochtendshow.

Radio 2

7.04 Ook goeiemorgen; 9.04 Mu-ziek terwijl u werkt; 12.04 Will wil wel. 14.04 Terug in de tijd. 15.04 Nederland Muziekland. 17.04 NCRV's Hier en nu. 18.04 Geloven in muziek. 19.04 Water en vuur. 20.04 Country style. 21.04 Late da-te. 22.00-07.00 Zie Radio 1.

Radio 3

6.02 Praise in the morning. 7.04 Ronduit music time. 9.04 Vrouw-zijn op drie. 10.04 Jan en alleman. 10.57 EO-Mettersdaad hulpver-oring. 11.04 Country trail. 12.04 Gospel Holland. 13.04 De moord-luist. 14.04 Nozems-a-gogo. 17.04 Koning Zakk in Muzikland. 18.04 De Avondspits. 19.04 Krapuul de lux. 20.04 La stampa. 22.04-24.00 Stompin'.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Preludium. 7.53 Het levende woord. 8.00 Nws. 8.04 Platennieuws door Frank Schoon-hoven. 9.00 Musica Sacra: Kantata-ten en motetten. 10.00 Het concert: Concerto Köln met hammerklaar. 11.45 In de schaduw van de mees-ters: Conc. voor 2 mandolines, alt-viool en ork. 12.00 Barokmuziek:

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en uitge-braid, weerbericht. IKON: 8.30 IKON-vroeg. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. RVU: 9.30 De schatkamer. 10.00 Oud-plaatwerk. 11.00 De duvel is oud. 12

STRAATGEVOEL

Overzicht van belangrijke adressen voor de lezers van het Limburgs Dagblad

AANHANGERS

Nic. Dassen aanhangwagens
Verk., verh., repar., speciaalbouw. Onderd. v. alle merken. Stationsstr. 8-10 Kerkrade. Tel. 045-455088/452501.

Aanhangwagens Jo Knops
100 stuks in voorraad. Tevens alle onderdelen en reparaties. Rijksweg Zuid 195 Sittard. Tel. 046-512718.

AIRCONDITIONING

Carrier
Techn. bure. Jos Smoots b.v.
Kampstr. 4 Geleen. 046-743665.
Frigo-metal b.v. 043-216616.
Fort Willemweg 53-59 Maastricht.

APK

Opel Bergsteijn
APK-keuringstation, Rijksweg 61, Berg en Terblijt. Tel. 04496-41700.

Garage Sebregts en Co.
O.V. APK-keuringstation 1 en 2, dealer twee bedrijfsauto's. Lj. netauler-gewande 8, Voerendaal. 045-752888.

AUTOACCESSOIRES

Gevers carrosserieleden
Originele onderdelen alle Europ. auto's, imitatie alle pers. auto's. Nuth, Thermiekstr. 1. 045-244242.

AUTOBANDEN

BREMEN
Automaterialen, APK-keuringen, accu's, uitlaten. Kampstr. 59, Landgraaf. Tel. 045-311784. 's Zaterdags gesloten.

Autohanden van Son
Accu's, banden, schokdempers, autoaccessoires, balenoren, uitlaten. Hoelhof 16 Brunssum. 045-253741.

AUTOREPARATIE

Bij Denny blijft je helpen!
U moet bij Denny zijn voor: bestellers, bedrijfsauto's en bussen, groot of klein. Steeds 25 à 30 stuks gestorte bestellers, bussen en minibuses, stationcars en kleine bestellers, open laadbakken en meubelauto's. Ook diverse luxe auto's. Denny Klassen b.v. in- en verkoop. Miersesteerweg 219 Maastricht. Tel. 043-635222 of 043-634915.

Ford
Auto Koningen b.v.
Mgr. Vranckenstraat 20 Sittard. Tel. 046-518046.

Mazda
Houtgans b.v. autobedrijf
Kruiswilde 3, Nieuwstadt. 04498-53055.

SEAT

Automobilbedrijf Ton Schuijren
Rötscherweg 60 Landgraaf. 045-313588

AUTO-LEASING

Vencken Leasing
Uw specialist voor autoleasing. Vraag vrijblijvend offerte.
Peter Schunckstraat 10 (hoek Heerlabaan) Heerlen. 045-412641

AUTORIJSCHOOL

Chris Adams
ANWB erkende auto- en motorrijdschool. Miltbachstr. 14, 6367 CW Voerendaal. Tel. 045-751718.

Autorischool Sjet Dörenberg
Bovag erk. motor- en autorijdschool. Tevens voor uw automaat- en vrachtw. opl. Al meer dan 25 jr. uw vertrouwd adres. Sparstr. 7 Heerlen. 213735.

Sjaak Huisman 045-423728
Na 18.00 uur Caumerweg 60, 6418 BD Heerlen. Kaderschool, rijksdiplomeerd voor alle auto's en motor.

Verkeersschool Leo Cremers
F.A.M.-erk. motor, auto, vrachtauto, bus, aanhangw. opl. Alle chauff. dipl. Reeweg 139 Landgr. 319474-312558.

Auto/motorrijdschool Sturmans
Rdr. Hoenstraat 181, 6433 EE Hoensbroek. Tel. 045-220166.

Autorischool Ger Scheyen
BOVAG-erkend. Tel. 045-415601. Al 29 jaar een begrip. J. v. Maerlantstr. 21, 6416 TV Heerlen.

AUTOSCHADEBEDRIJVEN

Autoschadebedrijf Jo Koenen
Verlengde Minkertstr. 22, Hoensbroek. Tel. 045-215450. Focwa-lid.

Autoschadebedrijf Pierre Smits
Wijnjaardsweg 54c Heerlen. Tel. 045-214018. BOVAG-lid.

AUTOVERHUUR

Antop Autoverhuur Sittard B.V.
Verh. van pers. auto's, bestelauto's, busjes, camperauto's en autobalansen. Leasing, kort- en langdurig. Groeneweg 2A Sittard. 046-522424. Zandstraat 58 Montfort. 04744-2345.

Garage Vencken B.V.
Verhuur van pers., bestelauto's en busjes, jumbo wagenpark. 25 stuks. Heesbergstr. 60 Heerlen. 045-412641.

BABY-ARTIKELN

Babyhuis Petra
Kwaliteit en service en betaalbare prijzen. Adres: Merkstr. 67 prumerade Brunssum. Tel. 045-252269.

BOUWMACHINES

Hollanders-Nieuwsma verhuur
Nijverheidsstraat 29 Hoensbroek. 045-218888. Verhuur van materialen en machines voor het maken van een oprijt en het bouwen van een huis.

BOUW EN HOUT

ZEECONTAINERS
Te koop/te huur 3-6-12 mtr. Franco gelost te leveren. Depot Born / Antwerpen / Rotterdam / Piet Schouten 01720-34031 bgg. 73226.

DAKBEDEKKINGEN

G. Heutmekers b.v.
Groothandel in dakbedekkingsmaterialen, lood en zink. Sluisweg 4 Born. Tel. 04498-53100.

Zuiddak b.v. Landgraaf
Bit- en kunststof dakwerk, shingles en dakterrassen. Verk. dakrollen, isol. en daktegels. Indus. terr. Strijthagen. Amperestraat 5. Tel. 045-314218.

Kwaliteitsdak. Tel. 424050
Voor al uw pannendaken, platte- en leidendaken, lood- en zinkw. isolatie en dakbeschot. Vraag vrijbl. prijsopgave.

DRUKKERIJEN

Drukkerij Groven B.V.
Voor al uw handels-, reclame- en fam. drukw. Drukkerij Groven b.v. 045-327158. Vegetaarkweg 244 Landgraaf.

Drukkerij „Lantem“
Uw adres voor alle fam., handels- en verspreidingsdrukwerk. Het Grindweg 43 (t.o. Groen Stortrein) 6414 BS Heerlen. Tel. 045-215143.

DRUKWERKVERSPREIDING

SPIRAL
Huis-aan-huis verspreiding
Voor reclamadrukwerk en weekbladen. Fabriekstraat 7 Horst. Tel. 04709-84222. Fax: 04709-84333.

GLASREPARATIES

glas service
GLAS HERSTELLEN GRATIS BELLEN 06-4226688

Door direct en persoonlijk contact met onze meldkamer, een snelle en correcte afhandeling van alle glasschades, ook 's nachts, in de weekenden en op feestdagen.

GROND- en STRAATWERKEN

Bosman Sittard. 046-515852
Handelsstraat 32, Handelscentrum Bergrweg. Leveringen van zand, grind, teelaarde, cement, betontegels, siertegels, maaskolen, klinkers, bloezen enz. Ook op zaterdag geopend.

HAARWERKEN

Natuurlijk gegarandeerd echt
Haaraanvullingen en protheses. De specialist.
emile
haartijl & haarwerken
dames-heren
Reistraat 9, 3620 Neerharen - Lanaken. Tel. 09-32-89-711212.

HOUTWAREN

DAEMEN'S HOUTWARENFABRIEK
WINGERSBORGERWEG 7 6307 JW VRACHSBERG 045-761253

Het zagen van emballage en pallethout. Fabricage van gereedschapstelen en houtdraaiwerk. Rooien van bomen. Goede stookhout. Te koop gevraagd populieren. Fax 045-753754.

INSTALLATIEBEDRIJVEN

Peelen
Alle systemen c.v.
Installatie, reparatie, onderhoud
Kamperstraat 10, 6373 BP Landgraaf Tel. 045-015149

M. Ramakers. Tel. 04406-12352
Sanitair, c.v., gas, water, omkappen van leidingen en geisers. Koningswinkelstraat 13 Valkenburg.

KLEURERS

kellers

Keukenstudio Anna v. Balkom
Holzstraat 36, 6461 HP Kerkrade. Tel. 045-461127.

Keukenfabriek Brouns-Heynen
Wij maken en ontwerpen uw keukens. badkamer geheel naar uw wensen en worden voor u op maat gemaakt. Ook voor renovatie. Vraag vrijblijvend offerte. 045-455633 of 750283.

Bosch keukenstudio A. Eggen
Akerstraat Noord 160, 6431 HR Hoensbroek. Tel. 045-213027. Levering Bosch inbouwapparatuur.

goergen bv

Nijverheidsweg 17-18 Stein, industrieterrein „Kerensheide“. 046-331367. Voor complete inst. van keukens - sanitair - tegels - kastenw.

R'en J Keukens 045-242602
Kwaliteitskeukens voor normale prijzen. Tevens alle inbouwapparatuur. Stationsstraat 294 Nuth.

Tomzon Keukens - Sanitair
Ook uw adres voor Sydex kasten. Holdersweg 69 Geleen. 046-742516. Nieuwstr. 25 H'broek. 045-211989.

KEUKENRENOVATIE

Vospea Keukens
Vermeuwen van defecte werkbladen, spoelbuis, alle inbouwapparatuur als koelkasten, ovens, kookplaten etc. m. ger. Glasplaten, Kampelen en Eikenderweg 77 Heerlen. 045-717565.

LOODGIETERS

H. Hoeppermans C.V.
Sanitair, c.v., dakwerk, gas, water, wateronth., rioolontstop. Emmaplein 8 Heerlen. Tel. 045-713265.

MAKELAARDIJ

lenders
onroerend goed
L.W. Lenders Makelaar o.g. Bedrijfsmakelaardij, tax. Adres: O.L. Vrouweweg 25 Voerendaal. Tel. 045-750612.

NAAIMACHINES

Veldman naai- en breimachines
Heerlen, Nobelstr. 6, 045-718100. Hoensbroek, Kouvenderstr. 68, 045-213538. Geleen, Raadhuisstr. 14, 046-746480. Anker, Bernina, Husqvarna, Levenstein. Rep. alle merken, geen voorrijkosten. Roermond, Neerstraat 62, 04750-31012.

PARTYSERVICE

Catering Service Traiteur Latten b.v.
Voor al uw feesten, al meer dan 25 jaar verhuur van tafels, stoelen, porselein, etc.

PLAFONDBOUW

Akoutherm Systeembouw
Al uw interieurwerken uit een hand t.b.v. uw kantoor, winkel, instituut of woning. Systeemplafonds en -wanden, interieur- en buitenzonwering. Voor inf. Industrie-str. 7c Nuth. 045-245028, industrieterrein „De Horsel“. Fax 243988. Showroom open ma.-vrij. 13.00-17.00 uur.

PLAFONDSYSTEMEN

Formido
Het adres voor wand- en plafondsyste-men. Hoofdstraat 66 Hoensbroek. Tel. 045-214507.

REFORMARTIKELN

„Marjoleins“ natuurcentrum
De speciaalzak bij uitstek in vitamines, homeopathische geneesmiddelen en natuurvoeding. Geleenstraat 50 Heerlen. 045-713024.

RIJWIELEN

N.K. Verweij 045-213760
Hoofdstr. 382/384 Hoensbroek. Wij onst. uw riol. en afvoer met de modernste app. Tev. dakgootbek. met on-derhoudsvr. alu. plaat in div. kleur.

RIJWIELEN

Raleigh Cycle-Center Helgers
Rumpenerstraat 62-50 Brunssum. 252709. Raleigh, Mountainbikes 625, Sport- en stadsfietsen + reparaties. Zonder aanbetaling mogelijk.

ROLLUIKEN

LAUMEN SIMPELVELD
ROLLUIKEN ZONWERING
Beitel 110a, 6422 PB Heerlen, postbus 21099, 6369 ZH Simpelveld. Tel. 045-423848/442129.

MICA Zonwering

Rolluiken * jaloezieën * zonneschermen. Vraag vrijbl. prijsopgave. Showroom: Sittardweg 116 Heerlen. Tel. 045-721658.

Mithra-Heroal b.v.

Het vertrouwde adres voor al uw rolluiken of onderdelen; kunststof schroten, service of reparaties. Beitel 4, 6466 GZ Kerkrade. 045-413049.

SCHOENSPECIALZAAK

pieds sur terre

Willemstraat 48 - Heerlen 045-724471

SCHOORSTEENVEGERS

Math. Linssen. Tel. 045-241587.
Bergew. 20 Nuth. Onderh. c.v. Ontkalk. waterleid., geiser, boiler, gas-waterin-stall. Erk. schoorsteenveger.

STRAALWERK

G.V.L. Restauratie. 045-226000
Stralen van meubels, autoplaatwerk, velgen, chassis, etc. Spec. gevelreiniging, renov., kelderafdichting, voegw., vócht-wering. 10 jr. schrift. garantie.

TAXIBEDRIJF

Taxibedrijf A-Tax b.v.
Ook voor bus- en bruidsvervoer. Tel. 046-749000 Geleen.

A-TAX

Nude Taxi. Tel. 04405-1663.
Klimmen. Riolstool/kleinbus vervoer.

VERANDA'S

Daemen Kunststoffen
Verandadakplaten, plexiglas of thermoclar. Hoidwarsweg 7 Kerkrade. Tel. 046-753865.

VERHUIZINGEN

Moberts Verhuizingen b.v.
Internationaal verhuis- en transportdrijf, kantoor- en projectverhuur. Adres: Kissel 56 Heerlen. 045-722129.

WATERSCHADE

WATERSCHADE
* Speciale methode voor het drogen van zwerende vloeren en houten plafonds.
* Kondensdroging.
* Drogen van vloeren, wanden en plafonds.
* Speciale methode droging platte daken.
* Gratis objectvochtmeting.
Voor vrijblijvende info: **PAUL SCHERT, TEL. 045-216619** EHELEN GMBH
Voor ELKE waterscha

ZITMEUBELN

Reparatie van zitmeubelen!

Reparatie en herstel van zitmeubelen is een apart vak. Arnoldussen herstelt hiervoor o.a. legeren, leer, stoffen en gipsen. Dat zegt al genoeg!
ARNOLDUSSEN
INTERIEURS - OBJECTEN - MEUBELN
St. Rijksweg 22-2309 EM Simpelveld Tel. 045-441111

ZONWERINGEN

Ha-to. - Spotgoedkoop
Heroal rolluiken in alu. en pvc, zon-schermen, verticale jaloezieën. 045-458226, Maria Gorettistraat Kerkrade.

Jago Kerkrade showroom
Schaesbargerstraat 104, 045-41427
Knikarmsterven
Breedte
300 x 250
400 x 250
500 x 250
600 x 250
incl. mont.

Venetian Blind Kerkrade B.V.

Zonweringskonstrukties; jaloezieën, markiezen en roll. in alu., staal- en Kipstr. 30-32 Kerkrade. 045-453419

Uw servicebeleid begint bij de servicepagina van het Limburgs Dagblad.
Meer weten?
045-739380

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHIEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE. MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Gemeente tevreden over strengere controle uitkeringen

Helden scherpt beleid schoolverlaters nog aan

Van onze verslaggever

HELDEN - De gemeente Helden gaat het komend jaar nog strenger kijken of schoolverlaters tijdelijk werk kunnen krijgen. Bestaat die mogelijkheid dan kunnen schoolverlaters niet in 'aanmerking' komen voor een bijstandsuitkering.

Om de controle effectiever te maken zal de gemeente gaan uitzoeken hoe groot de vraag is, naar met name tijdelijke arbeidskrachten. Dat heeft de Heldense wethouder van sociale zaken A. Kersten bekend gemaakt.

Reeds dit jaar baarde Helden opzien door het begrip passende arbeid te schrappen. Kersten: "Wie nog nooit heeft gewerkt kan zich niet beroepen op het begrip passende arbeid. De bijstand is er voor om mensen te helpen die niet in een eigen inkomen kunnen voorzien. Als er tijdelijk werk is, moeten schoolverlaters dat aanpakken. Doen ze dat niet, dan moeten ze dat zelf weten, maar hoeven ze niet bij de overheid aan te kloppen."

De gemeente Helden is tevreden na de evaluatie van de proef. Er hebben minder schoolverlaters een aanvraag ingediend, achtien ten opzichte van 24 het jaar daarvoor. Alle aanvragers kregen toen een uitkering.

Dit jaar hebben zich in totaal 30 schoolverlaters gemeld bij de gemeente Helden. Twaalf van hen lagen na een eerste gesprek af van het indienen van een aanvraag. Van de overigen kregen 6 een uitkering toegekend, waarop de inkomsten van parttime werk werden gekort. Leven maal werd de uitkering met 10 procent verlaagd vanwege onvoldoende medewerking. De korting varieerde van enkele weken tot maximaal drie maanden.

Viermaal werd de uitkering stopgezet. De uitsluitingsduur verschilde van enkele dagen tot maximaal 3 maanden, afhankelijk van de mate van verwijtbaarheid in geval van weigering van elk tijdelijk c.q. ongeschikt werk dan wel opzegging van een tijdelijke dienstbetrekking.

Het voornemen op het begrip passende arbeid voor de groep schoolverlaters te schrappen heeft veel stemmende reacties losgemaakt. Van politieke zijde, van de werknemers, maar ook van jongeren zelf, verklaarde wethouder Peters. De RNV was faliekant tegen het voorstel. "Ergens kan ik dat wel begrijpen, immers dat zijn belangenbehartigers, maar dat laatste ben ik niet."

Overigens waarschuwt Kersten ervoor dat het 'Heldense systeem' niet zomaar door andere gemeenten overgenomen kan worden. "Binnen onze gemeente is de werkloosheid erg laag. Bovendien bestaat er in de zomermaanden een betrekkelijk groot vraag naar tijdelijke arbeidskrachten in de agrarische sector en in de horeca. Wanneer er geen aanbod is van werk, moet je ook niet een dergelijke maatregel nemen."

90 Hoeveel geld Helden met deze aanpak heeft en het rijk bespaard heeft, kon wethouder Kersten niet zeggen. Volgens zijn zeggen is het financiële aspect van ondergeschikt belang. "Ik zie het meer als een opvoedkundige zaak en het toepassen van de bijstandswet zoals die bedoeld is."

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Rob van B.(35) en zijn evenoude vriendin Elke S. uit Kerkrade waren opgelucht toen begin juni de Kerkraadse narcoticabrigade de woning binnenviel. Al weken hadden de twee gemerkt dat de klinken werden afgevangen en verhoord.

"Wij wilden al langer stoppen en wij waren blij dat het afgelopen was."

humanitaire hulp

soldaten oplappen, zodat die weer vlug voor nog meer ontheemden zorg kunnen dragen punaise

• Lou Merk achter een berg bankbiljetten die uit alle windstreken bij hem zijn beland.

Foto: FRANS RADE

Minderheid Heerlenaren staat achter centrumplan

HEERLEN - Van de Heerlense inwoners is 64 procent het in grote lijnen oneens met het centrumplan. Dat blijkt uit een door D66 gehouden enquête. Daaraan deden 103 Heerlenaren mee. Het gaat hierbij niet om een representatieve steekproef.

Ook keurt 94 procent van de Heerlenaren de meeste gemeentelijke bezuinigingen af, 45 van de honderd wijzen zelfs alle besparingen van de hand. Maar een goed alternatief weten de burgers ook niet aan te geven, behalve een groep van 28 procent die een belastingverhoging voorstelt.

Driekwart van de inwoners zegt wel eens van het centrumplan gehoord te hebben, maar tweederde vindt daarbij te weinig inspraak gehad te hebben.

D66 concludeert dat de resultaten het negatieve beeld van de burger over de politiek bevestigen. Gisteravond vond over stellingen als deze een discussie plaats met diverse nationale D66-coryfeeën.

Van onze verslaggever

VALKENBURG - De bijna 38-jarige VSL-buschauffeur Lou Merk uit Hulsberg verzamelt bankbiljetten. Dat doen wel meer mensen, maar hij heeft ze van over de hele wereld.

Ruim een jaar geleden begon hij met zijn nogal kostbaar lijkende hobby. "Nee, zo moet je dat toch niet zien", zegt hij. "De meeste biljetten heb ik gekregen. Alleen als ze van heel 'moeilijke' landen komen, dan moet ik wel eens de dagwaarde betalen. En er zijn natuurlijk ook ruilbeurzen waar je vaak tegen nieuwe biljetten aanloopt", zegt de buschauffeur.

Inmiddels heeft Lou Merk pakweg 160 bankbiljetten verzameld. Daar zijn schitterende exemplaren bij, zoals uit Colombia, Jamaica, Koe-wei, Bangla Desh, Madagaskar en Biafra. Uitgaande van zijn eigen, oude gegevens zijn er 230 landen in

de wereld die bankbiljetten uitgeven. Dat betekent dat zeker duizend verschillende bankbiljetten in omloop zijn.

"Door de ontwikkelingen in de Sovjetunie en Joegoslavië bijvoorbeeld zijn er nu duidelijk meer landen die bankbiljetten uitgeven dan in het boek van mij staan", aldus Merk.

Zijn hobby is nogal arbeidsintensief. "Ik schrijf en bel wat af." Er liggen brieven klaar voor de ambassades in Botswana, Kameroen, Gabon, Libië en Mongolië. Van de ambassade van Djibouti kreeg hij recent een brief dat zij, op grond van de situatie in het land, geen medewerking kon verlenen.

"Soms maak ik echt leuke dingen mee", zegt Merk. "Ik had bij een reisbureau mijn vakantie geboekt. En daar gevraagd of ze terugkomers voor mij wilden vragen of ze een bankbiljet uit hun vakantieland voor me hadden. Gisteren werd ik opgebeld dat er een bankbiljet uit de Verenigde Emiraten bij het reisbureau lag. Dat heb ik maar gauw opgehaald, tegen koerswaarde", vertelt hij.

"Deze hobby is nog leerzaam ook", lacht hij, "als ik weer een nieuw biljet krijg, moet ik vaak bekennen dat ik nog nooit van dat land gehoord heb. En wat doe je dan? Je pakt de atlas, of een boek, en je gaat je er in verdiepen."

Zakkenroller op station actief

MAASTRICHT - Een zakkenroller is gisteren actief geweest op het NS- en busstation van Maastricht.

Een inwoner van Santpoort werd 's ochtends bij het instappen in de trein gehinderd. Enkele ogenblikken later bemerkte hij dat zijn portemonnaie met 350 gulden was gerold uit zijn achterzak.

's Middags was een Maastrichtse het slachtoffer van zakkenrollen. De vrouw stond te wachten op de bus toen uit haar handtas haar beurs met eveneens 350 gulden werd gestolen.

Een andere Maastrichtse werd de dupe van een tasjesroof op de Helmstraat in Maastricht.

Een bromfietser rukte in het voorbijrijden haar schoudertas los. Daarin bevond zich een geldbedrag van 200 gulden.

Moeder en kind zwaar gewond bij aanrijding

MAASTRICHT - Bij een verkeersongeval gistermorgen rond kwart over 11 op de Heugemerweg in Maastricht zijn een 29-jarige vrouw en haar zoon van 10 maanden zwaargewond geraakt. Zij moesten beiden in kritieke toestand naar het AZM worden overgebracht.

Door nog onbekende oorzaak werd de fiets waarop de vrouw reed richting station met haar zoonje achterop in een kinderzitje, van achter aangereden door een bestelbusje, bestuurd door een 41-jarige inwoner van Maastricht. Het verkeer over de Heugemerweg moest enkele uren in beide richtingen worden omgeleid. De Maastrichtse politie vraagt getuigen van het ongeval contact met haar op te nemen.

Wel ogb voor kamerbewoners van Heerlen

HEERLEN - Kamerbewoners worden door de gemeente Heerlen wel aangeslagen voor onroerend-goedbelasting. B en W willen 'collectieve woongebouwen', zoals kamerverhuurpanden, niet buiten de belastingheffing houden. De raadsfractie Groen Links had Heerlen in maart van dit jaar hierom verzocht.

Op dit moment zijn in Heerlen 173 panden aangemerkt als 'collectief woongebouw'. De gebruikers hiervan zijn voor dit jaar in totaal ongeveer 32.700 gulden ogb verschuldigd. Dit komt neer op gemiddeld 189 gulden per pand.

In het geval van studenten worden de aanslagen volgens Groen Links vaak opgelegd aan een willekeurige bewoner, bijvoorbeeld de langstwonende, waardoor deze in de praktijk voor vrijwel alle kosten opdraait. De fractie vindt dit niet eerlijk, mede omdat jurisprudentie heeft aangegeven dat procedures om medebewoners mee te laten betalen, meestal op niets uitlopen.

Volgens Groen Links is het beter om de aanslag voor het gebruikersgedeelte niet op te leggen aan kamerbewoners. Heerlen meent echter dat het zogenaamde gelijkheidsbeginsel dan geweld wordt aangedaan.

De gemeente meent dat het niet belangrijk is of de namen van meerdere schuldenaren op de aanslag voorkomen. "Als meerdere personen een pand in gebruik hebben, kunnen ze allemaal in de belasting worden betrokken", schrijft Heerlen aan de fractie.

De gemeenteraad heeft wel besloten dat de belastingplichtigen kwijtschelding kunnen aanvragen als ze onvoldoende financiële middelen bezitten om hun schuld te voldoen.

Opvolging Coenders

LANDGRAAF - De Landgraafse raad stelt een vertrouwenscommissie samen voor de benoeming van een nieuwe burgemeester. Dat hebben de gezamenlijke fractieleiders besloten in een vergadering van de raadscommissie Algemene Bestuurlijke Aangelegenheden. De vertrouwenscommissie zal uit vijf raadsleden bestaan. Begin oktober komt de Limburgse Commissaris der koning Emiel Mastebroek naar Landgraaf om met de raad te overleggen over de opvolging van Hans Coenders. Die legt op 31 december het burgemeestersambt neer.

CDA tegen ontslag Boumans

LANDGRAAF - De Landgraafse CDA-fractie voorzitter Sijr Kockelkoren vindt dat de gemeenteraad het ontslag van Dré Boumans als wethouder eind deze maand niet moet aanvaarden. Boumans stelde zijn zetel ter beschikking, nadat hij van de lokale lijst Gulpers was overgestapt naar de partij van Kockelkoren. Als Boumans blijft zitten, hoeft de raad alleen de twee opgestapte CDA-wethouders Wiel Heinrichs en Nic Oederkerken te vervangen. Als hun opvolgers eveneens van CDA-huize zijn, krijgen de christen-democraten feitelijk drie van de vier wethouderszetels in handen.

Gouverneur start postzegelactie

MAASTRICHT - Gouverneur ir E. Mastebroek heeft gisteren met het afstempen van een uit de kluiten gewassen postzegel het startsein gegeven voor de jaarlijkse postzegelactie van het Rode Kruis. De gouverneur prees het werk van de 125-jarige organisatie nadrukkelijk. Hij memoreerde de inzet van het Rode Kruis tijdens de aardbeving in Limburg en bij de opvang van de Joegoslaven in de Ernst Casimir-kazerne in Roermond. Het is dit jaar voor de tiende keer dat de PTT de postzegels met toeslag voor het Rode Kruiswerk uitgeeft. De zegels staan in het teken van het 125-jarig jubileum van de organisatie. Zij symboliseren de 33.000 vrijwilligers en de één miljoen leden ervan.

Oliespoor van dertig meter

LANDGRAAF - De politie van Landgraaf trof maandagmiddag een dertig meter lang oliespoor aan op de provinciale weg SW23. Ter hoogte van industrieterrein Abdissenbosch. De Kerkraadse brandweer maakte een einde aan deze gevaarlijke situatie door het wegdek schoon te spuiten. De politie weet niet wie de olievliek heeft veroorzaakt.

Truck verliest twee wielen

URMOND/GELEEN - Een file van enkele kilometers en een truckchauffeur met een hoofdwond. Dat waren de gevolgen van twee ongelukken op de autoweg Born-Geleen, bij de afslag Urmond. Rond de middag verloor daar een vrachtauto onderweg twee wielen aan de linker kant van zijn oplegger. Die was beladen met tien ton generatoren. Op de plaats van het ongeluk was al een opsporing door onderhouden aan de weg. Daardoor reed de vrachtauto niet hard, toen de wielen er plotseling onderuit liepen. Volgens een agent waren de moeren niet goed aangedraaid.

Door de opsporing die de stilstaande truck veroorzaakte ontstond een file van enkele kilometers. In de drukte botsten later op de dag drie vrachtauto's op elkaar. Een van de betrokken chauffeurs moest met een hoofdwond naar het ziekenhuis. Zijn verwondingen bleken mee te vallen.

Fusieplan UTP en Nijmegen niet af

HEERLEN - Het definitieve fusieplan tussen het Universitair Centrum voor Theologie en Pastoraat (JTP) en de Katholieke Universiteit Nijmegen is nog niet rond. Dit heeft pater en curator W. Snels bekendgemaakt tijdens de start van het academisch jaar 1993 van de UTP. De docenten worden op dit moment nog gescreend door kardinaal Simonis, grootkanselier van de faculteit van Godsgeleerdheid van de universiteit in Nijmegen. Ook moet nog bekend worden hoeveel werknemers moeten afvloeien in de komende jaren. Men verwacht dat dat er vijf tot tien zullen zijn.

Zie verder pagina 16

• 'Jongeren binden is grootste opdracht'

limburgs dagblad

KENT U MENSEN DIE DE KRANT VAN LIMBURG NOG NIET LEZEN?

Maak hen abonnee. U ontvangt dan van het Limburgs Dagblad een leuk cadeau. Kies zelf maar uit! De nieuwe abonnee ontvangt de krant de eerste 2 weken gratis.

Naam nieuwe abonnee: ..... Adres: .....
Postcode/Plaats: ..... Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging): ..... (VGX)

De betaling gebeurt automatisch: ..... via acceptgiro: .....
☐ f 27,45 per maand ☐ f 28,45 per maand
☐ f 82,35 per kwartaal ☐ f 83,35 per kwartaal

Handtekening nieuwe abonnee: ..... (bij automatische betaling)

Aangemeld door: ..... Adres: .....
Postcode/Plaats: .....

Kruis hier één van de onderstaande cadeaus aan:

☐ parkerpen
☐ memokubus
☐ luxe handdoek

Stuur deze bon in een open envelop, zonder postzegel, op naar: Limburgs Dagblad Antwoordnr. 46 6400 VB Heerlen

OF GRATIS 06-022 99 11

U ontvangt uw geschenk nadat de nieuwe abonnee de eerste betalingstermijn heeft voldaan.

Van der Ploeg hoogleraar

MAASTRICHT - Mr. T. van der Ploeg (45) is met ingang van 1 september benoemd tot hoogleraar Privaatrecht bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Van der Ploeg, geboren in Heer, studeerde Nederlands recht aan de Rijksuniversiteit Leiden, waar hij afstudeerde in 1971.

Sinds 1972 is hij verbonden aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de VU Amsterdam.

ROERMOND - De Roermondse officier van justitie mr. Wagenmakers heeft gisteren straffen variërend van zes maanden tot twee jaar geëist tegen vier Roermondse inbrekers. Alle verdachten, in de leeftijd van 19 tot 28 jaar, werden verdacht van inbraken en diefstallen.

De verdachten J.M. en G.M. die elk twee jaar tegen zich hoorden eisen, pleegden de inbraken en diefstallen om in hun behoefte aan heroïne te voorzien. De advocaat van G.M. pleitte dat de eis van twee jaar moest worden herzien, en dat er rekening met zijn verleden moest worden gehouden. „Mijn cliënt zou hier niet hebben gestaan als hij, door het

Celstraffen geëist tegen inbrekers

inkrimpen van het bedrijf waarvoor hij werkte, zijn baan niet had verloren. Hij is door zijn ontslag weer terug gevallen in het criminele circuit”, aldus mevrouw mr. Wijshoff. De advocaat van J.M. pleitte naast een lagere straf ook voor een afkickprogramma. Hij zei dat alleen een gevangenisstraf voor zijn cliënt niets zou opleve-

ren. „Ik zie mijn cliënt als een bergbeklimmer. Hij realiseert zich heel goed dat een afkickprogramma geen Cauberg is maar een Mount Everest”, aldus mr. Vogels.

De bende werd opgevoerd nadat J.M. zich vrijwillig bij de politie had gemeld. In totaal zijn ongeveer 95 zaken opgelost. De verdachte A.B. hoorde vijf maanden eisen waarvan één maand voorwaardelijk. Tegen verdachte P.S. werd één jaar geëist waarvan zes maanden voorwaardelijk. De overige zes maanden zouden eventueel vervangen kunnen worden door 240 uur dienstverlening.

Uitspraak is op 22 september.

'Dissertatie geschreven als meeslepende roman'

Catharina Pijls prijs voor Arntz en Houwaart

● Waarnemend voorzitter van de Catharina Pijlsstichting, dr. Hans Maars, feliciteert de prijswinnaars dr. Eddy Houwaart, midden, en dr. Arnold Arntz. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

MAASTRICHT - De Catharina Pijls prijs voor onderzoekers op het terrein van de Gezondheidswetenschappen is gisteren uitgereikt aan dr. Arnold Arntz en dr. Eddy Hou-

waart. De uitreiking vond plaats in de nieuwbouw van de faculteit geneeskunde en gezondheidswetenschappen, die vandaag officieel door minister Ritzen van Onderwijs

en Wetenschappen zal worden geopend. De Catharina Pijlsstichting stelt om de twee jaar een prijs van 20.000 gulden te beschikking voor excellentie proefschriften. Onderzoekers uit heel Nederland, die werkzaam zijn op het terrein van de gezondheidswetenschappen, kunnen naar de prijs meedingen. De prijs wordt toegewezen door een jury, bestaande uit hoogleraren van de faculteit der gezondheidswetenschappen. De prijsuitreiking werd ook bijgewoond door mevrouw Catharina Pijls, initiatiefneemster van de stichting en oud-apotheker te Geleen.

Arnoud Arntz, medewerker van de vakgroep medische psychologie, ontving de prijs voor zijn dissertatie 'Pain: attention, prediction and control', waarop hij op 28 juni 1991 promoveerde. Het proefschrift behandelt de wijze waarop verwondingen van pijnlijke ervaringen en de gevolgen van pijn worden beïnvloed door emotionele en cognitieve processen.

Eddy Houwaart promoveerde op 17 april 1991 op het proefschrift 'De hygiënist. Artsen, staat en volksgezondheid in Nederland 1840-1890', waarvoor hij nu de prijs ontvangt. In het proefschrift wordt een periode uit de medische geschiedenis in de vorige eeuw beschreven vanuit een breed gezichtspunt. Houwaart is medewerker van de vakgroep geschiedenis van de faculteit der algemene wetenschappen. Volgens de jury is de dissertatie geschreven als een meeslepende roman.

In verband met pseudovogelpes Vervoer van pluimvee rond Weert verboden

Van onze verslaggever

WEERT - Het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heeft in verband met de uitbreiding van de pseudovogelpes in de omgeving van Weert, vervoer van pluimvee ingesteld rond Weert en een deel van Noord-Brabant. In een deel van Utrecht en Gelderland is een vervoersverbod voor varkens ingesteld in verband met geconstateerde blaasjesziekte. Ook is het uitrijden en vervoeren van mest in dit gebied verboden.

Omdat - zoals gemeld - op een pluimveebedrijf in Swartbroek pseudovogelpes is geconstateerd is in een deel van Limburg en Noord-Brabant een vervoersverbod van pluimvee ingesteld.

Het betreft hier een beschermingsgebied van drie kilometer rondom het bedrijf en wordt grofweg begrensd door de Nederlands-Belgische grens, de spoorlijn Eindhoven-Weert en de Zuid-Willmsvaart. Het bedrijf is gisteren ontsmet. Vervoer over de A2 is wel toegestaan.

Ministerie laat schoolbestuur jaren wachten

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG/ROERMOND - Bijna zes jaar. Zolang moest het schoolbestuur van een basisschool in Roermond wachten op een negatief antwoord van het ministerie van Onderwijs op een aanvraag om een hogere vergoeding voor de school. Behoudens een verzoek om aanvullende informatie, liet het ministerie af die jaren taal noch tekken horen.

De Nationale Ombudsman noemt die handelwijze van het ministerie onbehoorlijk. Het bestuur van de Stichting Katholieke Scholen Kapel in 't Zand had zich bij de Ombudsman beklagd over de gang van zaken.

Het schoolbestuur kopte eind 1985 bij het ministerie aan voor extra subsidie. Pas in september 1991 volgde de afwijzing van dat verzoek. Volgens Onderwijs had de invoering van een nieuw bekostigingstelsel voor het basisonderwijs in 1985 prioriteit en kwamen er veel meer aanvragen voor een hogere vergoeding binnen dan verwacht (1230 in plaats van maximaal 20).

Pas eind 1989 werd begonnen met het wegwerken van de achterstand bij de afhandeling van die aanvragen. De Ombudsman noemt die verklaring niet toereikend, mede gelet op de financiële belangen van het schoolbestuur.

Duizendste bul geneeskunde RL

MAASTRICHT - De faculteit der geneeskunde van de RL kent vandaag de duizendste bul toe aan Ben de Veen (26) uit Schinnen. De buluitreiking vindt plaats in het kader van de opening van de nieuwbouw van de faculteit geneeskunde en gezondheidswetenschappen. Nog voor de RL was gesticht, waren bij geneeskunde al 50 studenten ingeschreven. Dat was in 1974. De eerste artsenbullen werden in 1980 aan 42 studenten uitgereikt. Nu studeren 900 studenten aan de faculteit der geneeskunde.

(ADVERTENTIE)

Abonnees van het Limburgs Dagblad vinden binnenkort een leuk kado in hun krant.

Trouwe lezers van het Limburgs Dagblad genieten binnenkort weer van een aardig voordeel. U ontvangt van ons in het Limburgs Dagblad van 12 september 1992 namelijk een tipsoon voor een gratis Bingo-kaart. Lever de bon in bij een winkel met het Bingo-vignet of bij een van de kantoren van het Limburgs Dagblad. U hebt dan in de eerste Bingo-week zes kansen op een prijs uit de prijzenpot van f 10.000,- met een hoofdprijs van f 5.000,-.

Limburgs Dagblad
BINGO

Kijk dus even goed in het Limburgs Dagblad van 12 september a.s. Lever vanaf maandag 14 september a.s. de tegoedbon direct in. En koop eventueel nog extra kaarten om uw kans op een van de prachtige geldprijzen te vergroten. Wie weet bent u binnenkort bij de gelukkige winnaars!

Limburgs Dagblad
DE KRANT VAN LIMBURG

Kroatische autoriteiten betreuren transport militairen

Bosnische soldaten kunnen terugkeren

ROERMOND - De (inmiddels acht) Bosnische soldaten in Roermond die te horen hebben gegeven te willen, zullen daarvoor de Kroatische autoriteiten toe in staat worden gesteld. Een in Zagreb aan de Nederlandse ministerie van Defensie heeft daarover een bericht bereikt.

De ambtenaar van de Defensie heeft laten weten dat de soldaten weer terug naar het opvangkamp waar zij twee weken geleden zijn gearriveerd. De voor de terugkeer van de soldaten in orde gemaakte papieren zullen in orde worden gemaakt. Het Nederlandse ministerie verwacht nu dat de soldaten korte termijn uit Roermond vertrekken.

De Kroatische autoriteiten hebben laten weten tevens lateraan de soldaten te worden overgedragen. De soldaten zullen worden overgedragen aan de Kroatische autoriteiten voor de volgende transport.

Onrus. De soldaten die we hier in uniform meer zien. Zeker niet als zij een duidelijk uitdragen. Dat veroorzaakt ook teveel onrust bij de andere reizigers. Dat is niet zelden dat soldaten medische verzorging nodig niet meer welkom zijn."

Secretaris Kosto van justitie. "Ik moet hier geen soldaten in uniform hebben die een voor een bepaalde rechtse lijnen. Zeker niet als ze ook duidelijk maken dat ze te horen naar het front."

De opvang van de soldaten uit het voormalige Joegoslavië kostte de Nederlandse Staat miljoenen gulden. De soldaten in werking van de Nederlandse Regeling. Op de soldaten is nog steeds een verspreiding gevonden.

De Rotterdamse Kroatische deelde de soldaten met de Nederlandse Staat. De soldaten in werking van de Nederlandse Regeling. Op de soldaten is nog steeds een verspreiding gevonden.

Administratie
dierenartsen
gecontroleerd

HEERLEN - De AID, Algemeen Diergeneeskundig Instituut, heeft bij 36 dierenartspraktijken de administratie van dierenartsen gecontroleerd. Bij de controles die door het hele land werden gehouden, waren ook Limburgse dierenartsen betrokken. Het onderzoek moest uitwijzen hoe de verboden groeihormonen in de administratie werden verwerkt. De AID heeft kunnen vaststellen dat in enkele administraties clenbuterol is opgenomen als vitamine B12. Deze vitamine toont een gelijke handelswaarde die overeenkomt met de prijs voor één kilo clenbuterol in een oplossing met tien gram actieve stof.

● Van links naar rechts: mevrouw mr. Karin Janssen, officier van justitie, rechter mr. Stijmonsma, verdachte Ton K. en raadsman mr. Hiddema. Tekening: KAREL GERRITS

Officier eist ondanks twijfel Revolver na schot door politiebroek spoorloos

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Niet verdachte Ton K. (28) uit Heerlen zaalde gisteren voor de rechtbank in Maastricht, waar hij terecht stond voor poging tot doodslag en bedreiging, de meeste twijfel, maar de wapendeskundigen van het Gerechtelijke Lab in Rijswijk. De als vuurgevaarlijk te boek staande en in 1988 nog tot drie jaar cel veroordeelde verslaafde, kon ook moeilijk verbergen dat hij op 1 juni een revolver had gebruikt om enerzijds een mede-verslaafde van de vlucht te jagen en anderzijds ongewild de broek van de Heerlense agent M. Olslagers te doorboren.

Het was het laatste onderzoek, waaruit bleek dat de verdachte wapens in het spel moest zijn geweest dat officier van justitie mr. Karin Janssen in bewijsstukken bracht. Raadsman mr. Ton K. Janssen is er de man niet om een dergelijk geslacht met twee handen aan te pakken. Hij vroeg dan ook voor een verhoging van de strafeis tot doodslag op de agent. Een feit

waarop mevrouw Janssen nu juist haar eis van 2,5 jaar gevangenisstraf had gebaseerd.

De feiten leken in deze door de Heerlense politie altijd geheim gehouden schietpartij overduidelijk. Ton K. wordt op 6 juni in zijn woning in Hoensbroek bedreigd door Udo S. omdat die zich bedreigd voelt. K. heeft namelijk die avond in plaats van coke een zakje drugs aan de hand van Udo S. verkocht. Op het moment dat die drugs verhaald komen halen, pakt Ton K. een revolver met afgezaagde loop en jaagt niet alleen het tweetal op de vlucht maar lost ook een schot.

Ik kom terug met mijn vrienden, heeft de getuige cokegebruiker nog gezegd. In plaats daarvan waarschuwde hij de politie die na enkele uren de voordeur van de woning van Ton K. besloot en hem arresteerde met in zijn hand een wapen. K. die denkt dat Udo S. zijn vrienden waarschuwen namen, lost voor de politie binnenkomst nog een schot dat de deur en politiebroek doorboort.

De wapendeskundigen zeggen later echter dat de kogel die ontkomenbaar op scheenbeenhoogte door de broek (in de rechtszaal getoond) van de agente is gegaan, niet uit het op K. gevonden pistool kan komen. Mr. Hiddema wist de oplossing: „Er moet dus een tweede wapen in de woning zijn en mogelijk heeft zijn vriendin dat gebruikt of verstoep. Ton heeft dus gelogen. Hij bekende een poging tot doodslag die hij volgens onafhankelijke deskundigen nooit begaan kan hebben."

Officier van justitie mr. Janssen wil van geen wijken weten. „Geen probleem, er is in elk geval geschoten en de agente is op een haar na ongedeerd. De insinuatie dat de vriendin een rol heeft gespeeld is niet aannemelijk, al moet ik zeggen dat zij niet geïnterviewd is", aldus mevrouw Janssen. Zij wil, zij zei, niet haar eis om een bijdrage leveren aan de bescherming van politiemensen, die steeds vaker oog in oog komen te staan met schietende criminelen.

De rechtbank doet op 22 september uitspraak.

'Onbekwaamheid Schoenmakers niet aangetoond'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Het college van bestuur van de Rijkshogeschool Maastricht heeft onvoldoende kunnen aantonen dat Leon Schoenmakers (53) onbekwaam en zeer ongeschikt is als directeur van het conservatorium in Maastricht.

Dat is in grote lijnen de conclusie van de rechtbank in Den Bosch, die op 27 augustus jongstleden al het in april vorig jaar verleende ontslag van Schoenmakers nietig verklaarde. Het ging toen om een mondelinge uitspraak. Gisteren ontving raadsman mr. P. Belt het vonnis op schrift.

Belt: „Het betreft een twaalf pagi-

na's tellende uitspraak. Maar het komt erop neer dat eigenlijk niets te gebreken van een ernstig verstoorde verhouding, zelfs niet kort voor dat Schoenmakers zijn conge kreeg.

Het college van bestuur wist gewoon dat Schoenmakers geen mak lammetje is, toert het met hem in zee ging. Verder ontbrak er ook een behoorlijke dossiervorming, waarin voldoende argumenten voorkwamen dat er sprake was van een geschil.

De raadsman hoopt nu dat er spoedig een goed gesprek zal plaatsvinden tussen beide partijen. „Schoenmakers streeft er natuurlijk naar om terug te keren. Maar we moeten het overleg niet met voorwaarden vooraf gaan opstarten. Ik vind dat het college van bestuur de uitspraak van de rechter moet naleven. Je kunt een zaak winnen of verliezen. Welnu, wees een verliezer van niveau en probeer vervolgens de kwestie uit te praten", aldus Belt gisteren.

Vandaag zou het dagelijks bestuur van de rijkshogeschool via een persverklaring een reactie geven op het vonnis.

†

Wetend en aanvaardend dat zij door de Heer werd geroepen, geven wij kennis dat leden van ons heengegaan, mijn lieve moeder, schoonmoeder, onze grootmoeder, overgrootmoeder, mijn zus, schoonzus en onze tante

Walburga Pointner

weduwnaar van

Ulrich Wandler

Zij overleed op 90-jarige leeftijd, in het bejaardencentrum Heereveld.

Rimburg: W. Wandler
M. Wandler-Jongen
en al haar klein- en achterkleinkinderen
Familie Pointner
Familie Wandler

Landgraaf, 7 september 1992
Corr.adres: Broekhuizenstraat 7, 6674 LH Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal worden opgedragen op donderdag 10 september om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Drieduidigheid te Rimburg. Bijeenkomst in de kerk. Geen condoleren. Heden, woensdag 9 september, zal de overledene, tezamen met de overledene, worden herdacht in een avondwake om 19.30 uur in het bejaardencentrum Heereveld, Klopsterstraat 25 te Landgraaf. Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel te Nieuwenhagen, Beuteweg 32, nederlands van 18.45 tot 19.00 uur. Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Na een kortstondige ziekte is, toch nog vrij onverwacht van ons heengegaan, onze broer, schoonbroer, oom en neef

Antoon van de Ven

weduwnaar van

Nellie Waucomont

Gesterkt door het h. sacrament der zieken overleed hij op 73-jarige leeftijd.

Familie Van de Ven
Familie Waucomont

Geleen, 7 september 1992
Burg. Lemmensstraat 301
Corr.adres: Jupiterstraat 13, 6161 XC Geleen

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben vrijdag 11 september a.s. om 9.30 uur in de parochiekerk O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand te Lindenheuvel-Geleen, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedermaas, Voutershof 1 te Geleen. Bijeenkomst in de kerk. Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren. Mede tot intentie van de dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen donderdag 10 september om 19.00 uur in voornoemde kerk. De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis, Barbarastraat 1 te Geleen, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Daar het ons onmogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor het medeleven ons betoond bij het overlijden en de begrafenis van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader en opa

Pieter Hubert Dautzenberg

willen wij u langs deze weg hartelijk danken.

B. Dautzenberg-Lipsch
Kinderen en kleinkinderen

Landgraaf, september 1992.

De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden op zaterdag 12 september a.s. om 9.45 uur in de dekenale kerk van H.H. Petrus en Paulus te Landgraaf-Schaesberg.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven die wij mochten ontvangen bij de ziekte en het overlijden van mijn lieve man, vader, schoonvader en opa

Sjeng Greven

danken wij u allen hartelijk.

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zondag 13 september a.s. om 9.45 uur in de dekenale kerk St. Augustinus te Lutterade-Geleen.

Mevr. L. Greven-Keulers
Kinderen en kleinkinderen

Geleen, september 1992.

†

Na een langdurige ziekte is op 71-jarige leeftijd van ons heengegaan, mijn lieve man, onze vader, schoonvader, opa, broer, zwaager, oom en neef

Henk Werink

echtgenoot van

Ruth Hohmann

Landgraaf: R.E. Werink-Hohmann
Kinderen en kleinkinderen

8 september 1992.
Juliana van Stolbergstraat 23

Op wens van de overledene heeft de crematie plaatsgehad in het bestel-familiekrans plaats vanden.

†

Wij geven u kennis dat op 73-jarige leeftijd, geheel onverwacht van ons is heengegaan, mijn zorgzame vader en mijn schoonvader

Julius Wilhelm Miedema

weduwnaar van

Aleida Victoria Johanna Jansen

Brunssum: Jules Miedema
Tiny Miedema-van der Stern

Brunssum, Venweg 60, 7 september 1992
Corr.adres: Const. Huygensstraat 72, 6445 BG Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op vrijdag 11 september om 11.00 uur in de parochiekerk H. Familie te Langeberg-Brunssum, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats aan de Merkelbeekstraat. Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren. Wilt u, indien wij zijn vergeten u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

In plaats van kaarten

Groot is de leegte die nu achterblijft. En is het om te ervaren dat ik het verlies van mijn onvergetelijke man

Harrie Both

niet alleen moet te dragen. Daarom mijn allerhartelijkste dank.

Grietje Both-v.d. Esschert

Hoensbroek, augustus 1992.

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 12 september a.s. om 19.00 uur in de H. Hartkerk te Hoensbroek-Mariarade.

VERKOOPADRESSEN STAATSLOTEN

Brunssum Sigarenspeciaalzaak Cor Hermans
Rumpenerstraat 5, tel. 045-252624
Lotto - spoorwaggen - strippenkaarten - lectuur en wenskaarten

Eygelshoven Sigarenmagazijn Eygelshoven
Veidhofstraat 71, tel. 045-351499
s maandags gesloten

Heerlen Tabakspeciaalzaak Bijsmans
Sarolestraat 29, tel. 045-714164
Tevens alle topmerksigaren en exci. tabakspijpen

Heerlen Sigarenmagazijn A.P.J. Evers
Nodelstraat 54, tel. 045-717272
Ook voor exteur, accessoires en lotto toto

Heerlen Tabakspeciaalzaak Gösgens-Gehlen CV
Limburgiastraat 39, tel. 045-721037
Ook voor wenskaarten en buskaarten.

Heksenberg Wim's Winkel
Mgr. Hanssenstraat 9, tel. 045-232041
Ook tijdschriften, wenskaarten en tabak

Hoensbroek Tabakspeciaalzaak Peeters
Hoofdstraat 26, tel. 045-211445
Ook tijdschriften, lotto-toto en strippenkaarten

Hoensbroek Coiffures Jo Smeets voor hem en haar
Plus-XII plein 8, tel. 045-212445
Annex kado- en bijouxshop

Kerkrade Tabakzaak J.F. Fuchs
Bleijerheidestraat 122, tel. 045-452001
Tevens verkoop van kantoorartikelen, lotto en toto

GEEN MOOIER LOT DAN 'N STAATSLOT.

inlichtingen over adverteren in deze advertentie

045-739380

Als dit uw staatslot is...

WINNENDE STAATSLOTEN SEPTEMBER '92

833e Staatsloterij, winnende staatsloten september 1992

EINDUITSLAG VAN DE DRIE TREKKINGEN

De prijzen zijn al bij elkaar opgeteld. Wanneer op een lot meer dan één prijs is gevallen, staat achter het nummer dat de hoogste prijs gewonnen heeft, het totale bedrag vermeld.

Lotnummers eindigend op:

Eindcijfer(s) of lotnummer(s):

Totaal prijzen-bedrag:

1	911 551	100 100
2	02 12 32 8232 482	50 50 50 1.050 100
3	3 03 3303 0733 063743 044053 044053 263	20 70 1.070 1.020 2.020 250.020 2.520 120
4	44 066974 094	50 2.000 100
5	45 275 070785	50 250 5.000
6	6 706 055126 055126 002666 386	15 265 500.015 5.015 25.015 515
7	062957 077677 97	20.000 100.000 50
8	034928 064358	25.000 50.000
9	9 309 939 5259	25 275 125 1.025
0	0 530 80 380	10 110 110 210

Zettfouten voorbehouden.

DE GEWONNEN PRIJZEN KUNNEN VANAF VRIJDAG 11 SEPTEMBER WORDEN GEIND

DOE MEE AAN HET HERKANSINGSPEL

Geen prijs. Geen nood. U kunt immers meespeelen in het zogeheten Herkansingspel. Dit spel staat los van de Staatsloterij. Het is een onderdeel van de Staatsloterijshow en geeft kans op maar liefst f100.000,- (bruto). U kunt meespeelen als u vóór 18 september uw lotnummer aan ons kenbaar maakt. Dat kan telefonisch of via een briefkaart. Uit alle aanmeldingen worden de herkansers gekozen. Winnen de finalisten de honderdduizend, dan winnen de herkansers ook de honderdduizend. Wilt u zich opgeven voor het Herkansingspel? Bel dan 06-9595 (50 ct. per minuut) of stuur een getrankeerde briefkaart met vermelding van uw lotnummer*, uw naam en adres, naar: Herkansingspel Staatsloterijshow, Postbus 69595, 1100 LT Amsterdam (Zuid-Oost). Doe dit wel vóór 18 september en vergeet niet dat het alleen om lotnummers gaat die niks hebben gewonnen. *een lotnummer per briefkaart.

MEER KANS. MEER GELD, IN DE STAATSLOTERIJ

Als u dit leest bent u al f 2.500,-* dichterbij deze Mercedes bestelwagen.

Het is een feestelijk jaar voor Mercedes-Benz. Meer dan 1 miljoen Mercedes bestelwagens rijden nu op de weg en dit jaar zijn in Nederland meer Mercedes bestelwagens gekocht dan ooit. Met recht dus trendsetters en bestsellers.

Hiervan gaat u profiteren als u nu beslist om een Mercedes-Benz bestelwagen te kopen. Er is een beperkt aantal gepromoveerd tot "Bestseller van het Jaar" en daar geven wij een speciale premie op van f 2.500,-*. Als u nu met uw dealer praat over een bestelwagen uit deze Bestseller-serie dan doet u zoals gewoonlijk zaken over aankoop en inruil. Als de onderhandelingen rond zijn en de wagen wordt geregistreerd vóór 31 december 1992, komt u in aanmerking voor deze speciale premie. Er zijn diverse varianten leverbaar maar de voorraad is beperkt.

U koopt al zo'n betrouwbare en rendabele Mercedes vanaf f 35.280,-*. En daar gaat de Bestseller-premie van f 2.500,-* nog af. Ook als u leest tegen onze aantrekkelijke tarieven heeft u recht op deze premie.

En natuurlijk kunt u altijd rekenen op de 24-uur service van de Mercedes-bedrijfswagenorganisatie en de unieke mobiliteitsgarantie. Mercedes rijden is altijd meer dan de moeite waard en nu meteen al f 2.500,-* dichterbij. Maar neem snel contact op met uw dealer, want dit aanbod geldt zolang de voorraad strekt.

* Exclusief BTW.

Mercedes-Benz staat niet stil.

Callanetics voor dames met een maatje meer

● Carina, rechts, en Marlies weten als geen ander dat dikke vrouwen ook behoefte hebben aan sport. Zij namen het initiatief voor de cursus 'Callanetics vanaf maat 46'. Foto: PETER ROOZEN

een tik mag je hem gerust geven." „Een week lang liep ik stiekem met een stuk hout in mijn schoolas, totdat hij plotseling voor me stond. „Dikkerd, dikkerd! en toen knal! Gestrekt tegen de grond, met een zware hersenschudding het ziekenhuis in."

Carina's twee jaar jongere zus was minder assertief. „Ik had altijd een grote zus achter de hand," vertelt Marlies. „Ik heb heel veel last gehad van mijn dik zijn, ik was heel onzeker. Vriendjes waren vaak jongens die zelf ook 'iets' hadden." De twee zusters gooiden het roer

echter radicaal om. Carina: „Je moet op een gegeven moment een keuze maken: laat je de stress van je dik zijn voortdurend op je drukken, of kies je voor de leuke dingen." Marlies: „Ik weet dat ik altijd opval, als ik een kamer binnenkom. Laat ik er dan voor zorgen dat ik in

positieve zin opval. Toen kwam ik ineens met vriendjes die mijn vriendinnen ook een kanjer vonden."

Inmiddels hebben beiden een praktijk als psychotherapeut. „We zijn beslist niet gespecialiseerd op de problemen waarmee te zware mensen te maken krijgen," benadrukt Carina, „maar onwillekeurig worden toch nogal eens mensen met overgewicht naar ons doorverwezen. We kennen de problemen waar zij vaak mee te maken krijgen nou eenmaal uit eigen ervaring."

Een van die problemen is de schroom die veel dikke mensen ervan weerhoudt om te gaan sporten. „Dik en sport, dat gaat niet volgens veel mensen," zegt Carina. „Zelfs een bevriende huisarts geloofde pas dat ik sportte, nadat ik hem had verslagen met een wedstrijdje sit-ups!" Zelf hielden Carina en Marlies hun conditie op peil met callanetics. Carina: „Ideaal voor mensen met overgewicht: heel kleine bewegingen, je rug en je gewrichten worden niet of nauwelijks belast en het tempo is eenvoudig individueel aan te passen." En Marlies: „Je valt er niet van af, maar je krijgt wel een betere conditie. Je gaat wat strakker in je vel zitten."

Toen hun eigen callaneticscursus stopte, besloten Carina en Marlies zelf verder te gaan. „Er blijkt onder dikke vrouwen behoefte aan te bestaan en we hadden er zelf plezier in. We lieten ons opleiden door Clara Lamar in Sittard, bij wie we voordien callanetics deden."

Vandaag, om tien uur precies, gaat de eerste groep van start. Met alleen vrouwen met minimaal maat 46. „Sommige vrouwen met kleinere maten vinden die grens niet eerlijk, maar je moet ergens een grens trekken. Als je zoals ik maat 52 hebt, is je dik-zijn niet te vergelijken met het dik-voelen van iemand met maat 42."

De cursus 'Callanetics vanaf maat 46' vindt plaats in Zaal café Smeets, Steenweg 6 in Merkbeek en begint vanmorgen om 10 uur. Kosten fl65,- per maand of fl10,- per les. Iedere woensdag- en vrijdagmorgen les van 10.00-11.15 uur.

Medici praten over invloed vluchten op slaapverstoring

DOOR ANNEMIEK VEELENTURF

ROTTERDAM – De resultaten van onderzoeken naar het effect van vliegtuiglawaai op het slaappatroon, kunnen grote consequenties hebben voor de uitbreidingsplannen van de luchthavens Zestienhoven, Schiphol en Beek. Dat stelt dr. L. K. J. van Romunde, voorzitter van de Rotterdamse afdeling van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Geneeskunst (KNMG). Deze artsorganisatie belegt donderdag in Rotterdam het symposium 'Nachtvluchten en Slaapverstoring', waar deskundigen uit binnen- en buitenland hun licht laten schijnen op de invloed van geluid op de slaap.

Dat 's nachts veelvuldig wakker worden door vliegtuiglawaai slecht is voor de gezondheid, daarover zijn wetenschappers het al enige tijd eens. Maar op de vraag in hoeverre slaapverstoringen – wanneer iemand onder invloed van geluid lichter gaat slapen – schadelijk zijn, is nog geen eenduidig antwoord te geven.

Volgens Van Romunde zijn er wel steeds meer aanwijzingen dat verstoringen van het slaappatroon allerlei effecten hebben op bijvoorbeeld de aanmaak van het stresshormoon in het lichaam en het afweersysteem van de mens. Reden genoeg voor ruim tweehonderd congressgangers, het merendeel artsen, om donderdag de laatste stand van zaken op dit gebied op een rijtje te zetten.

Het plan een symposium te organiseren, kwam na de discussie die dit voorjaar in Rotterdam losbarstte over de gevolgen van nachtvluchten van een nieuwe luchthaven in de Maasstad op de gezondheid.

De Engelse onderzoekster dr. C. Jones, ook aanwezig in Rotterdam, verrichte veldstudie naar de situatie in de omgeving van meerdere vliegvelden in Groot-Brittannië. Zij registreerde de bewegingen tijdens de slaap van vierhonderd personen gedurende de nachtrust.

Ontlokken

„De uitkomsten van haar onderzoek zijn, ook in analyse", zegt Van Romunde. „We weten dus niet wat haar conclusies zijn. Maar we zullen haar daarover tijdens het congres wel wat uitspraken proberen te ontlokken."

In het onderzoek naar slaapproblemen blijft het moeilijk echt meetbare factoren te bepalen. Prof. dr. J. Gruber uit Berlijn doet daartoe een serieuze poging met zijn onderzoek naar de aanwezigheid van het stresshormoon bij mensen die in een laboratoriumsituatie, al slapend, geluidsprikkels krijgen toegediend. Er zijn aanwijzingen dat geluidsprikkels de slaapstadia verstoren, hetgeen stress veroorzaakt. „Maar bij welk geluidsniveau en bij welk niveau aan stresshormonen schade aan de gezondheid optreedt, dat is nog de vraag."

Als daarin meer duidelijkheid komt, zal de studie van dr. F. Berkenbosch uit Amsterdam van grote waarde blijken om de relatie tussen slaapverstoring en gezondheid beter in beeld te krijgen. Berkenbosch heeft de invloed van stress op het menselijk afweersysteem in kaart gebracht. Hij zal zijn bevindingen in Rotterdam met de congressgangers delen.

Biologische klok

De laatste spreker op het symposium 'Nachtvluchten en Slaapverstoring' is prof. dr. W. J. Rietveld uit Leiden. Zijn onderzoek doet de invloed van de menselijke biologische klok kan de conclusies van alle voorgaande sprekers weer onderuit halen. Want, zo zal Rietveld betogen, bioritmes zijn van vitaal belang bij de interpretatie van meetresultaten. Het immuunsysteem bijvoorbeeld, werkt niet op elke moment van de dag even hard. Om te bepalen in hoeverre dat systeem verstoord wordt door lawaai, kunnen wetenschappers niet om de biologische klok heen.

Al met al is er nog weinig met zekerheid te zeggen op de vraag hoe onrustig slapen, veroorzaakt door overvliegende vliegtuigen, de gezondheid van mensen beïnvloedt. „We kennen de omvang van het probleem nog niet", zegt Van Romunde.

Griefahn-norm

Momenteel gaat de overheid bij de bepaling van het maximaal toelaatbare lawaainiveau nog uit van de zogenoemde Griefahn-norm. Die norm, door de Gezondheidsraad getypeerd als 'hoogst aanvaardbare', is gebaseerd op ontwaakreacties. Als binnen afzienbare tijd blijkt dat behalve ontwaken ook onrustig slapen schade aan de gezondheid oplevert, zal bij de Gezondheidsraad hoogstwaarschijnlijk worden aangedrongen op bijstelling van de geluidsnorm. Dat kan grote gevolgen hebben voor nieuwbouwplannen in de omgeving van luchthavens en voor de programma's voor isolatie van huizen.

„Wat we met dit congres willen, is kijken naar die normstelling", zegt Van Romunde. „Is de huidige norm nog wel goed? Daar kan de politiek haar voordeel mee doen."

(ADVERTENTIE)

NIEUW:

hercu

3 kip-groenteschnitzels

Alléén vandaag, woensdag 9 september

Kip-groenteschnitzel

met maïs, erwten en wortelen, ± 200 gram per stuk.

Kip-groenteschnitzel

met sperzieboontjes, ± 200 gram per stuk

Kip-groenteschnitzel

met prei, ± 200 gram per stuk

Nu naar keuze 2 voor 5.00

In alle slagerijen van

jan linders

't Allerbeste voor 'n vriendelijke prijs.

Maij komt honderden miljoenen te kort

Aanleg A73 voor 2002 zeer ongewis

DOOR THEO SNIKERS

DEN HAAG – Wat '1992' is voor de EG, moet 2002 worden voor de provincie Limburg. In dat jaar moet het zuidelijk deel van de A73 gereed zijn, de inmiddels veel besproken en hevige begeerte van de supersnelle, verkeersveilige vierbaansweg van Maasbracht naar Venlo. Met veertig miljoen gulden aan eigen bijdragen van Limburg in de portemonnee reist vandaag een zware bestuurlijke delegatie uit Limburg naar Den Haag om met minister Hanja Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat over de A73 te onderhandelen.

nieuwsanalyse

Gouverneur Emile Mastenbroek en de gedeputeerden Jef Pleumeekers en Michel Lodewijks hopen en verwachten het vandaag met Maij eens te worden over een intentieverklaring tot de 'versnelde' aanleg van de rijksweg.

Vertraagd

'Versneld' is eigenlijk niet het juiste woord. Twee jaar geleden werd de aanleg van het zuidelijk deel van de rijksweg vertraagd tot na de eeuwwisseling. Met een eigen bijdrage van veertig miljoen (inclusief vijftien miljoen nog op te bouwen rente) wil Limburg nu bereiken dat de aanleg weer volgens plan verloopt. Dat betekent dat de snelweg niet pas in 2006, maar al in 2002 gereed is.

Het ministerie is ook bereid daar aan mee te werken, zo valt in ambtelijke kring te beluisteren. Maij zal echter in de intentieverklaring waarover men het vandaag eens hoopt te worden, een aantal belangrijke 'mitsen' laten opnemen.

De eerste is dat de milieu-effectrapportage (MER) die momenteel voor de A73 wordt uitgevoerd, uit zal wijzen dat de geplande aanleg op de oostelijke oever van de Maas mogelijk is. Het kan ook zijn dat de MER aanleg op de westelijke oever adviseert, wat minimaal vele jaren vertraging oplevert. In het slechtste geval luidt de conclusie dat aanleg van de A73 uit milieu-technisch oogpunt helemaal onaanvaardbaar is.

Als aanleg op de oostoever mogelijk is, zou in 1997 met het werk begonnen kunnen worden. Mits - de tweede voorwaarde - dat technisch en procedureel mogelijk is. Het college van GS liet twee weken geleden niet zo maar weten dat mede om technische en procedurele redenen de weg vermoedelijk pas tegen 2006 gereed zou zijn. Bij de aanleg van het noordelijk deel van de rijksweg, tussen Venlo en Nijmegen, is bij voorbeeld al een ver-

traging van anderhalf tot twee jaar opgetreden.

Protest

Pas na een storm van protest uit de regio was er van technische en procedurele belemmeringen ineens geen sprake meer en stelde het college van GS vijf miljoen extra beschikbaar voor de versnelde aanleg.

Het derde mits, en waarschijnlijk het belangrijkste, heeft alles te maken met geld. Of beter, het gebrek daaraan. Het zuidelijk deel van de A73 kost maar liefst 750 miljoen gulden. Als de aanleg vijf jaar wordt versneld, kost dat, ook met een eigen bijdrage van Limburg, scheppen vol geld. Maij zelf heeft dat geld, vermoedelijk enige honderden miljoenen, zelf niet. Die middelen moeten dan komen uit de extra aardgasbaten die het kabinet vanaf 1994 in wil zetten voor allerlei grote projecten zoals de Betuwelijn en de Hoge Snelheidslijn.

De A73 komt niet voor op dat lijstje van zeer belangrijke projecten. Maij zal dan ook bij het kabinet en in het bijzonder de als zeer zuinig te boek staande minister van Financiën Wim Kok moeten aankloppen om de Limburgse weg op (een fatsoenlijke plaats op) het lijstje met nationale prioriteiten te krijgen. Die eerste instemming van het kabinet zal Maij zeker als voorwaarde in de intentieverklaring op laten nemen.

Kamer

En dan is er natuurlijk altijd nog de Tweede Kamer als mogelijk obstakel. De PvdA-fractie voelt er bitter weinig voor de aanleg van de A73 met inzet van de extra aardgasbaten te versnellen. Wordvoerder Rob van Gijzel wijst erop dat er veel belangrijker projecten zijn dan de A73 en dat daarvoor al veel te weinig geld beschikbaar is.

Het CDA is een stuk positiever. De fractie drong vorige week in schriftelijke vragen aan op aanleg voor 2002. Volgens woordvoerder Roosen-Van Pelt is inzet van de aardgasbaten daarvoor bespreekbaar. Maar als haar wordt gevraagd hoeveel en hoe groot de eigen bijdrage van Limburg moet zijn, luidt het antwoord: „Dat is aan de minister om te beoordelen." En ook Roosen-Van Pelt wijst op 'andere projecten'.

Kortom, zelfs als Maij en Limburg het vandaag eens worden over een intentieverklaring over de A73, liggen er nog genoeg voetangels en klemmen die aanleg voor 2002 tot een zeer ongewisse zaak maken. En als de dollar nog verder blijft dalen, zijn de extra aardgasbaten straks nog helemaal vervlogen ook.

Bloemendal in Vaals nieuw leven in geblazen

Van klooster tot hotel

Van onze correspondent JAN BRAUERS

der van de voormalige Amerikaanse president John Kennedy.

land, Aken vooral", aldus Van der Valk.

Leeg

VAALS – Het uit de achttiende eeuw daterende kasteel Bloemendal in Vaals is in de voorbije twee jaren door het Van der Valk-concern omgetoerd tot een hotel. „We zijn best trots op wat hier gerealaiseerd is", aldus Freek van der Valk, die in deze periode als een soort 'bouwheer' deze enorme klus heeft geleid. De kosten van het project bedragen inmiddels bijna twaalf miljoen gulden.

Het kasteel, naar een ontwerp van de architect Moretti door de toenmalige textiel-fabrikant Johann Arnold van Clermont gebouwd, kreeg in 1848 de functie van een klooster. In het klooster werd door de nonnen al gauw een exclusief meisjespensionaat opgezet. In die tijd werden bijvoorbeeld ook de zijvleugels van het kasteel gebouwd.

In 1862 verwoestte een brand overigens grote delen van het monumentale gebouw. Na de wederopbouw bleef het huis tot ver in de Tweede Wereldoorlog een school voor dochters uit betere kringen. Een van de bekendste bewoners van het internaat was Rose Kennedy, de moe-

der van de voormalige Amerikaanse president John Kennedy.

In 1989 slaagde hij er in om na 'straffe onderhandelingen' het gebouw voor de symbolische prijs van een gulden te kopen. Dit overigens onder de verplichting om Kasteel Bloemendal met hulp van diverse subsidie-gevers volledig te restaureren. De kosten van deze restauratie bedragen tot nu toe inmiddels bijna twaalf miljoen.

Bij de opzet van het plan om van kasteel Bloemendal een hotel te maken is uitgegaan van een drietal doelgroepen. „Op de eerste plaats willen we de traditionele Van der Valk-klanten blijven aanspreken. Mensen die met ons meegroeid zijn en die we nu iets extra's willen bieden."

Dat is echt een soort ere-zaak voor ons. Verder is dit natuurlijk een toeristisch gebied bij uitstek en tenslotte stellen we ons ook veel voor van de belangstelling uit het achter-

Het hotel heeft 76 kamers, waarvan een aantal als suites is ingericht. Het pronkstuk daarbij is de 'Rose Kennedy'-suite in het hoofdgebouw. Een eerbetoon aan de geschiedenis van het gebouw. Het hotel en het restaurant zijn inmiddels volop in bedrijf en staan onder leiding van Jacqueline van der Valk en Jan Mater, kleinkinderen van de stichter van het concern, dat ooit in een café in Voorschoten begon. Er wordt werk geboden aan ongeveer 35 mensen.

De officiële opening zal overigens nog even op zich laten wachten. „We zijn wel van plan om daar een mooi feest van te maken", aldus Freek van der Valk.

„Soms heb ik hier, vooral 's middags, wel eens het gevoel dat we de huiskamer van Vaals zijn. Mensen uit het stadje, of de directe omgeving, die hier een kopje koffie komen drinken, even uitrusten van de wandeling die ze gemaakt hebben", aldus Van der Valk.

Misschien is het daarbij alleen de herinnering aan vroeger die mensen de weg naar het kasteel weer doet vinden.

Ze kunnen dus gerust zijn. Er staat weer een prachtig gebouw, hersteld in zijn oude glorie.

Het Universitair Centrum voor Theologie en Pastoraat, kortweg UTP, heeft een turbulente periode achter de rug. Opheffen, verlies van de universitaire status, fuseren en kritiek van Gijsen. Zowat alle mogelijke stadia heeft de theologische opleiding de afgelopen vijf jaar doorlopen. In februari van dit jaar werd de knoop doorgehakt. De UTP zou fuseren met de Katholieke Universiteit Nijmegen, faculteit van Godsgeleerdheid.

Aan een onzekere periode is een eind gekomen. Maar de fusie is nog niet helemaal rond. Een aantal werknemers zal moeten afvloeien en de docenten moeten door de keuring van kardinaal Simonis heen komen. Op het oog is op dit moment nog weinig veranderd. Maar de UTP zal hard moeten gaan werken om de jongeren aan zich te binden. Secretaris Lex Hustinx van het UTP zegt dat je aan de hand van het aantal studenten de balans kunt opmaken. „Onze grootste opdracht”, aldus Hustinx. Vier studenten hebben dit jaar ingeschreven voor de voltijd-dagopleiding theologie.

in het nieuws

DOOR BENTI BANACH

HEERLEN - Het nieuwe academisch jaar is gisteren aan de UTP officieel ingeluid, met trompetgeschal, belangrijke toespraken en de aanwezigheid van vele geleerde personen. „Deze traditie behouden we. Het is niet de laatste keer geweest. Ook Nijmegen wilde dat zo”, zegt Lex Hustinx, secretaris van het UTP.

Hij is opgelucht over de afloop van het fusieproces. „Aan die klemmende onzekerheid is nu een einde gekomen”, zegt hij. „We hebben de zekerheid dat we nu verder kunnen. In die zin is het wel rustig. Maar nu moeten we de kansen die we hebben gekregen waar gaan maken.” Hij bedoelt de kans die de UTP is gegeven om te blijven bestaan. Die kans duurt vier jaar. In 1996 wordt de fusie met Nijmegen geëvalueerd.

In 1987 werd op gezag van het ministerie van Onderwijs een commissie in het leven geroepen die alle theologische opleidingen zou onderzoeken. Op dertien plaatsen kon destijds wetenschappelijk godsdienstonderwijs gevolgd worden. Deze verkenningcommissie kwam tot de slotsom dat dat aantal veel te hoog was. De Nederlandse bisschoppen waren van mening dat dit een belangrijk advies was en namen het over. Net als de commissie pleitten zij voor het samengaan van enkele opleidingen

en voor het vormen en enkele sterke units. Nijmegen, Utrecht en Tilburg bleven over.

Officieel zou het samengaan van Heerlen en Nijmegen vorige week, 1 september, een feit moeten zijn. De UTP in Heerlen heeft de universitaire status behouden, maar krijgt een zogeheten instroomfunctie. Studenten kunnen hier alleen nog maar het eerste tot en met derde jaar volgen. Hun verdere studie zullen de toekomstige theologen in Nijmegen moeten volgen.

Geschied

Een onderdeel van de fusie is de screening van de docenten. Nu de UTP deel uitmaakt van de universiteit van Nijmegen, moet de grootkanselier van de theologische faculteit, kardinaal Simonis, hen beoordelen. „De docenten moeten de kerkelijke zending ontvangen van Simonis. Dat betekent dat hij ze in kerkelijk en disciplinair opzicht geschikt moet vinden om les te geven. Hij kijkt bij voorbeeld hoeveel kritiek een docent in het openbaar heeft op de kardinaal of de paus. Meters dossiers hebben we moeten opsturen. Ja, we hebben onze medewerking toegezegd, hoewel we het niet noig vonden. De opleiding heeft een uitstekende naam, ook bij de bisschoppen. Oké, alleen bij de bisschoppen van Roermond en Den Bosch niet. Gijsen zei dat onze opleiding niet voldoet aan de normen die de kerk stelt. Tja, dat

Gefuseerde UTP moet kansen gaan waarmaken 'Jongeren binden is grootste opdracht'

• Een korte pauze tijdens de officiële opening van het academisch jaar van de UTP in Heerlen.

Foto: FRANS RADE

is erg breed, daarover kun je van mening verschillen. Ik denk niet dat Gijsen zijn opvatting inmiddels heeft bijgesteld”, aldus Hustinx. Bij het bisdom in Roermond onthield men zich gisteren van commentaar.

De verandering door de fusie zijn op dit moment nauwelijks zichtbaar. Een derdejaars student bevestigt dit. Hij zal er ook weinig van blijven merken. Anders ligt dat bij de eerstejaars. Frank Schokkenbroek is een van hen. Hij heeft speciaal voor Heerlen gekozen. „Ik vind het

niet erg dat ik na drie jaar naar Nijmegen moet. In die drie jaar hier kan ik enorm groeien.”

Het aantal eerstejaars is 25. Slechts vier studenten echter hebben zich ingeschreven voor de volledige universitaire dagopleiding theologie. „Nee, vier studenten in het eerste jaar is niet veel. Het is net als met de kerk, het gaat bergafwaarts”, zegt Schokkenbroek. Secretaris Lex Hustinx zegt dat de UTP zich de komende tijd moet gaan richten op het aan-

trekken van jongeren. „Theologie zit in een moeilijke hoek. De jongeren hebben er wel belangstelling voor, maar een volledige studie volgen zit er nauwelijks in. De middelbare scholieren zijn minder bevestigd, minder idealistisch dan tien jaar geleden. Je ziet wel veel ouderen die theologie als tweede studie kiezen”, aldus Hustinx.

Hij zegt dat de UTP een marketingplan heeft opgesteld. Ideeën zijn er genoeg. „We hebben contacten met katecheten en scho-

len. Maar die mogelijkheden moeten we verder gaan uitbuiten. We hebben ieder jaar een werkdag voor jongerenliturgie.

Je merkt toch dat jongeren geïnteresseerd zijn in religie en geloofsvraagstukken. Ook de contacten met parochies moeten we opnieuw vitaliseren. Want op die manier hebben we de meeste studenten gekregen. Omdat ze in contact kwamen met de pastor in hun parochie. Hoe dan ook, het binden van jongeren is de grootste opdracht voor ons.”

streeksgewijs

• Sportclub Emma in 1951 voor de wedstrijd tegen MVV

Voetbalclub EHC bestaat 75 jaar

Van onze correspondent

HOENSBROEK - Voetbalhoofdklasser EHC in Hoensbroek viert op 11, 12 en 13 september haar 75-jarig bestaan. Het drie dagen durend feest vindt plaats op sportcomplex De Dem en Kasteel Hoensbroek.

Emma Hoensbroek Combinatie (EHC) is in 1964 ontstaan uit de fusie tussen de verenigingen Sportclub Emma en SV Hoens-

broek. De mijnwerkersclub Emma werd in 1917 opgericht en promoveerde direct na de oorlog naar de hoogste klasse van het Nederlands voetbal. SV Hoensbroek zag in 1920 het levenslicht, bereikte 38 jaar later de eerste klasse en kon eindelijk op gelijk niveau tegen 'grote broer' Sportclub Emma voetballen. Duels die op het scherpst van de snede werden uitgevochten. Geen wonder dat de fusiesprekingen tussen beide clubs naderhand moeizaam verliepen.

EHC werd twee keer kampioen sinds 1976, toen de club naar de hoofdklasse promoveerde. Dat was in het seizoen 1978-1979 en 1984-1985.

Het feest begint op vrijdag 11 september om 19.30 uur met een jubileumwedstrijd tegen Oud-Oranje op De Dem. Entree gratis. Harmonie St. Cecilia zorgt voor de muzikale omlijsting. Op zaterdag 12 september is om 11 uur de eucharistieviering in de St. Jan.

Op Kasteel Hoensbroek reageert EHC van 18.30 tot 20 uur. Hierna begint de feestavond met diverse artiesten. Op zondag is de jeugd op 'De Dem' aan de beurt. Voetbalcircuits, disco en goochelaars binnen. In de avonden kunnen ouders zich vermaken in de sportkantine.

HEERLEN

• Het Vrouwenhulpcentrum Lange Lies start deze maand met een cursus 'Opkomen voor jezelf' en met een therapiegroep 'Beter omgaan met jezelf en anderen'. Voor informatie en aanmelding kan men (bij voorkeur op dinsdag tussen 9.30 en 11.30 uur) bellen: 045-722727.

• Sinds kort heeft de UVV Heerlen een eigen Thuiszorg-telefoon. Het nummer 0428553 staat open voor mensen die gebruik willen maken van de diensten van de Thuiszorg, maar ook voor mensen die zich als vrijwilliger willen aanmelden. De Thuiszorgtelefoon is van maandag tot en met vrijdag van 9 tot 12 uur en van 14 tot 16 uur bereikbaar.

• De eerste bijeenkomst van de Werkgroep Latijns-Amerika, die vanavond om 20 uur plaatsvindt in het Missionair Centrum, heeft als thema de grondproblematiek

Marktdrieluik in Heerlen

HEERLEN - Niet meer weg denken in de maand september in de Heerlense binnenstad zijn de drie marktpromotie-evenementen op de Bongerd. De jaarlijkse kindermarkt is woensdag 9 september van 13.30 tot 16.45 uur. Wethouder Van Gessel reikt om 17 uur de prijzen uit aan de beste marktkooplieden-in-spé. Op zaterdag 12 september zijn de marktkramen al heel vroeg extra opgekleurd voor de wedstrijd 'meest aantrekkelijke, uitnodigende en in het oog springende stand'. Om 9 uur 's morgens wordt de 'feestmarkt' officieel geopend en om 14 uur worden de prijswinnaars gehuldigd. 'Marktdrieluik Heerlen' wordt op dinsdag 15 september afgesloten met het Open Heerlense Standwerkerscongres. Van heinde en verre komen 's lands beste 'praatjesmakers' naar Heerlen om met een heldere, doordachte babbel hun koopwaar aan de man te brengen. Ook aan deze wedstrijd zijn prijzen verbonden. Om 15 uur worden de prijswinnaars bekendgemaakt.

journaal

in Brazilië. Alois Wellen verzorgt de inleiding. De avond is voor iedereen vrij toegankelijk.

• In Buurtcentrum 't Heitje, Verdragstraat 3, gaat Zymose Heerlen-Noord donderdag 10 september van 9 tot 11.30 uur van start met een informatieochtend over vrouwenactiviteiten. Entree, koffie en thee zijn gratis.

• De dienst Welzijn van de gemeente Heerlen houdt sinds enkele jaren een wekelijks terugkerende badminton-activiteit in sporthal Kaldeborn. Iedere vrijdag van 10.30 tot 12 uur kan men voor drie gulden per persoon hieraan deelnemen. De eerste bijeenkomst vindt plaats op 11 september. Rackets kunnen te leen gegeven worden. Voor meer informatie: Wiel Smeets, 045-764561.

• In het Raadhuis van Landgraaf is van 7 tot en met 24 september een expositie van hedendaagse Poolse grafische kunst. Zeven Poolse kunstenaars stellen hun werken tentoon. De expositie is op werkdagen van 9 tot 12 uur in de Burgerzaal te bezichtigen. Verder kan men er maandag en donderdag van 14

tot 16 uur terecht en op donderdagavond van 17 tot 19 uur.

LANDGRAAF • In het Raadhuis van Landgraaf is van 7 tot en met 24 september een expositie van hedendaagse Poolse grafische kunst. Zeven Poolse kunstenaars stellen hun werken tentoon. De expositie is op werkdagen van 9 tot 12 uur in de Burgerzaal te bezichtigen. Verder kan men er maandag en donderdag van 14

tot 16 uur terecht en op donderdagavond van 17 tot 19 uur.

KERKRADE

• In de Lückerdekliniek is zaterdag 12 september van 14 tot 17 uur het jaarlijkse zomerfeest met talloze attracties voor jong en oud.

BOCHOLTZ

• De Verenigingsraad Bocholtz vergadert donderdag vanaf 20 uur in café Oud Bocholtz. Om 19 uur komt het bestuur reeds bijeen. Een van de agendapunten is het kiezen van een opvolger voor de onlangs overleden voorzitter Lucas Vaessen.

HOENSBROEK

• Onkel Otto van de Lotto houdt zaterdag 12 september van 10 tot 14 uur een rommelmarkt in zijn woning aan de Wilhelmijnstraat 38.

BRUNSSUM

• In het Unitasgebouw, Kerkstraat 366 is zaterdag van 9 tot 14 uur een rommelmarkt. Voor inlichtingen: 045-252127. • De Brunssumse amateurschildeclub Carboon Creatief exposeert van 10 tot september tot en met 11 oktober werk van eigen leden in het lokaal aan de Kerkstraat 334/336 in Brunssum. Geopend dagelijks (behalve maandag) van 14 tot 18 uur. Entree gratis.

Diamanten paar

• In bejaardencentrum Tobias in Heerlen viert het echtpaar Sjeff en Sebilla Schepers-Moers morgen haar zestigjarig huwelijksfeest. Om 16 uur is een dankmms in de kapel van Tobias en aansluitend wordt het diamanten paar, dat vier kinderen heeft, gehuldigd in de recreatiezaal. Loco-burgemeester Hub Savelsbergh feliciteerde de 87-jarige Sjeff Schepers en zijn drie jongere vrouw Sebilla reeds gistermiddag. Foto: KLAUS TUMMERS

bioscopen

HEERLEN

Royal: Alien 3, dag, 18.15 en 21 uur, do tm zo ook 8 uur. Rivoir: Flodder in Amerika, dag, 17.45 en 20.30 uur, do tm zo ook 14.30 uur. Maxim: Peter Pan, do tm zo en wo 14 uur. Wayne's world, dag, 18.30 en 20.30 uur, do tm zo ook 15.30 uur. H5: Universal Soldier, dag, 18.45 en 21.30 uur, za zo ook 16.15 uur. Lethal weapon 3, dag, 14.15 18.15 en 21.15 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, dag, 14.30 uur. Beethoven, dag, 14.30 uur, za zo ook 16.30 uur. The hand that rocks the cradle, dag, 18.30 en 21.30 uur. Batman returns, dag, 14.30 en 18.30 uur. Basic Instinct, dag, 21 uur. Filmhuis de Spiegel: Les amants du Pont-Neuf, vr 21 uur. Ik, de slechtste aller vrouwen, zo 21 uur.

SCHAESBERG

Autokino: Flodder in Amerika, do vr 21 uur. Beethoven, za zo wo 21 uur. Basic Instinct, vr za 23.15 uur.

MAASTRICHT

Mabi: Alien 3, dag, 21.15 uur, do tm zo ook 18.30 uur, do tm zo en wo ook 14.30 uur. Peter Pan, do tm zo en wo 14.30 uur. White Sands, dag, 21.15 uur, do tm zo ook 18.30 uur. Wayne's world, dag, 21.15 uur, do tm zo ook 18.30 uur, do tm zo en wo ook 14.30 uur. Flodder in Amerika, dag, 21.15 uur, do tm zo ook 18.30 uur, do tm zo en wo ook 14.30 uur. Ciné-K: Hamlet, dag, 21 uur. Cinema-Palace: Lethal weapon 3, dag, 14.30 18.30 en 21.30 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, dag, 15 uur. Beethoven, dag, 18.45 uur. Basic Instinct, dag, 21 uur. Batman returns, dag, 14.30 en 18.30 uur. The hand that rocks the cradle, dag, 21.30 uur. Lumière: La belle noiseuse, dag, 20 uur. Boyz 'n the hood, dag, 20.30 uur. A idade maior, dag, 22.30 uur.

GELEEN

Roxy: Flodder in Amerika, dag, 20.30 uur. Lethal weapon 3, dag, 20.30 uur.

SITTARD

Forum: Universal soldier, dag, 20.30 uur. Basic Instinct, dag, 20.30 uur. Filmhuis Sittard: Raise the red lantern, wo 20.30 uur.

ECHT

Royal-MicroRoyal: Lethal weapon 3, do ma di 20.30 uur, vr tm zo 19.30 en 22 uur. Basic Instinct, do ma di 20.30 uur, vr tm zo 22 uur. Flodder in Amerika, vr tm zo 19.30 uur, zo ook 14.30 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, zo 14.30 uur.

ROERMOND

Royal: Flodder in Amerika, do tm zo 19 uur, zo ook 15 uur, wo ook 14.30 uur. Lethal weapon 3, do tm zo 21.30 uur, ma tm zo 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Royaline: Wayne's world, dag, 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, zo wo 14.30 uur. Filmhuis Roermond: Les amants du Pont-Neuf, do 20.30 uur.

exposities

HEERLEN

Galerie 't Weertje, De Wedder Ziekenhuis, Aquarellen van Paul Beeke, tm 9.9.92. Corioallum: Thermomuseum, Corioallumstraat 9, De zilveren camera tm 18 oktober. Open di tm vr 10.17 uur, za en zo 14-17 uur. ABP-tuin Oude Lindestraat 70, tm 29 september, Bladgoud, beeldtentoonstelling.

HOENSBROEK

Fotografie 68, Kasteel Hoensbroek Foto's van Antoon Dries. Tm 4/10 open ma tm vr 10-12 en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur. Kasteel Hoensbroek, Klinkertstraat 118 tm 4 oktober Zij in tekening foto's van Carlo Valkenborgh, tekeningen van Bert de Keyser.

LANDGRAAF

Galerie Gaudi, Hereweg 83. Zomerexpositie. Tm 13/9. Open do tm zo van 10-17 uur. Galerie Ipmat, Kerkberg 2, werk van Yves Millescamp, tm 4 oktober. Open vr 17-20, za en zo 14-17 uur.

MAASTRICHT

Bonnefantenmuseum, Werk van Ray Smith. Tm 6/9. Drukdecoratie Maastrichts aardewerk. Tm 4/10 open di tm vr 10-17 uur. Galerie Henn, St. Nicolaasstraat 26c. Werk van Ulrich Eller. Tm 19/9. Open wo tm za 16 tot 20 uur. Galerie Amara, Rechtstraat 84. Kledingontwerpen en objecten van Hil Driessen. Van 5/9 tm 3/10. Open di tm vr 11/19 uur, za 11/17 uur, tot 21 uur. Universiteitsbibliotheek, Bonnefantenstraat 2. De vele gezichten van Columbus. Tm 23/10 open ma tm vr 9-17, vanaf 31/9 ook za 10-14. Galerie Artifort, tm 10 oktober. Oostendse kunstenaars nu! Open di tm vr van 10-17 uur, za 10-16 uur. Galerie Dis, Tafelstraat 28, Ruud Schoenmaker, Tm 23-9, open wo tm zo 13.00-18.00.

CADIER EN KEER

Beeldenroute en expositie. Uitwisseling tussen Limburgse en Noordhollandse kunstenaars. Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, werk van Phons van Daalen en Micheline Beddelem. Open do tm zo 13-17.30 uur.

VAALS

De Kopermolen, Von Clermontplein 11. Werk van Hans Truijen. Tm 13/9. Open di tm zo 14 tot 17 uur.

GULPEN

De aw sjokelaatfabrik, Ringweg 31. Werk van Phil Vermeer-Weterings, en Rob H. Vermeer, van 6-9 tm 4-10. Open do tm zo 14-17.30 uur.

ECKELRADE

Henk Schram Centrum, Klompstraat 1. Foto's van Roland en applicaties van Esmeé. Tm 30/9, open op werkdagen van 14-16 uur.

EPEN

Gemeenschapshuis, Wilhelmijnstraat 39. Kunstgaden Wittem, werk van Han Ronken. Marlies Knops en Peter Schuyren. Open van 14.00-16.00 uur.

Van onze verslaggever

Brunssum blijft parkeermetervrij

plein in het hartje van Brunssum.

Ook zal eerst het onderzoek naar de huisvesting van de Brunssumse ambtenaren rond moeten zijn, voordat besloten wordt over uitbreiding van het bestuurscentrum. Verder beloofde de wethouder dat een eventuele verhuizing van de bibliotheek geen financiële gevolgen zal hebben voor de gebruikers en dat ook de

dienstverlening daardoor geen schade mag lijden.

Het oude gemeentehuis blijft geheel buiten de plannen die ontwikkeld worden voor het Lindeplein. Ook dat moest de wethouder toezeggen. Daarna ging de gemeenteraad akkoord met het voorstel dat de gemeente en een consortium van een aantal bedrijven (Muermans Beleggings-

mij BV te Roermond, Aannemersbedrijf Jongen BV te Landgraaf, Van der Looy Projectmanagement te Weert en P.G. Sigmond BV te Weert) samenwerken om een plan voor het Lindeplein te ontwikkelen. Alleen het raadslid Jo Palmen stemde tegen.

Verwacht wordt dat in oktober het onderzoek naar de omstandigheden waaronder de ambtenaren moeten werken klaar is.

Rond 15 oktober moet de gemeente Brunssum aan het consortium laten weten wat ze precies wil met het plein en eind van dit jaar of begin volgend jaar moet het definitieve plan ter tafel liggen.

Coenen duldt geen gokkast in snackbars

Motie raad Nuth tegen gokverbod in fritures

Van onze verslaggever

NUTH – De gemeenteraad van Nuth heeft gisteravond met dertien tegen drie stemmen een motie aangenomen tegen het 'onnodig diep ingrijpen' van burgemeester Elly Coenen met betrekking tot het verbod van een gokautomaat in fritures en snackbars. De burgemeester houdt echter vast aan haar beleid.

Coenen wil dat met ingang van 1 januari 1993 nog slechts één gokautomaat mag staan in cafés en andere horecagelegenheden. In snackbars, fritures, sportkantines en gemeenschapshuizen moeten op die datum alle gokkasten zijn verdwenen. De Nuth raad is van mening dat twee speelautomaten in de cafés plus een gokkast in snackbars/fritures moet kunnen. Elly Coenen over haar besluit om gokkasten te weren uit fritures: „De politie heeft een forse toename van het gokken onder jeugdigen geconstateerd. Een café is voor de jeugd tot zestien jaar nog steeds verboden, maar in een frituur of snackbar mag iedereen naar binnen en speelt

leeftijd geen rol. De confrontatie van kinderen met het gokken vindt daar al op zeer jeugdige leeftijd plaats. Het begint met kijken, daarna zelf doen en vul de rest zelf maar in.”

Voorsnog houdt Coenen vast aan haar beleid. „Ik ga eerst nog eens praten met de eigenaren van fritures en snackbars. Dat doe ik omdat ik weet dat veel friturehouders met hun zaak op gang zijn geholpen door leveranciers van gokkasten,” aldus de burgemeester van Nuth. „In ruil daarvoor,” vervolgt Coenen, „zijn zij financiële verplichtingen aangegaan met de gokautomaat-eigenaren. Als gevolg van mijn beleid zouden die mensen nu financieel in de problemen kunnen komen. Dat betreurt ik ook ten eerste, maar een eigenaar van een snackbar moet de kost verdienen met het verkopen van fritures of snacks en niet de opbrengst uit gokkasten. Bij ernstige financiële nood zal ik overwegen de oude regeling nog een half jaar te handhaven.”

Ogb in Nuth vier jaar niet omhoog

Van onze verslaggever

NUTH – De begroting 1993 vergt van de ruim 16.000 inwoners van Nuth geen grote financiële offers.

De reinigingsrechten gaan in verband met een verhoging van de storttarieven met 23 gulden omhoog tot f201,- per aansluiting. Het tarief rioolrechten gaat volgend jaar f136,75 bedragen, ruim twintig gulden meer dan in 1992.

Beide verhogingen zijn overigens voor de inwoners van Nuth geen verrassing. Het reeds jaren geleden goedgekeurde beleidsplan riolerings- en reinigingsrechten voorziet in een gelijkmatige tot 2002 geldende tariefverhoging.

De kosten van rijbewijs en paspoort worden door het treffen van noodzakelijke beveiligingsmaatregelen ieder met zeven gulden verhoogd. De ogb – eigenarenbelasting f3,81 en gebruikersbelasting f3,05 per 3000 gulden van de getaxeerde waarde – blijft gelijk en wordt volgens wethouder Hub Wiecken ook de eerste vier jaar niet verhoogd.

Tegenover de verhoging van f43,75 per woonhuisaansluiting (23 gulden reinigingsrechten en f20,75 rioolrechten) presenteerde het Nuth college gisteren een omvangrijk investeringsprogramma. De totale investeringen staan op de begroting voor 5,7 miljoen gulden. Dat is anderhalf miljoen meer dan in 1992.

De grootste hap, ruim 2,5 miljoen gulden, wordt gestoken in het aanleggen, afkoppelen, aanpassen en vervangen van riolerings- en gemalen in Schimmert, Nuth, Wijnandsrade en Hulsberg. De sector wegen, straten en pleinen staat voor ruim anderhalf miljoen op de begroting. Prioriteit hebben verkeersveiligheidsbevorderende maatregelen in de Remigiusstraat bij Schimmert en de Mesweg in Hulsberg.

Ook de afwerking van het Stationsplein staat voor 1993 op het programma. Wethouder Fons Lenoir: „Het nieuwe stationsgebouw wordt reeds op 16 oktober officieel in gebruik genomen, maar de aanleg van groenvoorzieningen en de reconstructie van het Stationsplein zijn nog in volle gang.”

Werkgelegenheid

Wonen en werken in één gemeente staat hoog op het verlanglijstje van burgemeester Elly Coenen: „Het fors toenemende aantal bedrijven nabij industrieterrein de Horzel heeft gezorgd voor werkgelegenheid. Die mensen moeten in de directe omgeving ook aan een huis worden geholpen. Werkgelegenheid bieden en woongebied creëren moeten parallel lopen. Nuth moet zich dan ook sterk maken voor meer contingenten.”

Kinderdagverblijf niet vanaf januari

VOERENDAAL – De komst van een kinderdagverblijf in Voerendaal is voorlopig uitgesteld. Het pand Raadhuisplein 1a zou oorspronkelijk per 1 januari 1993 dienst gaan doen als kinderdagverblijf voor de gemeente. De voorbereidingen voor het kinderdagverblijf gaan wel door. B en W willen echter pas concrete plannen maken als duidelijk is wat gaat gebeuren na de beëindiging van de stimuleringsregeling kinderopvang per 1 januari 1994. Volgens die regeling krijgt Voerendaal voor 1993 f162.583. Met dit geld kunnen ongeveer dertig kinderen opgevangen worden.

Volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) worden de gelden uit de stimuleringsregeling in de toekomst overgeheveld naar het Gemeentefonds. Hierover wordt in het najaar een definitief besluit genomen, dat Voerendaal nu eerst wil afwachten.

Gemeente Kerkrade tevreden met onderhandelingsresultaat

Strop automatisering kost anderhalf miljoen

Van onze correspondent

KERKRADE/SIMPELVELD – Het mislukte automatiseringsproject in Kerkrade gaat de gemeente 1,5 miljoen gulden kosten. Dit is het eindresultaat van de onderhandelingen tussen de gemeente Kerkrade en het automatiseringsbedrijf Raet.

Raet heeft het bedrijf Cevan overgenomen dat drie jaar geleden apparatuur en software aan de gemeenten Kerkrade en Simpelveld verkocht. De geleverde producten hebben echter nooit goed gewerkt.

Volgens wethouder Ger Smeijsters valt het onderhandelingsresultaat mee: „De oorspronkelijke claim van 2,2 miljoen gulden is teruggebracht naar 1,5 miljoen. Daarmee heeft Raet tijdens het laatste gesprek in Utrecht een gerechtelijke procedure tegen Raet net afgewend.”

De laatste tijd zijn verschillende systeemleveranciers zoals Cevan overgenomen door Raet. Hun oude klanten moeten dan voor een nieuw systeem kiezen, van Raet of van een andere leverancier. Volgens een recente uitgave van de Automatiseringsgids heeft dat bij veel klanten, waaronder nogal wat gemeenten, flinke aanslagen op de gemeentebegrotingen tot gevolg.

Hoe Kerkrade de tegenvaller gaat betalen is nog niet bekend. Binnen een maand verschijnt een gemeentelijke nota automatisering. Naast een evaluatie van het mislukte computerproject met Cevan/Raet wordt in de nota ook vooruitgeblikt naar de toekomst. Wethouder Smeijsters wil over deze kwestie een extra commissievergadering voor Sociale Zaken beleggen.

De gemeente Simpelveld sluit pas over enkele weken de gesprekken met Raet af. Woordvoerder H. Sleijpen zegt dat de schade voor Simpelveld er heel anders uitziet dan in Kerkrade. Hij bevestigt wel dat Simpelveld 'tienduizenden' gulden moet betalen. Per 1 januari 1993 stapte Simpelveld over van Raet naar automatiseringsbedrijf Kramer in Rotterdam.

Vervolgprojecten sociale vernieuwing

KERKRADE – Kerkrade gaat binnenkort projecten starten op het gebied van arbeid, scholing en inkomen. De projecten maken deel uit van de sociale vernieuwing binnen de gemeente en zijn een vervolg op het buurtplatform in de wijk Rol-duckerveld. Volgens wethouder Ger Smeijsters hebben het plaatselijke arbeidsbureau, de gemeentelijke sociale dienst (GSD) en de stichting SCW hierover al afspraken gemaakt.

De gemeente Kerkrade buigt zich nog deze maand over de gemaakte afspraken. Volgens de eerste gegevens levert het 'techno-project' zes stageplaatsen op, is er een programma voor drop-outs (mensen die voortijdig de studie afbreken) en moet werkplaats D'r Sjtjel bij de plannen worden betrokken.

Tijdens de raadscommissie voor Sociale Zaken riep PvdA-fractievoorzitter Hans Bosch op om nieuwe wijkprojecten op de rails te zetten. Hij wees naar een bedrag van twee ton per jaar, dat voor Sociale Vernieuwing is gereserveerd.

BBL eist spoedig maatregelen voor veiliger Hovenstraat

LANDGRAAF – De raadsfractie Burger Belangen Landgraaf wil extra verkeersmaatregelen op de kruising Slotterstraat/Hovenstraat in de Landgraafse kern Waubach. Daar gebeurde donderdag een dodelijk ongeval. Volgens BBL-raadslid Harry Erkers rijdt het verkeer op de Hovenstraat veel te snel en ontbreken sinds werkzaamheden aan het riool bovendien de markeringen op het wegdek. Reclameborden en slecht gesnoeide plantsoenen zouden het verkeer daarnaast het zicht ontne-

Vervuild met PAK's en olie

• Het vervuilde terrein tussen een speeltuin en een begraafplaats.

Foto: KLAUS TUMMERS

Van onze verslaggever

HEERLEN – Heerlen gaat de bodem van een braakliggend terrein aan de Hoensbroekse Kennedystraat voorzien van een afdeklaag. Het terrein is flink vervuild met olie en PAK's (polycyclische aromatische koolwaterstoffen).

Aan de Kennedystraat was van 1976 tot 1987 het tectyleerbedrijf Coating-Zuid gevestigd. Daar werden met oplosmiddelen als terpentine, nafta en petroleum anti-roestmiddelen verwijderd.

Het bedrijf verhuisde naar industrieterrein De Koumen en de gemeente Heerlen kocht het stuk grond plus opstallen aan de Kennedyweg. In mei 1990 werd het bedrijfsgebouw gesloopt. Sindsdien ligt het terrein braak. Het heeft de afmetingen van een handbalveld en ligt ingeklemd tussen woningen,

Sanering nodig van bodem voormalig tectyleerbedrijf

PAK's en olie vervuiling op Hoensbroeks terrein

een speeltuin, een school en een begraafplaats.

Het bureau Oranjewoud sloot eind vorig jaar een zogeheten nader bodemonderzoek af. Daaruit bleek dat het voormalige Coating-Zuidterrein flink is vervuild. Vooral vanwege matige tot sterke verontreiniging met olie en PAK's moet het gebied worden afgegraven.

Omwonenden hebben bij de gemeente al vaker op haast aange-

drongen. Niet alleen bestaat het gevaar dat de vervuiling naar de aangrenzende terreinen overwaait, ook trekt het braakliggende stuk veel ongedierte aan. De bewoners zeggen dat ze de grond willen kopen en er garageboxen bouwen.

De gemeente heeft het afgelopen half jaar de mogelijkheden onderzocht om de saneringskosten met eigen geld voor te schieten. „Maar dat is te duur,” concludeert het college van burgemeester en wethouders nu.

Daarom wordt de sanering op de normale manier aangemeld bij de provincie. Daar komt het project Coating-Zuid op de wachtlijst te staan.

Het kan nog wel even duren tot de afgegraven wordt. Om verdere verspreiding van de vervuiling te voorkomen, dekt Heerlen de bodem af.

Daarbij merkt het college op dat niet voor de duurste afdekkingsmethode wordt gekozen.

Huurders Kloosterweide bang voor uitverkoop

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – De bewoners van 28 huurwoningen rond de Kloosterweide in Nieuwenhagen zijn ontvreden over woning-eigenaar Stichting de Samenwerking, van het Pensioenfonds voor het Slagersbedrijf. Na jarenlang aandringen wil de eigenaar de huizen aan de bewoners verkopen, maar nu tegen een volgens de huurders te hoge prijs. Ze vrezen dat het pensioenfonds van zijn bezit af wil en dat degenen die niet willen of

kunnen kopen, uit hun huizen worden verdreven.

Het bestuur van de huurdercommissie, Buurtgemeenschap Kloosterweide, heeft de verhuurder over de kwestie een brief gestuurd. Ook de plaatselijke politiek is geïnformeerd. De huurders zijn vooral verbolgen over de inschakeling van makelaar Stienstra, die sinds kort de woningen voor het pensioenfonds beheert. Stienstra heeft volgens de huurders vrijwel een monopoliepositie in deze regio en kan daardoor de woningprijzen manipuleren.

Al vijf jaar geleden opperden bewoners de mogelijkheid hun woningen te kopen. Eigenaar Pensioenfonds voor het Slagersbedrijf bleek daartoe niet ongenegen en vroeg Jo Gerards, voorzitter van de huurderscommissie, de belangstelling daarvoor eens te peilen. „Er bleken toen liefst achttien van de 28 huurders daadwerkelijk hun huis te willen kopen,” vertelt Gerards. „Vijf jaar lang zijn we vervolgens echter aan het lijntje gehouden.”

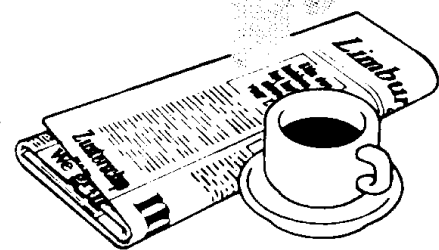
Totdat begin juli ineens een brief bij de huurders werd bezorgd,

waarin het pensioenfonds meedeelde dat het beheer van de woningen was overgedragen van Nedu BV in Heerlen naar makelaar Stienstra. Enkele weken later liet Stienstra weten dat over aankoop van de woningen gepraat kon worden. Gerards: „De huizen moesten 130.000 gulden opleveren, hoekhuizen zelfs 135.000.”

Als er over verkoop wordt gesproken, moet de gesprekspartner woning-eigenaar Pensioenfonds voor het Slagersbedrijf zijn en niet beheerder Stienstra, vinden de huurders. „Maar voordat we zekerheid als huurders,” zegt Gerards, „en als we kopen, dan voor een prijs van het niveau van vóór het moment dat Stienstra in beeld kwam.”

Bij het Pensioenfonds voor het Slagersbedrijf was gisteren niemand bereikbaar voor een reactie op de klachten van de Kloosterweide-huurders.

Boij de koffie

Fox

• Honden zijn soms net zo eigenwijs als mensen. Zeker fokken hebben een heel eigen willekeur. Wat heb je besties in de kop hebben, hebben ze niet in de kont! Maar de 3-jarige Fox Terrier van de familie Lassauw uit Simpelveld maakt het wel heel bont. Hij bezorgde zijn 'vrouw' gisteren de schrik van haar leven, toen hij onbezorgd de benen nam. Het hondje was weg en bleef weg. Een speurtocht door de woning aan de Clara Feystraat leverde geen resultaat op. Door de tuin ook al niet. Ten einde raad riep mevrouw Lassauw de hulp in van haar 34-jarige schoonzoon Nuncio. Deze slaagde er waarmep wel in om de fox te traceren, nabij het natuurgebiedje Sjanternel. Wat bleek: hondlief zat klem in een hazeleger. Fox-terriers zijn van oorsprong namelijk echte jagers en volgen hun prooi tot in het oneindige... Schoonzoon Nuncio moest dan ook heel wat graafwerk verrichten om de hond te bevrijden. Maar voor je schoonmoeder moet je iets overhebben!

Malawi

• De Harrie van den Brekelstichting is helemaal uit de geldzorgen voor wat betreft de operatie van de 18-jarige Esther Mkandawire uit Malawi. Zij onderging vorige week in Rotterdam een oogoperatie, waardoor zij nu weer kan zien. De reiskosten werden door de naar de overleden Hoensbroekse huisarts genoemde stichting gedragen, het Liass betaalde het ziekenhuis en de Lionsclub Heerlen/Brunssum droeg nog bij in de reiskosten. Er bleef echter een gat van vijf mille. De Lionsclub Maastricht heeft nu dat bedrag ter beschikking gesteld. Het is de opbrengst van een golfturnooi dat op 28 augustus op de golfbaan in Brunssum gehouden werd. Daar wordt vanmorgen ook het geld overhandigd. Morgen gaat Esther dus weer naar huis in de wetenschap dat de hele operatie betaald is.

Benefiet

• John Franken, de Nieuwenhaagse oud-turner die na een ongeluk in een rolstoel terecht kwam, blijft zich inzetten voor onderzoek naar genezingsmethoden van dwarslaesies, in gewone-mensentaal: een gebroken rug. Op vrijdag 16 oktober heeft Franken een benefietconcert georganiseerd, waarvan de opbrengst is bestemd voor de stichting Spinal Cord Society Nederland. Het concert vindt plaats in – uiteraard – Nieuwenhagen, in café Brandpoort om precies te zijn. Twee bands heeft Franken daarvoor gestrikt: Tumbling Dice en Choco Basta. Tumbling Dice treedt ook op zondag 27 september op in het Landgraafse winkelcentrum Op de Kamp, dat dan bij wijze van uitzondering op zondag de winkeldeuren opent. Ook dan gaat de opbrengst naar het onderzoek van dwarslaesies. Kaarten voor het concert van 16 oktober zijn vanaf volgende week al te koop à 12,50 gulden bij onder meer de plaatselijke VVV. De onvermoeibare Franken houdt bovendien van 4 tot en met 17 oktober in het Landgraafse een collecte voor de Spinal Cord Society. Daarvoor kan hij nog een paar vrijwilligers gebruiken, die zich kunnen melden via 045-320913.

Schaken

• Och, er zit enig verschil in het prijzengeld, maar voor de rest kan de vergelijking er wel aardig mee door. In het voormalige Joegoslavië strijden Fischer en Spassky hun tweekamp voor een slordige vijf miljoen gulden, in ons eigen Margraten vinden liefst twee tweekampen tegelijk plaats in de komende dagen, waarschijnlijk voor een cadeaubon en een vla van uitstekende Limburgse kwaliteit. Het gaat daarbij om talentvolle Limburgse schaakjeugd en dan hebben we het over Patrick Driessens, Maurice Peek, Cas van Zwaneveld en René Snoeck. De tweekampen zijn te volgen in café de Boemerang aan de Rijksweg in Margraten. En om het allemaal helemaal echt te laten lijken: enkele Heuveland-topspelers voorzien de partijen van deskundig commentaar zodat ook de wat mindere kenners precies weet wat er zich op het schaakbord afspeelt. Donderdag wordt er vanaf half acht gespeeld, zaterdag vanaf half vijf, zondag vanaf drie uur en volgende week donderdag opnieuw vanaf half acht.

Ploegleider Jan Raas wil zich niet zomaar gewonnen geven

Maassen kiest voor TVM

DOOR BENNIE CEULEN

HEERLEN – Frans Maassen verdedigt volgend jaar definitief de kleuren van de TVM-wielerformatie. Volgens TVM-ploegleider Cees Priem zal zijn Limburgse aanwinst vandaag in Breda diens huidige Buckler-ploegleider Jan Raas op de hoogte brengen van zijn beslissing. Frans Maassen tekende een tweejarig contract voor TVM.

Niettemin hoopt Jan Raas vandaag Frans Maassen alsnog over te halen voor een dienstverband bij diens nieuwe WordPerfect-ploeg te kiezen. Raas zal Maassen daarbij wijzen op de optie die hij op de Limburger heeft. Die optie gaat van kracht indien Raas zijn renner een nieuw contract kan bieden dat gelijk is aan of beter dan zijn oude verbintenis. De Zeeuwse ploegleider zal Maassen een contract voorleggen dat zelfs aanzienlijk hoger is dan het jaarsalaris wat hij dit jaar bij Buckler verdient. „Maar ik weet zeker”, dat Maassen volgend jaar voor TVM rijdt”, verklaarde Cees Priem.

„Ik ben heel blij dat Jan Raas nog een nieuwe sponsor aan de haak heeft kunnen slaan, maar inmiddels had Frans Maassen al voor het TVM-contract gekozen. Omdat ook hij de hoop had opgegeven dat Raas een nieuwe geldschietster zou vinden. En als je iemand contracteert, weg te geven. Dat heb ik ook tegen Jan Raas gezegd. Ik had al opzette-lijks lang gewacht met het benaderen van Maassen. Alleen om Jan Raas te tijd te gunnen. En dat terwijl Jan en ik vroeger als renner telkens na de voorjaarsklassiekers onze contracten reeds tekenden. Ik heb tegen Jan gezegd, dat we Maassen zelf moeten laten kiezen. Frans kiest voor TVM. Dan moet Jan Raas reël zijn. Bovendien heeft Raas enkele weken geleden Maassen zelf geadviseerd om naar mijn ploeg over te stappen. En Frans Maassen is eerlijk. Hij komt zijn belofte na.

Deze situatie is niet leuk voor Raas, maar dat is nu eenmaal het risico dat er aan verbonden is.”

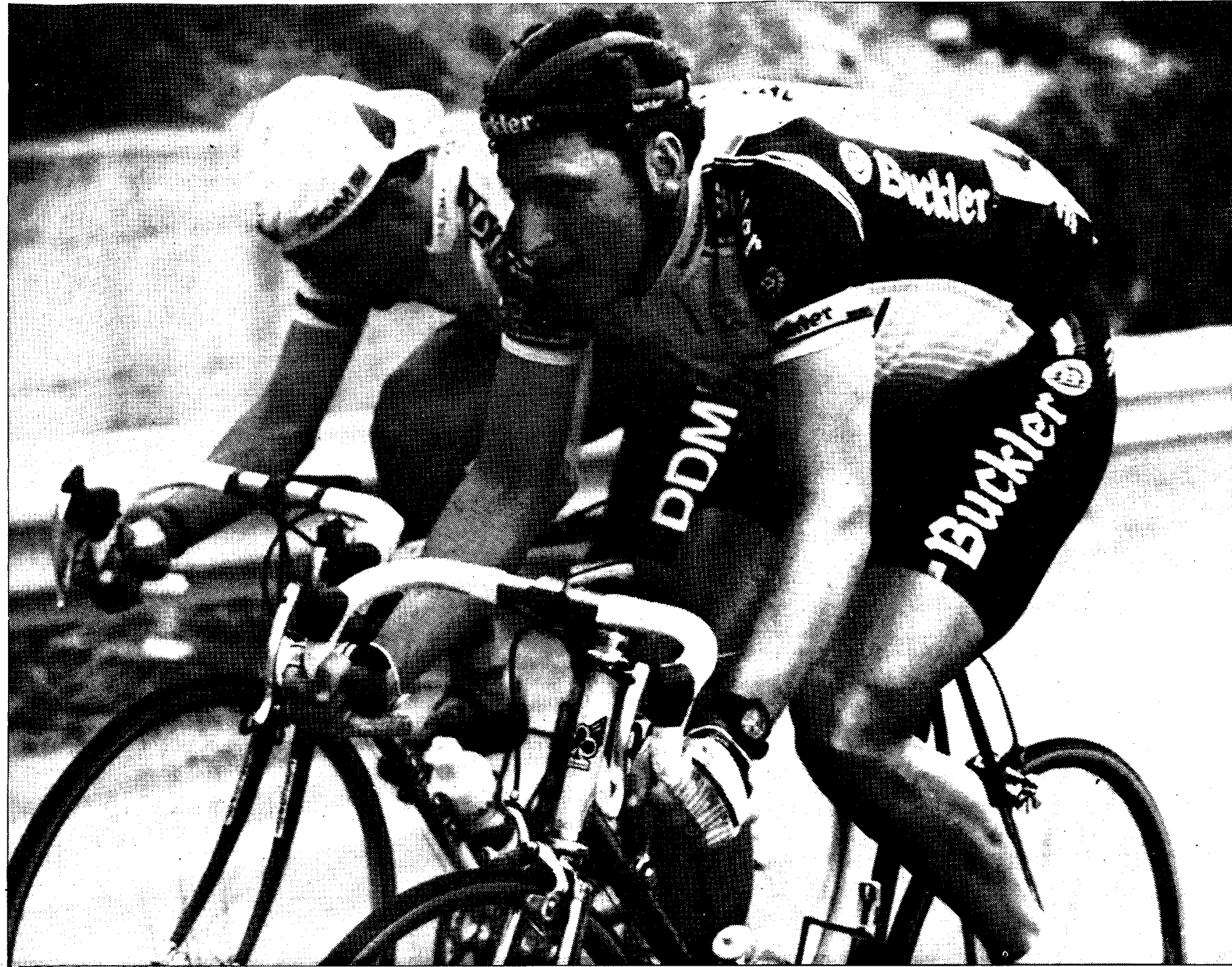
Cees Priem ziet geen problemen in zijn collega Raas de optie op Frans Maassen absoluut wil lichten. „Priem: „In het contract dat Raas met Maassen heeft, staat ook dat de renner een boete dient te betalen indien hij de optie niet naleeft. Maar ik hoop, dat Jan en Frans een vriendschappelijke oplossing zullen vinden. Ik heb er het volste vertrouwen in, dat geen toestanden uit de-

ze situatie voortvloeien. Daar heb ik ook geen zin in.”

Jan Raas geeft zich echter zomaar gewonnen in de strijd om de handtekening van Maassen. „Vandaag praat ik met heel wat renners, waarbij ook Maassen. Ik hoor de hele story dan nog een keer aan, kijk naar mijn papieren en lees goed wat er in het contract staat. Maassen is nog steeds mijn werknemer. Indien in het gesprek met Maassen zou blijken, dat Cees Priem ook partij zal zijn, dan proberen we donderdag alle partijen bij elkaar te brengen. Eerder verwacht ik geen duidelijk antwoord. Trouwens, Maassen, Priem en ik hadden afgesproken tot donderdag hierover niets naar buiten te brengen.” merkte Jan Raas gisteravond op. Frans Maassen was niet bereikbaar voor commentaar.

Behalve met de renner uit IJsselvoort voert Raas vandaag in Breda ook contractbesprekingen met Edwig van Hooydonck en Steven Rooks. Beiden verkeren in ongeveer dezelfde situatie als Maassen. Van Hooydonck heeft inmiddels voor de Lotto-equipe getekend, terwijl Rooks aanbiedingen op zak heeft van Lotus-Festina en Gatorade.

Volgens Cees Priem hoeft Jan Raas zich echter geen zorgen te maken over versterking van zijn WordPerfect-ploeg. „Want er zijn nog genoeg goede renners op de markt,” zegt Priem. De TVM-ploegleider heeft zijn formatie voor '93 ongeveer klaar. Van de huidige kern zijn Theunisse, Capiot, Harmeling, Hoffman, Wijnands, Schurer, Skibby en Hamburger de belangrijkste blijvers. Met Konychev en Millar moet Priem nog onderhandelen over contractverlenging. Behalve Maassen, heeft hij zoals reeds eerder bericht ook Danny Nelissen en Gerrit de Vries aangetrokken. Gisteren contracteerde hij ook de huidige PDM-coureur Maarten den Bakker. „Volgend jaar zal de TVM-ploeg uit zeventien renners bestaan,” vertelt Priem. „Thomas Barth, Jos van der Pas en de Russen Idanov en Usamin krijgen geen nieuw contract meer. En Jan Siemons stopt met fietsen.”

Edberg houdt hoofd het koelst in broeierig New York

Krajicek te wispelturig

DOOR ERIC DE BIE

NEW YORK – Richard Krajicek had het liefst een bom onder het centrum van Flushing Meadows gelegd. Ook het tweede optreden van de twintigjarige Hagenaar in het Louis-Armstrongstadion werd geen succes. In de broeierige heksenketel leek hij voor een daverende verrassing te gaan zorgen bij de US Open, maar tegenstander Stefan Edberg hield het hoofd uitzienend het koelst. In een bloedstollende vijfsetter trok de titelverdediger aan het langste eind: 6-4, 6-7, 6-3, 3-6, 6-4.

„Dit is nu al de tweede keer dat ik op het centre-court op een vreselijke rotmanier onderuit ga. Ik begin dit stadion zo langzamerhand te haten”, jammerde een aangeslagen Krajicek, die vorig jaar voor het eerst voet op de hoofdbaan van het New Yorkse tenniscomplex zette. Toen plaatste hij Ivan Lendl voor het vuurpeloton, maar verleende hij de destijds conditioneel sterkere Tsjech op het laatste moment amnestie. Gisteren hield Krajicek tot het laatste moment gelijke tred met Edberg, maar kon het weer niet afmaken.

„Op dit moment ben ik wel tevreden over het feit dat ik het zo lang vol hield, maar als ik morgen wakker word zal ik wel een kater hebben. Het scheelde zo weinig. Ik had gewoon moeten winnen”, aldus de op Flushing Meadows als vijftiende geplaatste speler.

De partij tussen Krajicek en Edberg was niet fraai, wel spannend. Beide spelers maakten veel fouten en hadden regelmatig moeite hun service te behouden. Krajicek kreeg in totaal 21 breekpunten, de Zweed zelfs nog eentje meer. Edberg benutte er zeven van, terwijl Neerlandse tennistrots op vijf bleef steken. De win-

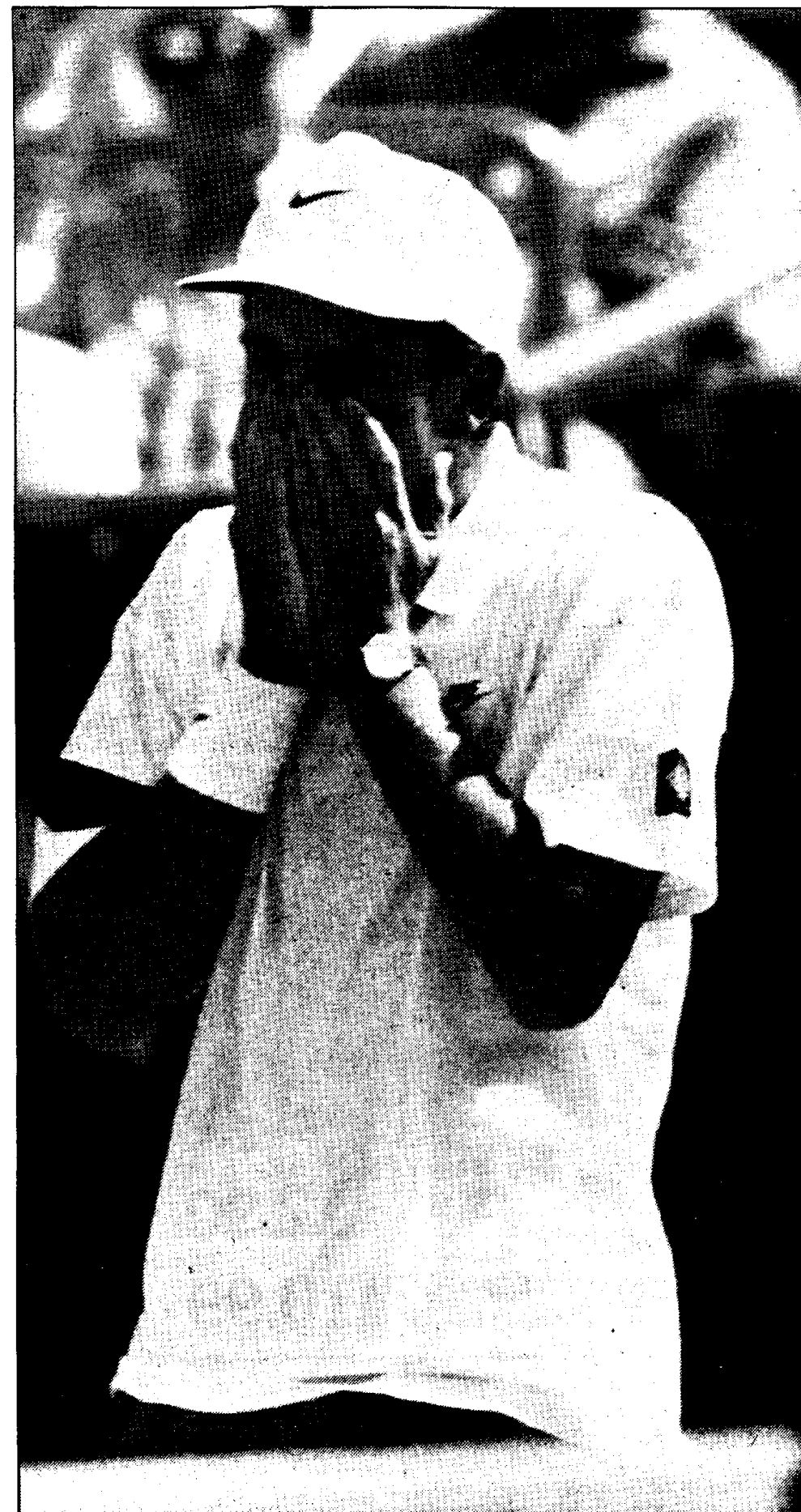
naar bleek vooral aan het net beter uit de voeten te kunnen.

Toch had Edberg, die vorige week aan zijn 38e Grand-Slamtoernooi begon, gedurende de ontmoeting soms getwijfeld over een goede afloop. „Mentaal gezien was het erg zwaar. Aanvankelijk had ik de partij in handen, vervolgens verloor in de controle. Die lob bij 3-2 in de vijfde set betekende voor mij de ommekeer. Het was een perfecte lob. Richard was kansloos. Ik kwam toen weer tot leven”.

„Ik beoordeelde die bal verkeerd”, keek Krajicek terug op de veelbesproken lob. „Over de misser even daarvoor ben ik echter veel meer pissig. Die netvolley had ik gewoon in moeten slaan”, besefte Krajicek, die zich na afloop beklaagde over het Amerikaanse publiek. „Er is geen moment stilte. Altijd hoor je geroezemoes. Dat is vreselijk vervelend. Gewoon 'shit'”.

Ondanks zijn nederlaag tegen Edberg vormt Krajicek nog steeds het verbluffende bewijs dat talent 'georganiseerd' kan worden. De boomlange Hagenaar is al helemaal ingereicht op een grote sportcarrière. Hij heeft zich omgeven met wat je een 'hofhouding' zou kunnen noemen. Naast Goetzke en haptanoom Troost heeft hij een bureau (Advantage) dat al zijn zakelijke transacties regelt. Het hele begeleidingsteam vormt een hittedekende tegen de verwarrende invloeden van de boze buitenwereld. Een schild dat hem aan commissie, salaris en reiskosten ongeveer veertig procent van zijn bruto-inkomsten kost.

De professionele aanpak bracht Krajicek al wel aan de rand van de top-tien. Nu nog de laatste stap. Goetzke geeft zijn leerling de tijd. „Vergeet niet dat er een geweldige druk op hem ligt. Veel meer dan op een jongen van zijn leeftijd die studeert. Hij gaat er goed mee om. Je merkt aan hem dat hij langzamerhand volwassen wordt”.

● Richard Krajicek miste in New York te veel kansen tegen Stefan Edberg. Foto: REUTER

Romario helpt Heerlen Sport

MAASTRICHT – Het gedupeerde Heerlen Sport werd na afloop van het duel tussen de reserve-teams van MVV en PSV aange-naam verrast. Vorige week immers werd de Heerlense tweedeklasser bezocht door het inbrekersgilde. Dat ongewenste bezoek leverde de vereniging een fikse schadepost van ettelijke tienduizenden guldens op, waarvoor de club niet verzekerd was. Tjeu Severens, deel uitmakend van MVV's jeugdopleiding, nam contact op met Heerlen Sport en nodigde een delegatie uit naar Maastricht te komen. Het initiatief van Twan Scheepers, om Heerlen Sport een bal aan te bieden, met daarop de handtekening van Romario (een goede vriend van Scheepers in diens PSV-tijd) vond gehoor bij de MVV-leiding. Dat pronkstuk zal dan door Heerlen Sport per opbod aan de hoogste bieder worden verkocht, om zo de financiële nood enigszins te verlichten.

Startverbod Jeannie Longo

ANDORRA – Nog voor één meter was gereden bij de Ronde van de Europese Gemeenschap, raakte Leontien van Moorsel een belangrijke concurrente kwijt. In het prijsdom Andorra legden de organisatoren Jeannie Longo een startverbod op. De Francaise, die overhoop ligt met de wielerbond van haar land, had een plaatsje gevonden in de Canadese ploeg. Dit werd echter niet geaccepteerd. De overgebleven 58 wielervrouwen begonnen de ronde met een proloog in de Spaanse Pyreneeën. De Noorse Monika Valvik had de beste weersomstandigheden en zegevierde over de 3,7 km. Leontien van Moorsel werd tweede op bijna vier seconden.

Voedselvergiftiging bij Barcelona

BARCELONA – Na Cambuur Leeuwarden en FC Twente is ook FC Barcelona betrokken geraakt bij een mogelijk geval van voedselvergiftiging. Zeven spelers van de Spaanse kampioen en houder van de Europa Cup 1 zijn ziek. Onder hen Richard Witschge en Michael Laudrup. Ook trainer Johan Cruyff vertoont vergelijkbare verschijnselen.

Barcelona ging voor de eerste competitiewedstrijd, zaterdag tegen Real Madrid (2-1), in trainingskamp in een hotel in het vijftien kilometer zuidelijker gelegen Castelfelers. Enkele spelers hebben sinds zondag last van buikloop, braken, maagpijn en koorts. Witschge, Laudrup, Bakero en Juan Carlos ontbraken maandag op de training. Nadal, Beguiristain en Eusebio zijn eveneens ziek. Verwacht wordt dat zij in de tweede helft van deze week weer inzetbaar zullen zijn. Vermoedelijke oorzaak van de gezondheidsproblemen is het nuttigen van een slagerecht. De directie van het hotel heeft iedere betrokkenheid ontkend.

Van Lancker weg bij Post

HEERLEN – Peter Post heeft nog steeds niet zijn nieuwe sponsor bekend gemaakt. Na Fondriest en Ludwig heeft inmiddels ook Eric van Lancker besloten de Post-stal na dit seizoen te verlaten. De Belg moest de helft van zijn salaris inleveren indien hij voor het team van Peter Post wilde blijven rijden.

Overmars kopt Jong Oranje naar overwinning

BOCHOLT – Jong Oranje heeft dankzij een rake kopbal van Overmars in Bocholt met 1-0 gewonnen van het Duitse elftal onder 21 jaar. Het was een oefenwedstrijd voor het duel op 22 september in Frederikstadt tegen Noorwegen, waarmee de EK campagne voor de pupillen van Rinus Israel begint. Nederland vormt daarin een poule met Noorwegen, Turkije, Polen, Engeland en San Marino. Voor 5800 toeschouwers maakte het Duitse elftal weinig indruk. Het team miste evenals Nederland - de Olympische kwalificatie en was vrijwel geheel vernieuwd.

Duitsland - Jong Oranje 0-1 (0-1), 43. Overmars 0-1. Scheidsrechter Philipp (Lux). Toeschouwers 5800. Gele kaart: Van Gastel (Ned). **Duitsland:** Klos; Babel; Baschiet en Münch; Unge (46; Kranjczyk); Haber; Fellbauer (72; Happe); Ziese en Wolf; Herrlich (69; Klenle) en Wück. **Jong Oranje:** Roorda (46; Gremink); Hoogdalem en Vierklau; Faber (72; Van de Looi); Deckers (63; Van As); Beerens; Hoekstra (59; Gasthuizen); Davids en Van Gastel; Overmars (78; Hamming) en Loeffen.

'Nederlands elftal nog steeds een motivatie'

Jan Wouters, nooit te oud voor Oranje

DOOR ALBERT GEESING

EINDHOVEN – Jan Wouters was bij het voorbije EK in Zweden een van de 'oldies' op wie de critici het hadden gemunt. „Te oud en niet meer bij machte in een reeks van wedstrijden het tempo bij te benen in de top van het mondiale voetbal”. Kortom: Jan Wouters diende in het Nederlands elftal zijn plaats in te ruimen voor een jongere. Net als bij voorbeeld Van Tiggelen en Gullit.

In de Bundesliga, bij Bayern München, bewijst de Utrechter voorlopig het tegendeel. Hij scoort flink bij de Duitse pers en krúgt bijna wekelijks een hoog rapportcijfer. Dat is een kunst op zich als je weet hoeveel buitenlanders van naam al in München zijn gesneuveld.

Toch bestaat de Wouters van vier jaar geleden allang niet meer. De tand des tijds, maar vooral z'n krachterslopende manier van voetballen heeft duidelijke sporen nagelaten. Dat begreep ook Ajax, met trainer Louis van Gaal voorop. Het klinkt oneerbiedig voor een speler met zijn staat van dienst, maar de transfer van Wouters kwam Van Gaal Ajax helemaal niet ongelegen.

Tijdens de mislukte jacht van Oranje op de Europese titel bleek in feite hetzelfde. Wouters kwam heel traag op gang, hersteelde zich tegen de Duitsers, maar had niet meer de toegevoegde waarde van het EK '88. Daarom, en vooral met het oog op de toekomst, zou hij daarom niet hebben misstaan in het rijtje Van Breukelen, Hiele en Van

Tiggelen, die vanavond voor de aftrap van Nederland-Italië een passend afscheid krijgen.

Maar Wouters wil nog zo graag. Dick Advocaat, geen haar beter dan Rinus Michels, zijn conservatieve voorganger, honoreerde die Oranje-drang en miste daarmee een kans voor open doel het Nederlands elftal een nieuw elan te geven. Dat is niet onlogisch als je weet dat de bondscoach door de belangrijkste internationale in het zadel is geholpen en van hem alleen wordt gevraagd 'Amerika' te halen. Daarna geeft hij het estafettestokje aan Johan Cruyff.

Wouters zelf heeft in het voorbije kwartaal nimmer overwogen een punt achter z'n interland-loopbaan te zetten. „Ik heb me wel afgevraagd of ik Amerika '94 nog haal. Dan ben ik 34. Elke interland die ik kan spelen, is echter mooi meegenomen. Het is gewoon leuk, zonder dat nu meteen te overdrijven. Het Nederlands elftal is voor mij nog steeds een motivatie”.

En dus staat hij vanavond tegen Italië weer gewoon in de basis. Ten koste van Peter Bosz (niet geselecteerd) of Aron Winter, zijn gedoodverfde opvolgers. De kritiek op Wouters zal ook meteen weer de kop opsteken als het Nederlands elftal onder de maat blijft. Maar een speler van het kaliber Wouters verdient het niet om van de ene dag op de andere te worden afgeschreven.

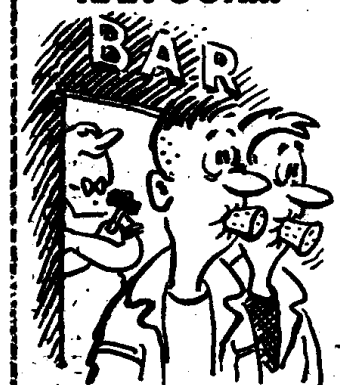
Nederland: Menzo (Ajax); Van Aerle (PSV); Koeman (Barcelona); De Boer (Ajax); Rijkaard (AC Milan); Wouters (Bayern München); Bergkamp (Ajax); Witschge (Feyenoord); Gullit (AC Milan); Van Basten (AC Milan); Roy (Ajax); Wisselspelers: De Goey (Feyenoord); Blind (Ajax); Winter (Lazio Roma); Van 't Schip (Genoa) en Viscaal (AA Gent).

Paralympiërs in de prijzen

BARCELONA – Het Nederlandse totaal aan medailles is tijdens de Paralympics in Barcelona op veertien gekomen. De grootste succes-ken kwamen opnieuw uit het zwembad. Zilver was er voor Gerda Lampers en Cornelis Engel, beiden op de 100 meter schoolslag. De tijd van Lampers was 1.59.88. Het nummer werd in 1.54.79 gewonnen door de Amerikaanse Camille Blach. Cornelis Engel kwam tot 1.37.94. De voetballers sloten hun poule winnend af. Brazilië was geen echte tegenstander. Het werd 5-0 na ruststand van 1-0.

STAPPEN ZONDER SCHREEUWEN KAN OOK...

De NSG helpt bij het vinden van een oplossing voor alle vormen van geluidsoverlast.

NEDERLANDSE STICHTING GELUIDHINDER
Postbus 381 - 2600 AJ Delft

na de TV
nu de CD

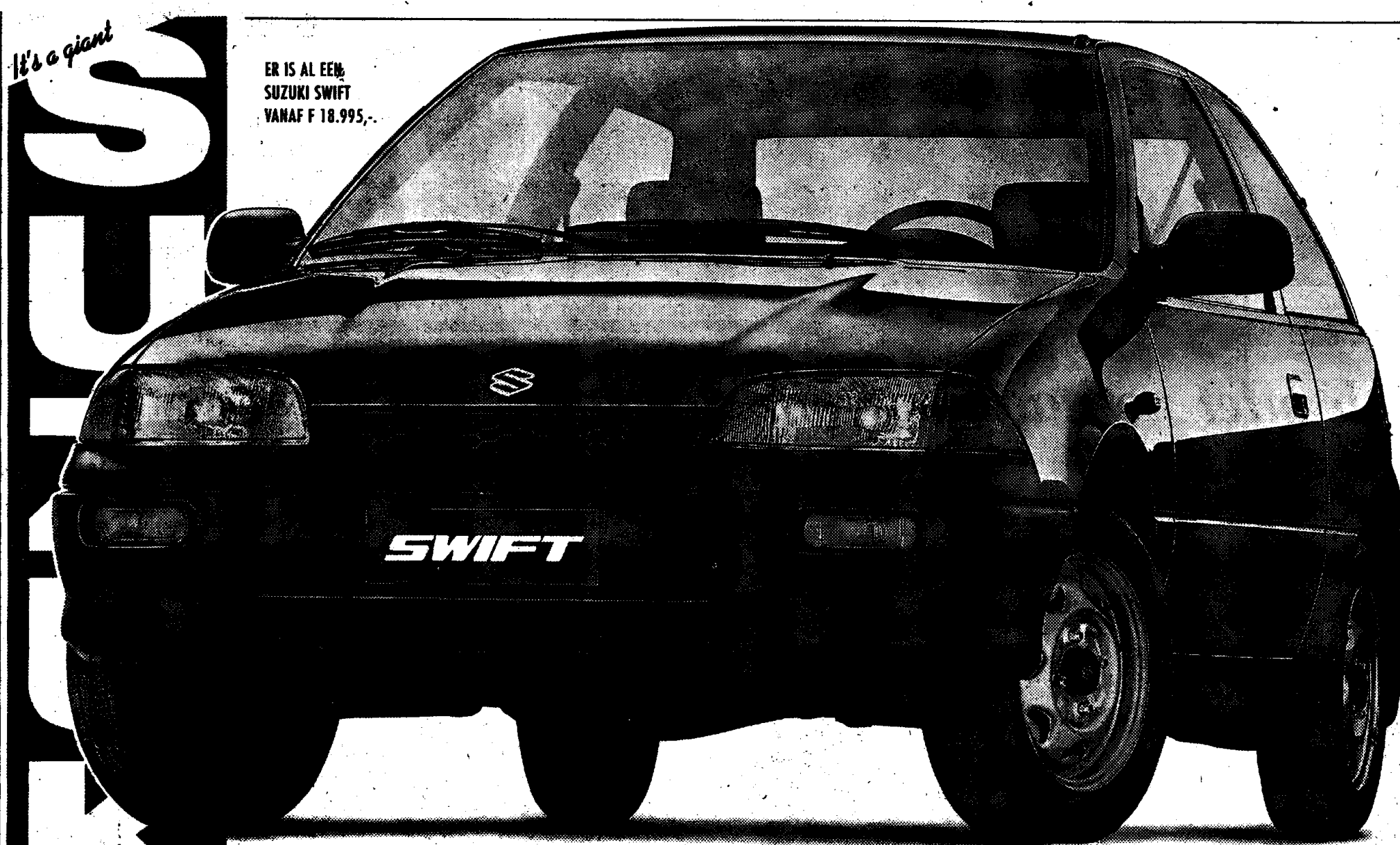
FRIENDS
FOR LIFE

De hoogste punten van de wereld...
DURECO CD

De hoogste punten van de wereld...
DURECO CD

DE NEDERLANDSE
FRIJESAMENSTELLING
VAN NUTGEGENIZER
CIRO 1078

ER IS AL EEN
SUZUKI SWIFT
VANAF F 18.995,-

PRIJS IS EXCLUSIEF KOSTEN RIJKLAAR MAKEN. AFGEBEELD DE SWIFT 1.0 GL. UW SUZUKI-DEALER KAN EEN GUNSTIGE FINANCIERING VOOR U REGELEN.

BRUNSSUM: Alcars, Haefland 15, 045-259797/252244. **HEERLEN:** Autobedrijf Bos Heerlen B.V., Grasbroekerweg 9, 045-724545. **SITTARD:** H.L.M. Sittard B.V., Rijksweg Zuid 212a, 046-521215. **ST. JOOST-ECHT:** Autobedrijf Vosseveld, Hingerderstraat 28, 04754-81917/82754.

Uit onderzoek van het Amerikaanse Environmental Protection Agency kwam er langs naar voren dat de Suzuki Swift 1.0 de zuinigste benzine-auto ter wereld is. En daar zijn we best trots op, want de Swift 1.0 heeft economische voordelen.

Swift 1.0, de zuinigste auto ter wereld.

zonder de daarbij behorende nadelen want er is op niets bespaard. De Swift wordt aangedreven door een krachtige, compacte 1-liter motor die weliswaar weinig benzine gebruikt maar toch sportieve prestaties levert. Hij trekt snel en heeft een flinke top. Het uitrustingsniveau van zelfs het eenvoudigste model de Swift 1.0 GA (dat is de voordeligste Swift die we hebben), is voor treffelijk te noemen. Dat blijkt uit het feit dat zaken als bijvoorbeeld een waarschuwingssysteem voor als u uw licht aan laat staan, een middenconsole, een houder voor frisdrankblikjes en een afsluitbaar dashboardkastje standaard zijn. Dus kom de Swift 1.0 bij ons bekijken. Hij staat voor u klaar. Handgeschakeld of met automatische transmissie. Als GA of als GL.

TEKENTAFELS

Grote sortering
Showroommodellen met zeer lichte beschadiging
Reeds vanaf **f. 295,-**
Tekeningenkasten vanaf f. 695,-

Van Dooren Kantoormeubelen
Koop niet voordat u bij Van Dooren bent geweest!
Sittard, Handelsstraat 23 t 046-514087
(Handelcentrum Bergerweg)

OPEN Kreativiteits- centrum HEERLEN DAG

zaterdag 12 september 1992 van 10 tot 17 uur • *Putgraaf 3 - Luciushof*
Informatie (045) 718072

DUBBELDRANK
Diverse smaken,
pak 1 liter **2.09**

GEBAKKEN KIBBELING
Uit de verse visafdeling,
per 100 gram **1.69**

SCHAR
Uit de verse visafdeling,
per 100 gram **0.79**

HUZAREN-SALADE
Grof, bak 600 gram **2.89**

VERRE OOSTEN BAMI, NASI OF MACARONI
Pak 1000 gram **3.99**

FRICANDEAU
Uit de bedieningsafdeling,
per 100 gram **2.59**

MAGERE VARKENSLAPPEN
Per kilo **9.99**

BRAADWORST
Per kilo **8.49**

SLAVINKEN
Per kilo **12.90**

KIPKARBONADE
Ca. 2000 gram **10.99**

JACOBS KOFFIE CARTE NOIR
Snelfiltermaling,
pak 250 gram **3.89**

VOLLE OF HALFVOLLE KOFFIEMELK
Pak 500 gram **1.49**

VALPOLICELLA OF BARDOLINO
Rode Italiaanse wijn,
fles 0.75 liter **3.95**

SMITHS HAMKA'S
Zak 80 gram **1.59**

MEERGRANEN ELLEBOOG MACARONI OF SPAGHETTI
Pak 500 gram **1.49**

DEEP BLUE TONIJN
In olie of water,
blik 185 gram **1.39**

CROISSANTS
Uit eigen winkeloven,
5 stuks **3.80**

MINIVLAAITJE
Uit eigen winkeloven,
room of kersen,
per stuk **0.99**

CHIVERS MARMELADE
Old English, Fruity orange,
Lemon jelly,
pot 450 gram **2.69**

CALVÉ PINDAKAAS
Naturel of met noot,
pot 350 gram **2.49**

BUYS NEGERZOENEN
Doos 162 gram **1.49**

WINDSOR BISKWIE OF VOLKOREN BISKWIE
Pak 250 gram **1.35**

ALL OF OMO VLOEIBAAR
Fles + navul,
2 x 1 liter **15.29**

VIZIR ULTRA
Pak 2 kilo
(Met kortingsbon in de winkel verkrijgbaar.) **13.99**

RAMBOL CRÈME
Vers van 't mes,
peper of nootmix,
per 100 gram **1.98**

PORT SALUT
Pakje 150 gram **2.98**

GOUDSE BELEGEN 48+
Vers van 't mes of vacuüm
verpakt,
per kilo **11.90**

CASTELLO BLUE 70+
Vers van 't mes,
per 100 gram **2.49**

MIROMIX ROYAL
Uit de notenbar,
cup 250 gram **2.49**

MORTADELLA CLASSICO
Uit de bedieningsafdeling,
Italiaanse boterhamworst met
veel knoflook,
per 100 gram **1.79**

FRANSE GOLDEN DELICIOUS
Zak 1.5 kilo **1.99**

NIEUWZEELANDS KIWI FRUIT
Per 500 gram **1.99**

ITALIAANSE DRUIVEN
Per kilo **2.99**

IN ONS RESTAURANT: ZIGEUNERSCHNITZEL MET FRITES **8.50**

Van zulke prijzen krijgt u toch nooit genoeg?

MIRO Beek

Aanbiedingen zijn geldig t/m zaterdag 12 september a.s.

DEN HAAG - Uitbetaling toto 36: eerste prijs: geen winnaar, tweede prijs: 23 winnaars, f. 486,70, derde prijs: 317 winnaars, f. 88,20.

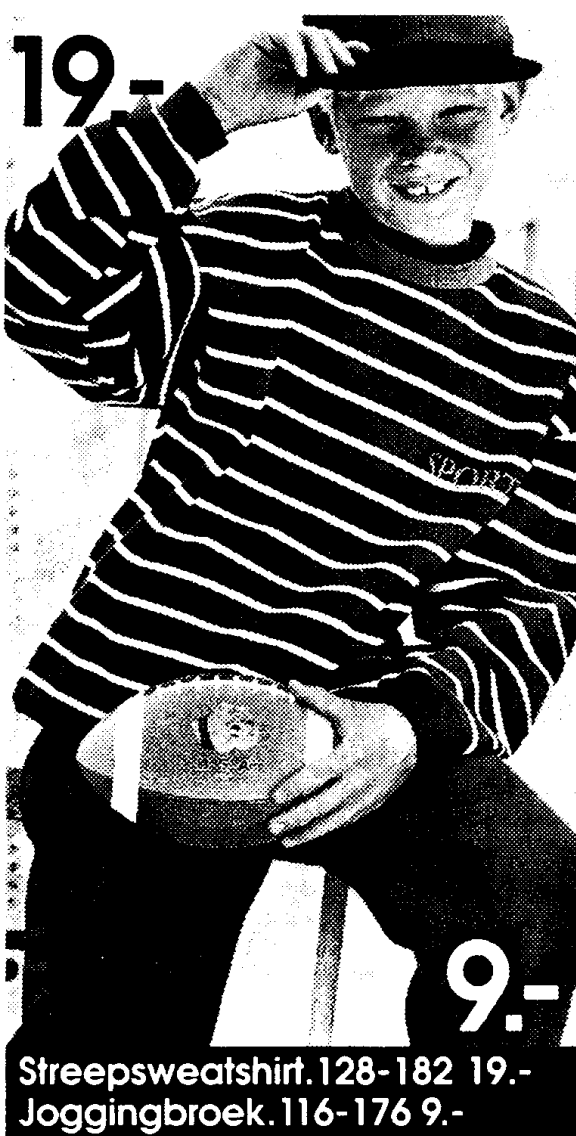

Sweatshirt. 86-122 19.-
Jeansrokje. 86-122 19.-

Jack. 86-122 29.- Sweater 19.-
Ribbroek. 86-122 25.-

Streepsweatshirt. 128-182 19.-
Joggingbroek. 116-176 9.-

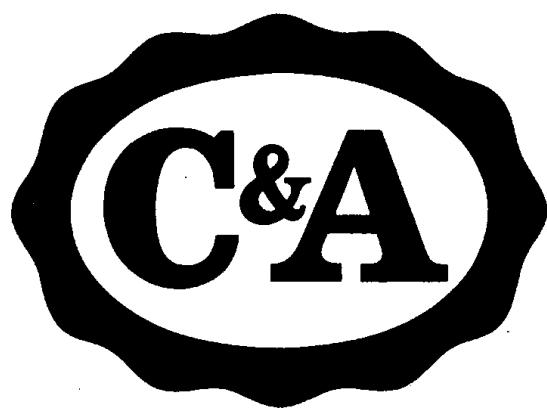

Kleurige streeptrui. 128-176 19.-
Ski broek. 128-158 19.-

Aan alle dames
die zich laten
verleiden door
aanbiedingen met
doorgestreepte
"van/voor"- prijsjes.

Die zogenaamde doorgestreepte prijsjes lijken soms
oh zo verleidelijk. Denkt u nu werkelijk dat het dan niet
goedkoper kan? Sorry maar bij C&A werkt dat anders.
Deze aanbiedingen hebben slechts één verleidelijke
prijs: de laagste.

De Prijs is het Bewijs!

C&A is toch voordeliger!

Ondergoedset voor jongens
en meisjes. 92-152, 2 delig 7.-

Sweatshirt met print. 128-176 19.-
Blue jeans. 128-176 19.-

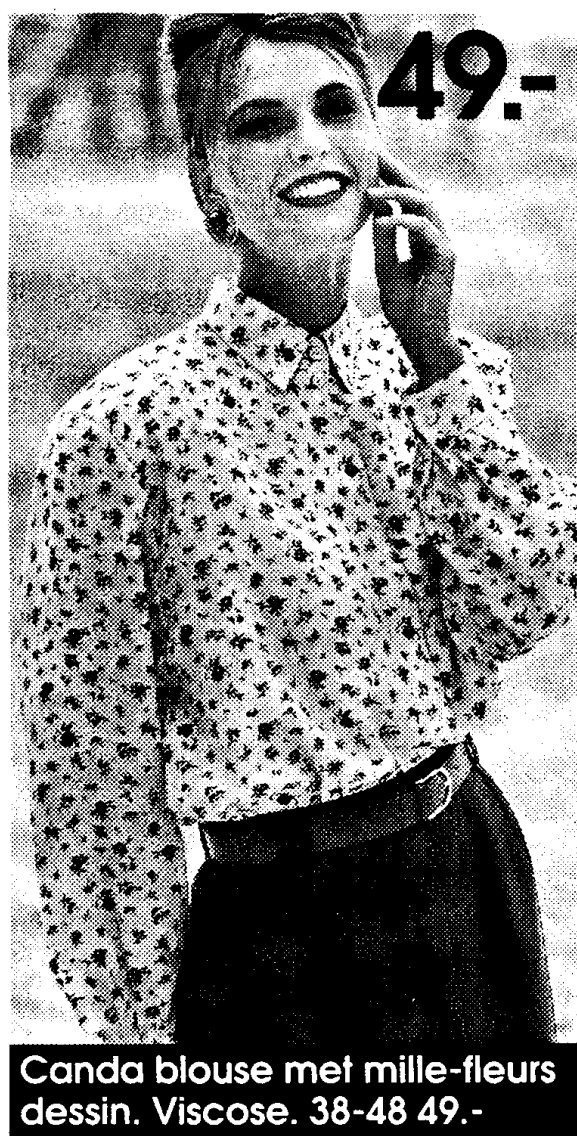
Club 15 ruitshirt. 152-182 25.-
Katoenen jeans. 152-176 49.-

Tricot pyjama's in diverse
kleuren. 92-158 2 voor 17.-

Ski broek in schotse ruit.
40-48 69.-

Canda blouse met mille-fleurs
dessin. Viscose. 38-48 49.-

Canda jacquardpullover in
ruitmotief. Acryl. M-L-XL 49.-

Ajourpullover in diverse
kleuren. S-XL 39.-

Gevoerde rechte rok met split.
42-52 39.-

Body, zwart/wit stippendessin
Katoenen tricot. 36-46 9.-*

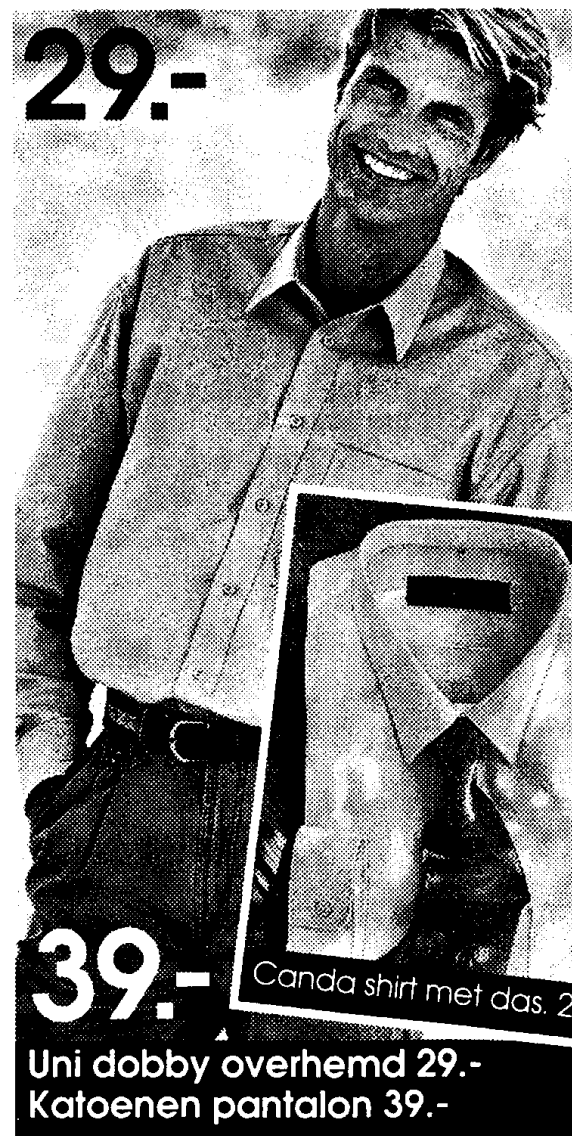
Warm gevoerd blousonjack
van polyester/katoen 79.-

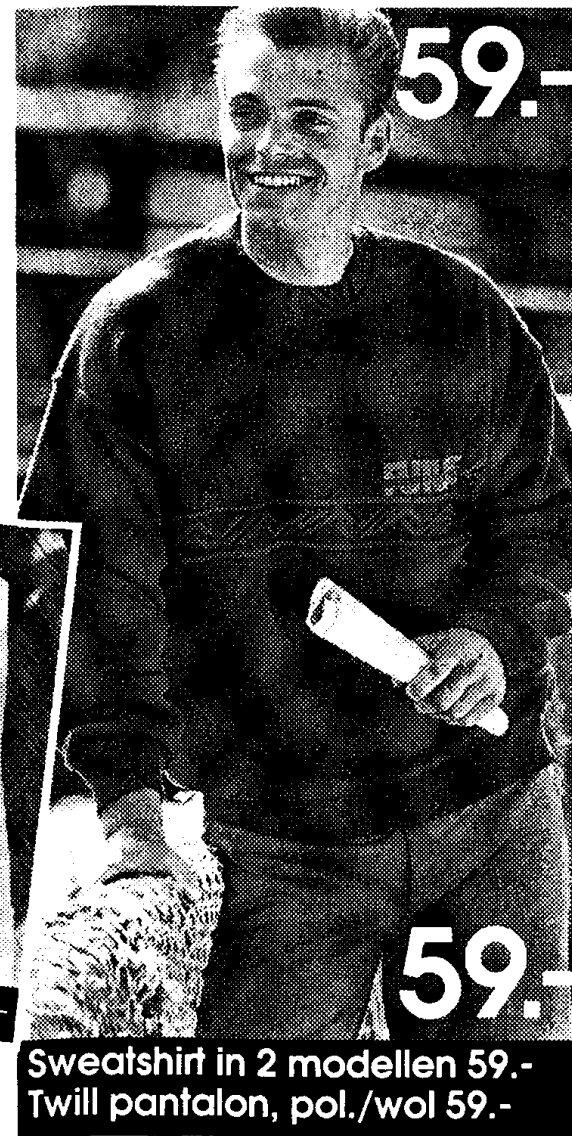
Viscose shirt in diverse
prints 29.-

Uni katoenen colshirt in de
nieuwe winterkleuren 15.-

Uni dobby overhemd 29.-
Katoenen pantalon 39.-

Sweatshirt in 2 modellen 59.-
Twill pantalon, pol./wol 59.-

5 paar 12.-
4 voor 15.-
Uni herensokken, 5 paar 12.-
Herenslips, katoen. 4 voor 15.-

Wat zie je er goed uit. C&A zeker.